

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 8 marca 2004 r.

w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego²⁾

Na podstawie art. 48 ust. 8 i art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr 137, poz. 1299) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają następujące przepisy Unii Europejskiej:

- dyrektywę Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka,
- dyrektywę Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych,
- dyrektywę Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych,
- dyrektywę Rady 2002/56/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu sadzoniakami ziemniaków,
- dyrektywę Rady 2002/68/WE z dnia 19 lipca 2002 r. zmieniającą dyrektywę 2002/57/WE w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włókniстых,
- dyrektywę Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw,
- dyrektywę Rady 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. zmienioną dyrektywą 2002/11/WE w sprawie wprowadzania do obrotu materiału do wegetatywnego rozmnażania winorośli,
- dyrektywę Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin ozdobnych,
- dyrektywę Rady 92/33/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym oraz nasadzeniowym warzyw, innym niż nasiona,
- dyrektywę Rady 92/34/EWG z dnia 28 kwietnia 1992 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin owocowych oraz roślinami owocowymi przeznaczonymi do produkcji owoców.

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin rolniczych, warzywnych, sadowniczych i winorośli, z uwzględnieniem w szczególności:
  - a) liczby i terminów dokonywania ocen stanu plantacji, w odniesieniu do poszczególnych grup roślin i gatunków,
  - b) izolacji przestrzennej od innych upraw, czystości gatunkowej i odmianowej, wieku roślin sadowniczych, zdrowotności oraz zmianowania roślin,
  - c) sposobu oznaczania plantacji nasiennych;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące jakości materiału siewnego roślin rolniczych, warzywnych i sadowniczych oraz materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, ozdobnych i winorośli;
- 3) dopuszczalną wielkość partii materiału siewnego w obrocie;
- 4) ilość rozmnożeń dla poszczególnych grup roślin materiału siewnego, uwzględniając opis kategorii i stopni;
- 5) wykaz gatunków roślin rolniczych, których materiał siewny może być uznany za materiał siewny kategorii handlowy.

§ 2. Wytwarzany materiał siewny powinien być wolny od:

- 1) organizmów kwarantannowych;

2) organizmów niekwarantannowych, które mogą mieć wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego lub na przeprowadzenie oceny polowej.

§ 3. 1. Plantacje, na których jest wytwarzany materiał siewny, zwane dalej „plantacjami nasiennymi”, powinny być zakładane na gruncie ornym stanowiącym jednolity obszar uprawny.

2. Plantacje nasienne powinny być wolne od:

- 1) obcych gatunków roślin uprawnych;
- 2) innych odmian tego samego gatunku;
- 3) chwastów, których nasiona są trudne do oddzielenia od nasion odmiany uprawianej lub mających wpływ na wytworzenie materiału siewnego;
- 4) glebowych szkodników kwarantannowych i niekwarantannowych.

§ 4. 1. Plantacje nasienne powinny być zakładane z zachowaniem:

- 1) izolacji przestrzennej od innych upraw;
- 2) wymagań dotyczących wytwarzania poszczególnych gatunków roślin.

2. Izolację przestrzenną zachowuje się w celu oddzielenia od źródeł obcego pyłku lub chorób pochodzących z roślin uprawnych lub roślin dziko rosnących.

3. Izolacja przestrzenna może być zmniejszona do 1/3 wymaganej odległości w przypadku, gdy plantacja jest oddzielona od źródeł, o których mowa w ust. 2, lasem, wzgórzami lub wysokimi budynkami.

§ 5. 1. Plantacje nasienne powinny być oznakowane za pomocą tablicy, o wymiarach nie mniejszych niż 210 mm x 297 mm (format A4), zawierającej w szczególności następujące informacje:

- 1) nazwę gatunku;
- 2) nazwę wytwarzanej odmiany;
- 3) stopień kwalifikacji wysianego materiału siewnego;
- 4) powierzchnię plantacji;
- 5) imię i nazwisko lub nazwę składającego wniosek o dokonanie oceny.

2. Materiał szkółkarski oznacza się etykietami, na których umieszcza się nazwę odmiany dla każdego rzędu ocenianej plantacji nasiennej.

§ 6. Opis kategorii i stopni kwalifikacji materiału siewnego dla poszczególnych grup roślin jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 7. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin rolniczych, z wyłączeniem ziemniaka, dla poszczególnych grup gatunków roślin są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 8. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości sadzeniaków ziemniaka są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 9. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin warzywnych są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 10. Dopuszczalna wielkość partii w obrocie oraz szczegółowe wymagania jakościowe dla materiału siewnego roślin rolniczych są określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 11. Dopuszczalna wielkość partii w obrocie oraz szczegółowe wymagania jakościowe dla materiału siewnego roślin warzywnych są określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 12. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych są określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

§ 13. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych są określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

§ 14. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych oraz materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego winorośli są określone w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 15. Wykaz gatunków roślin rolniczych, których materiał siewny może być uznany za materiał siewny kategorii handlowy, jest określony w załączniku nr 10 do rozporządzenia.

§ 16. Materiał siewny pochodzący z plantacji nasiennych założonych na podstawie dotychczasowych przepisów i zgłoszonych do oceny polowej w stopniu kwalifikacji K1 kwalifikuje się w 2004 r. w stopniu kwalifikacji C1.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*

OPIS KATEGORII I STOPNI KWALIFIKACJI MATERIAŁU SIEWNEGO DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP ROŚLIN

Tabela 1 Kategorie i stopnie kwalifikacji materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka

Kategoria	Stopień kwalifikacji		
	Nazwa stopnia	Symbol	Opis stopnia
Elitarny	Przedbazowy ²⁾	PB _{III}	<p>Materiał siewny, który jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wytworzony przez hodowcę lub zachowującego odmianę, zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany, stanowiący trzecie pokolenie poprzedzające materiał siewny kategorii kwalifikowany; 2) przeznaczony głównie do produkcji bazowego materiału siewnego lub na wniosek hodowcy materiału kategorii kwalifikowany; 3) uznany w urzędowej ocenie¹⁾ jako odpowiadający wymaganiom określonym dla materiału bazowego.
		PB _{II}	<p>Materiał siewny, który jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wytworzony przez hodowcę lub zachowującego odmianę, zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany, stanowiący drugie pokolenie poprzedzające materiał siewny kategorii kwalifikowany; 2) przeznaczony głównie do produkcji bazowego materiału siewnego lub na wniosek hodowcy – materiału kategorii kwalifikowany; 3) uznany w urzędowej ocenie¹⁾ jako odpowiadający wymaganiom określonym dla materiału bazowego.
	Bazowy	B	<p>Materiał siewny, który jest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wytworzony przez hodowcę lub zachowującego odmianę, zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany lub z uznanego w urzędowej ocenie¹⁾ materiału przedbazowego; 2) materiałem siewnym odmian innych niż mieszańcowe i przeznaczony głównie do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany; 3) przeznaczony do produkcji materiału siewnego odmiany mieszańcowej jako jej składnik rodzicielski stanowiący: <ol style="list-style-type: none"> a) linie wsobne stanowiące składniki mieszańca prostego, b) materiał siewny mieszańca prostego stanowiący składnik mieszańca podwójnego, c) linię wsobną oraz mieszańca prostego stanowiące składniki mieszańca trójliniowego, d) linię wsobną oraz materiał siewny odmiany ustalonej lub mieszańca prostego stanowiących składniki mieszańca top-cross, e) materiał siewny mieszańca męskosterylnego stanowiący składnik mateczny odmiany mieszańcowej, f) materiał siewny odmian obcopylnych stanowiących składniki mieszańca międzyodmianowego, g) materiał siewny wszystkich form składników rodzicielskich, z których wytwarzany jest materiał siewny odmian mieszańcowych pozostałych gatunków roślin rolniczych i warzywnych, h) wszystkie składniki mieszańca złożonego rzepaku; 4) materiałem siewnym odmiany zarejestrowanej jako miejscowa, wytworzonym przez zachowującego odmianę, zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany; 5) uznany w urzędowej ocenie¹⁾ jako odpowiadający wymaganiom określonym dla materiału bazowego.

Tabela 1 ciąg dalszy

Kategoria	Stopień kwalifikacji		
	Nazwa stopnia	Symbol	Opis stopnia
Kwalifikowany	Pierwszego rozmnożenia ³⁾	C ₁	<p>Materiał siewny, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pochodzi z rozmnożenia materiału siewnego, uznanego w urzędowej ocenie¹⁾ za bazowy albo na wniosek hodowcy lub zachowującego odmianę uznany za przedbazowy; 2) został wytworzony poprzez bezpośrednie krzyżowanie składników rodzicielskich odmiany mieszańcowej; 3) przeznaczony jest głównie na cele inne niż materiał siewny; 4) może stanowić materiał wyjściowy do uzyskania kolejnego, niższego stopnia; 5) został uznany w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem⁴⁾ organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako spełniający wymagania dla tego stopnia materiału siewnego kategorii kwalifikowany.
	Drugiego rozmnożenia	C ₂	<p>Materiał siewny, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pochodzi z rozmnożenia materiału siewnego uznanego w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa za kwalifikowany pierwszego rozmnożenia; 2) przeznaczony jest głównie na cele inne niż materiał siewny; 3) został uznany w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem⁴⁾ organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako spełniający wymagania dla tego stopnia materiału siewnego kategorii kwalifikowany.
	Trzeciego rozmnożenia	C ₃	<p>Materiał siewny, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pochodzi z rozmnożenia materiału siewnego uznanego w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa za kwalifikowany drugiego rozmnożenia; 2) przeznaczony jest wyłącznie na cele inne niż materiał siewny; 3) został uznany w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem⁴⁾ organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako spełniający wymagania dla tego stopnia materiału siewnego kategorii kwalifikowany.
Standard		ST	Materiał siewny roślin warzywnych odmian własnych hodowcy, który został wyprodukowany przez hodowcę i przez niego oceniony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany; materiał ten może być wytworzony z materiału siewnego hodowcy lub z materiału uznanego w urzędowej ocenie ¹⁾ za materiał kategorii elitarny lub kwalifikowany.
Handlowy		H	<p>Materiał siewny określonych gatunków roślin rolniczych, który:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przynależy do danego gatunku; 2) został uznany w urzędowej ocenie¹⁾ lub pod nadzorem⁴⁾ organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako spełniający wymagania dla materiału siewnego kategorii handlowy.

Tabela 2 Kategorie i stopnie kwalifikacji materiału siewnego ziemniaka

Kategoria	Stopień kwalifikacji			
	Nazwa stopnia	Symbol	Klasa	Opis
Elitarne	Przed-bazowy	PB_M	Materiał siewny ziemniaka, tzw. minibulwy, który: 1) został wytworzony i uznany w urzędowej ocenie ¹⁾ w technologii mikrorozmnażania; 2) jest przeznaczony do wytworzenia elitarnych sadzeńników ziemniaka kolejnych, niższych stopni.	
		PB_{III}	Sadzeńniki ziemniaka, które: 1) zostały wytworzone zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany i zdrowotności; 2) stanowią trzecie rozmnożenie poprzedzające sadzeńniki kategorii kwalifikowane; 3) są przeznaczone głównie do produkcji sadzeńników elitarnych niższych stopni lub sadzeńników kategorii kwalifikowane; 4) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ za spełniające wymagania szczegółowe określone dla tego stopnia sadzeńników elitarnych.	
		PB_{II}	Sadzeńniki ziemniaka, które: 1) zostały wytworzone zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany i zdrowotności; 2) mogą pochodzić z rozmnożenia sadzeńników przedbazowych stopnia PB _{III} ; 3) stanowią drugie rozmnożenie poprzedzające sadzeńniki kategorii kwalifikowane; 4) przeznaczone są głównie do produkcji sadzeńników w stopniu bazowe lub sadzeńników kategorii kwalifikowane; 5) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ jako spełniające wymagania szczegółowe określone dla tego stopnia sadzeńników elitarnych.	
	Bazowy	B	Sadzeńniki ziemniaka, które: 1) zostały wytworzone zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech odmiany i zdrowotności; 2) mogą pochodzić z rozmnożenia sadzeńników przedbazowych stopnia PB _{II} ; 3) stanowią pierwsze rozmnożenie poprzedzające sadzeńniki kategorii kwalifikowane; 4) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ jako spełniające wymagania określone dla sadzeńników bazowych:	
			klasa B_I	a) są przeznaczone głównie do produkcji sadzeńników kwalifikowanych lub b) sadzeńników bazowych klasy B _{II} , c) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ jako spełniające wymagania określone dla sadzeńników bazowych klasy B _I ,
			klasa B_{II}	d) pochodzą z sadzeńników bazowych klasy B _I albo z degradacji wcześniejszych stopni, e) są przeznaczone głównie do produkcji sadzeńników kwalifikowanych, f) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ jako spełniające wymagania określone dla sadzeńników bazowych klasy B _{II} .
Kwalifikowane		C	Sadzeńniki ziemniaka, które: 1) zostały wytworzone bezpośrednio z sadzeńników bazowych lub z wcześniejszych rozmnożeń; 2) są przeznaczone głównie na cele inne niż produkcja sadzeńników; 3) zostały uznane w urzędowej ocenie ¹⁾ jako spełniające wymagania dla sadzeńników kwalifikowanych odpowiedniej klasy:	
			klasa C_A	a) pochodzą z rozmnożenia sadzeńników bazowych, b) mogą służyć do rozmnożenia do klasy C _B ,
			klasa C_B	c) pochodzą bezpośrednio z sadzeńników kwalifikowanych klasy C _A lub z degradacji wcześniejszych stopni.

Tabela 3 Kategorie i stopnie kwalifikacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

Kategoria	Stopnie kwalifikacji		
	Nazwa stopnia i symbol		Opis
	rośliny sadownicze (w tym winorośl)	agrest, malina, porzeczka, truskawka	
elitarny	przedbazowy (PB)	superelita (SE)	Materiał rozmnożeniowy, który: 1) został wytworzony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami w warunkach kontrolowanych; 2) jest przeznaczony do produkcji materiału bazowego albo bazowego lub kwalifikowanego dla winorośli; 3) został uznany w urzędowej ocenie ¹⁾ za spełniający wymagania szczegółowe.
		elita 1 (E ₁)	Materiał rozmnożeniowy, który: 1) został wytworzony zgodnie z działaniami zapewniającymi zachowanie właściwych cech tej odmiany oraz ochrony przed porażeniem chorobami i szkodnikami; 2) jest przeznaczony do produkcji materiału kategorii kwalifikowany; w przypadku agrestu, maliny, porzeczek i truskawki jest to rozmnożenie dwukrotne; 3) został uznany w urzędowej ocenie ¹⁾ za spełniający wymagania szczegółowe.
	bazowy (B)	elita 2 (E ₂)	
kwalifikowany (C)		oryginał (O)	Materiał rozmnożeniowy, w szczególności zrazy, podkładki, nasiona, sadzonki oraz materiał nasadzeniowy, który: 1) został wytworzony z materiału kategorii elitarny; 2) jest przeznaczony do rozmnażania lub do nasadzeń owocujących; 3) został uznany w urzędowej ocenie ¹⁾ za spełniający wymagania szczegółowe.
standard – tylko dla winorośli			Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy winorośli, który: 1) ma określoną tożsamość i czystość odmianową; 2) jest przeznaczony do rozmnażania lub do nasadzeń owocujących; 3) został uznany w urzędowej ocenie ¹⁾ za spełniający wymagania szczegółowe.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Urzędowa ocena oznacza ocenę dokonywaną przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa lub osobę przez niego upoważnioną.

- 2) Materiał siewny roślin rolniczych w stopniu przedbazowy trzeciego rozmnożenia (PB_{III}) poprzedzającego materiał siewny kategorii kwalifikowany nie dotyczy gatunków o dużym współczynniku rozmnożenia należących do grup roślin:
- a) zbożowych – gatunki z rodzajów: *Sorghum ssp.* oraz *Phalaris ssp.*,
  - b) pastewnych – gatunki: esparceta siewna, komonica zwyczajna, kozieradka pospolita, lucerna chmielowa, lucerna mieszańcowa, lucerna siewna; wszystkie gatunki traw oraz brukiew pastewna, facelia błękitna, kapusta pastewna i rzodkiew oleista,
  - c) oleistych i włóknistych – wszystkie gatunki,
  - d) burak cukrowy i pastewny,
  - e) warzywnych – wszystkie gatunki, z wyjątkiem bobu, fasoli zwykłej, fasoli wielokwiatowej, oraz grochu łuskowego i cukrowego
- dla wymienionych gatunków na wnioskach, protokołach, świadectwach i informacjach, przy oznaczeniu stopnia przedbazowy nie używa się indeksu dolnego.
- 3) Dla gatunków roślin rolniczych i warzywnych, dla których w kategorii kwalifikowany nie jest przewidziany niższy stopień niż kwalifikowany pierwszego rozmnożenia (C₁), na wnioskach, protokołach, świadectwach i informacjach przy oznaczeniu tego stopnia nie używa się indeksu dolnego.
- 4) Nie dotyczy roślin warzywnych.

W przypadku gdy na wnioskach, protokołach, świadectwach i informacjach dotyczących materiału siewnego przy symbolu stopnia nie będzie oznaczenia w postaci indeksu dolnego, oznaczenia rozmnożenia zapisanego po ukośniku lub opisu stopnia, przyjmuje się zawsze stopień najniższy (odpowiednio: PB_{II}, C₂, lub jeśli dotyczy C₃), a w przypadku sadzeniaków ziemniaka najniższą klasę w obrębie stopnia (odpowiednio: B_{II} lub C_B).

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA MATERIAŁU SIEWNEGO ROŚLIN ROLNICZYCH,
Z WYŁĄCZENIEM ZIEMNIAKA, DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP GATUNKÓW ROŚLIN**

I. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin zbożowych

1. Gatunki roślin zbożowych i najniższy obowiązujący stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Jęczmień	<i>Hordeum vulgare</i> L.	C ₂
2	Kukurydza ²⁾	<i>Zea mays</i> L.	C ₂
3	Mieszaniec sorga zwyczajnego i trawy sudańskiej	<i>Sorghum bicolor</i> <i>x Sorghum sudanense</i>	C ₂
4	Mozga kanaryjska (kanar)	<i>Phalaris canariensis</i> L.	C ₂
5	Owies	<i>Avena sativa</i> L.	C ₂
6	Pszenica orkisz	<i>Triticum spelta</i> L.	C ₂
7	Pszenica twarda	<i>Triticum durum</i> Desf.	C ₂
8	Pszenica zwyczajna	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	C ₂
9	Pszenżyto	<i>x Triticosecale</i> Wittm.	C ₂
10	Ryż	<i>Oryza sativa</i> L.	C ₂
11	Sorgo zwyczajne	<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench	C ₂
12	Trawa sudańska	<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.	C ₂
13	Żyto	<i>Secale cereale</i> L.	C ₁

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

²⁾ Z wyłączeniem kukurydzy cukrowej (*Zea mays* var. *saccharata* Koke) i kukurydzy pękającej (*Zea mays* convar. *microsperma* Koem.).

2. Odmiany mieszańcowe:

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
I	dwie oceny stanu plantacji:	
	<ul style="list-style-type: none"> – dla materiału siewnego odmian ustalonych pszenic, pszenżyta, jęczmienia, żyta, ryżu, owsa, sorga zwyczajnego, trawy sudańskiej i kukurydzy, – dla materiału siewnego składników rodzicielskich odmian mieszańcowych żyta, pszenic, samopylnego pszenżyta, jęczmienia, ryżu, owsa, – dla materiału siewnego mieszańców handlowych F₁ 	
	pierwsza	w okresie poprzedzającym kwitnienie lub przed użyciem chemicznych czynników krzyżowania
	druga	w okresie dojrzewania nasion
II	nie mniej niż trzy oceny stanu plantacji:	
	dla materiału siewnego odmian mieszańcowych kukurydzy i <i>Sorghum spp.</i> oceny stanu dokonuje się w okresie od początku do końca kwitnienia składników rodzicielskich użytych do bezpośredniego wytwarzania materiału siewnego odmiany mieszańcowej	

4. Przedplon:

- 1) plantacje nasienne roślin zbożowych zakłada się na polu, na którym bezpośrednim przedplonem były rośliny wykluczające możliwość produkcji nasion danego gatunku, w szczególności innej odmiany lub tej samej odmiany, lecz niższego stopnia kwalifikacji, z uwzględnieniem specyfiki gatunku;
- 2) plantacje nasienne roślin zbożowych zakłada się na polu wolnym od takich roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy.

5. Izolacja przestrzenna¹⁾:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość w metrach nie mniejsza niż dla plantacji:	
		materiału elitarnego	materiału kwalifikowanego
1	dla odmian ustalonych żyta, obcopylnych odmian pszenżyta oraz mozgi kanaryjskiej odległość od zasiewów innych odmian tego samego gatunku, a w przypadku pszenżyta od źródeł pyłku <i>Triticum spp.</i> i <i>Secale</i>	300	250
2	wszystkich odmian <i>Sorghum spp.</i> , również od źródeł pyłku <i>S. halepense</i>	300	
3	dla pszenic odległość od zasiewów pszenicy porażonej w silnym stopniu głownią pyłkową lub śniczą cuchnącą, dla owsa odległość od zasiewów owsa porażonych w silnym stopniu głownią pyłkową owsa, dla odmian samopylnych pszenżyta odległość od zasiewów innej odmiany pszenżyta, dla jęczmienia odległość od zasiewów jęczmienia porażonych w silnym stopniu głownią pyłkową lub głownią zwartą jęczmienia	50	20
4	dla jęczmienia ozimego odległość od plantacji jęczmienia ozimego o innej rzędowości, pylącej w tym samym czasie	100	50
5	dla składników żeńskich odmian mieszańcowych pszenic, samopylnego pszenżyta, jęczmienia, ryżu, owsa od wszystkich innych odmian tego samego gatunku, które nie są zapylaczem w wytwarzaniu odmiany mieszańcowej	25	
6	dla kukurydzy odległość plantacji, na której produkuje się nasiona:		
	1) składnika rodzicielskiego od zasiewów innej odmiany lub formy kukurydzy niż ta, której pyłkiem mają być zapylone rośliny	200	
	2) mieszańca handlowego od zasiewów odmiany lub formy kukurydzy innej niż zapylacz danego mieszańca oraz odmian ustalonych	200	
7	dla żyta mieszańcowego odległość od plantacji: 1) innych odmian lub składników rodzicielskich; 2) tego samego składnika rodzicielskiego, którego plantacja nie zachowuje minimalnych wymagań; 3) innych gatunków, których pyłek może doprowadzić do zapłodnienia:		
	a) podczas produkcji, gdzie stosuje się męską sterylność	1000	500
	b) podczas produkcji, gdzie nie stosuje się męskiej sterylności	600	500

¹⁾ Dla gatunków samopylnych izolację przestrzenną może stanowić pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 2 m, jeżeli sąsiadująca plantacja nie jest porażona organizmami, o których mowa w pozycji 3 tabeli; jeżeli sąsiadująca plantacja nasienna zgłoszona do oceny w niższym stopniu kwalifikacji traktowana jest jako źródło zapylenia obcym pyłkiem oraz porażenia przez organizmy szkodliwe.

6. Czystość odmianowa:

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość odmianowa w ocenie polowej dla:		
		materiału elitarnego	materiału kwalifikowanego	
			I rozmnożenia	II rozmnożenia
I. Gatunki podlegające ocenie według norm procentowych (czystość określona w procentach)				
1	pszenice, jęczmień, ryż i owies	99,9	99,7	99,0
2	samopylne odmiany pszenżyta	99,7	99,0	98,0
3	każdy składnik odmian mieszańcowych owsa, jęczmienia, ryżu i pszenic	99,7	90,0 ¹⁾	
4	każdy składnik odmian mieszańcowych samopylnego pszenżyta	99,0		
II. Gatunki podlegające ocenie według norm powierzchni (czystość określona w sztukach na jednostce kwalifikacyjnej)				
1	dla odmian ustalonych i mieszańcowych żyta, ustalonych i obcopylnych odmian pszenżyta, mozgi kanaryjskiej oraz odmian ustalonych kukurydzy i <i>Sorghum spp.</i>	1,0	1,0	
2	dla ryżu – występowanie roślin uznawanych za formy dzikie lub czerwonoziarniste	0,0	1,0	
3	dla kukurydzy – liczba innych odmian, które są rozpoznawalne jako niebędące składnikiem rodzicielskim			
	1)	w produkcji każdego ze składników rodzicielskich (Ro, Rm)	0,1	
	2)	w produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych – każdy składnik rodzicielski	0,2	
	gdy 5% lub więcej roślin składnika matecznego ma znamiona zdolne do zapylenia, to procent roślin w obrębie tego składnika, który pylił lub pyli			
	a)	w każdej ocenie stanu plantacji	1,0	
	b)	we wszystkich ocenach stanu plantacji łącznie	2,0	
4	dla odmian mieszańcowych <i>Sorghum spp.</i> liczba roślin, które są rozpoznawalne jako			
	1)	niebędące linią wsobną lub innym składnikiem rodzicielskim, w produkcji nasion elitarnych składników rodzicielskich (Ro, Rm)		
	a)	w czasie kwitnienia	1,0	
	b)	w czasie dojrzałości	1,0	
	2)	niebędące składnikiem rodzicielskim w produkcji materiału siewnego odmiany mieszańcowej		
	a)	roślin składnika ojcowskiego (Ro) w czasie kwitnienia roślin matecznych	1,0	
	b)	roślin składnika matecznego (Rm):		
	-	w czasie kwitnienia	0,3	
-	w czasie dojrzałości	0,1		
minimalna skuteczność krzyżowania odmian mieszańcowych pszenic, jęczmienia, ryżu, owsa i pszenżyta powinna wynosić nie mniej niż – 95,0%				

¹⁾ Jest to czystość odmianowa mieszańców pszenic, jęczmienia, ryżu, owsa i samopylnego pszenżyta stwierdzona w kontroli następczej oceny tożsamości.

7. Jednostki kwalifikacyjne:

W ocenie polowej roślin zbożowych jednostką kwalifikacyjną jest powierzchnia:

- 1) dla metody oceny według norm powierzchni dla materiału kategorii:
  - a) elitarny – 30 m²,
  - b) kwalifikowany – 10 m²;
- 2) dla metody oceny według norm procentowych, dla wszystkich kategorii – 20 m²;
- 3) dla plantacji nasiennych ryżu – 50 m²;
- 4) dla plantacji nasiennych kukurydzy i *Sorgum ssp.* – 100 kolejnych roślin w rzędzie.

8. Wymagania dodatkowe dla odmian mieszańcowych:

- 1) w kontroli następczej oceny tożsamości składnika macecznego żyta mieszańcowego liczba roślin innego składnika nie może przekraczać – 6 sztuk na 1000 roślin;
- 2) w produkcji materiału bazowego żyta mieszańcowego poziom sterylności składnika macecznego nie może być niższy niż – 98,0 %;
- 3) w materiale siewnym kategorii kwalifikowany, produkowanym jako mieszanina składników rodzicielskich, roślin składnika ojcowskiego nie uznaje się jako zanieczyszczenie, jeżeli ich udział nie przekracza podanych przez hodowcę proporcji.

9. Czystość gatunkowa:

- 1) plantacje nasienne roślin zbożowych powinny być praktycznie wolne od gatunków innych niż uprawiany, szczególnie gatunków mogących stanowić źródło obcego pyłku;
- 2) na plantacjach nasiennych roślin zbożowych może wystąpić nie więcej niż 1 roślina innego gatunku roślin zbożowych na jednostce kwalifikacyjnej łącznie, we wszystkich ocenach stanu plantacji.

10. Zachwaszczenie:

- 1) plantacje nasienne roślin zbożowych powinny być praktycznie wolne od chwastów, w szczególności takich, których nasiona są trudne do usunięcia w procesie czyszczenia;
- 2) występowanie na plantacji chwastów w ilości powodującej ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającej przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji za spełniającą wymagania szczegółowe;
- 3) na plantacjach nasiennych podstawowych gatunków zbóż na 1 ha mogą wystąpić rośliny owsa głuchego¹⁾ w ilości:

Plantacja zgłoszona do produkcji nasion kategorii	Pszenica	Jęczmień	Owies	Żyto, pszenżyto
elitarne	7	7	0	7
kwalifikowane	50	20	0	50

¹⁾ Dotyczy gatunków owsa: *Avena fatua*, *Avena sterilis*, *Avena ludoviciana* łącznie.

11. Choroby i szkodniki:

- 1) z plantacji wszystkich gatunków roślin zbożowych nie usuwa się roślin porażonych głownią;
- 2) w okresie dużej wrażliwości ocenianej plantacji na porażenie głownią uprawy roślin zbożowych w promieniu 50 m nie powinny zawierać średnio więcej niż 3 rośliny wytwarzające zarodniki głowni na jednostce powierzchni równej 30 m²;
- 3) występowanie na plantacji chorób i szkodników w ilości powodującej ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającej przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji jako spełniającej wymagania szczegółowe.

II. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin pastewnych

1. Gatunki roślin pastewnych i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

1) rośliny strączkowe:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Bobik	<i>Vicia faba</i> L. (partim)	C ₁
2	Groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L. (partim)	C ₂
3	Łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.	C ₂
4	Łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.	C ₂
5	Łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.	C ₂
6	Wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> Roth.	C ₂
7	Wyka pannońska	<i>Vicia pannonica</i> Crantz	C ₂
8	Wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.	C ₂

2) rośliny motylkowate drobnonasienne:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Esparceta siewna	<i>Onobrychis vicaefolia</i> Scop.	C ₁
2	Komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.	C ₁
3	Koniczyna egipska (Koniczyna aleksandryjska)	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	C ₁
4	Koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.	C ₁
5	Koniczyna łąkowa (Koniczyna czerwona)	<i>Trifolium pratense</i> L.	C ₁
6	Koniczyna krwistoczerwona (Inkarnatka)	<i>Trifolium incarnatum</i> L.	C ₁
7	Koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	C ₁
8	Koniczyna białoróżowa (Koniczyna szwedzka)	<i>Trifolium hybridum</i> L.	C ₁
9	Kozieradka pospolita (Koniczyna grecka)	<i>Trigonella foenumgraceum</i> L.	C ₁
10	Lucerna chmielowa	<i>Medicago lupulina</i> L.	C ₂
11	Lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> T. Martyn.	C ₂
12	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.	C ₂
13	Siekiernica włoska	<i>Hedysarum coronarium</i> L.	C ₁

3) trawy gazonowe i pastewne:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Cynodon palczasty	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	C ₁
2	Festulolium	<i>Festuca pratensis</i> Huds. x <i>Lolium multiflorum</i> Lam.	C ₁
3	Konietlica łąkowa	<i>Trisetum flavescens</i> (L.) Pal. Beauv.	C ₁
4	Kostrzewa czerwona	<i>Festuca rubra</i> L.	C ₁
5	Kostrzewa łąkowa	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	C ₁
6	Kostrzewa owcza	<i>Festuca ovina</i> L.	C ₁
7	Kostrzewa trzcinowa	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	C ₁
8	Kupkówka pospolita	<i>Dactylis glomerata</i> L.	C ₁
9	Mietlica biaława	<i>Agrostis gigantea</i> Roth.	C ₁
10	Mietlica pospolita	<i>Agrostis capillaris</i> L.	C ₁
11	Mietlica psia	<i>Agrostis canina</i> L.	C ₁
12	Mietlica rozłogowa	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	C ₁
13	Mozga Hardinga	<i>Phalaris aquatica</i> L.	C ₁
14	Rajgras wyniosły (Rajgras francuski),	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) Beauv.	C ₁
15	Stokłosa uniolowata	<i>Bromus catharticus</i> Vahl.	C ₁
16	Stokłosa alaskańska	<i>Bromus sithensis</i> Trin.	C ₁
17	Tymotka kolankowata	<i>Phleum bertolonii</i> D.C.	C ₁
18	Tymotka łąkowa	<i>Phleum pratense</i> L.	C ₁
19	Wiechlina zwyczajna	<i>Poa trivialis</i> L.	C ₁
20	Wiechlina błotna	<i>Poa palustris</i> L.	C ₁
21	Wiechlina gajowa	<i>Poa nemoralis</i> L.	C ₁
22	Wiechlina łąkowa	<i>Poa pratensis</i> L.	C ₁
23	Wiechlina roczna	<i>Poa annua</i> L.	C ₁
24	Wyczyniec łąkowy	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	C ₁
25	Życica mieszańcowa (Rajgras oldenburski)	<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth.	C ₁
26	Życica trwała (Rajgras angielski)	<i>Lolium perenne</i> L.	C ₁
27	Życica wielokwiatowa (Rajgras włoski) i (Rajgras holenderski)	<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	C ₁

4) inne rośliny rolnicze

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Brukiew pastewna	<i>Brassica napus emend. Metzg. ssp. rapifera Metzg.</i>	C ₁
2	Facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia Benth.</i>	C ₁
3	Kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea L. convar. acephala (DC) Alef. var. medullosa Thell. var. viridis L.</i>	C ₁
4	Rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus L. var. oleiformis Pers.</i>	C ₁

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Wymagania dotyczące oceny stanu plantacji przedplonu i izolacji przestrzennej:**1) ocena stanu plantacji:**

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
jedna ocena stanu plantacji: w okresie od pełni kwitnienia roślin do początku zawiązywania strąków, a w przypadku łubinów przeprowadza się drugą ocenę w okresie zawiązywania strąków.	jedna ocena stanu plantacji: w okresie między pełnią kwitnienia, a dojrzewaniem nasion.	dwie oceny stanu plantacji: - pierwsza przed kwitnieniem; - druga w okresie między pełnym wykłoszeniem a dojrzewaniem nasion.	1) dla roślin dwuletnich w pierwszym roku uprawy - jedna ocena w okresie wytwarzania wysadków; 2) w drugim roku uprawy oraz dla roślin jednorocznych - jedna ocena w okresie od kwitnienia roślin do początku dojrzewania nasion; 3) dla: kapusty pastewnej, brukwi pastewnej, uprawianych metodą bezwysadkową - dwie oceny stanu plantacji: a) pierwsza w okresie formowania pędów kwiatostanowych, b) druga w okresie od kwitnienia roślin do dojrzewania nasion.
<p>W przypadku roślin dwuletnich:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z cyklem produkcji wysadków dokonuje się oceny cech zewnętrznych wysadków po ich przechowaniu, a przed wysadzeniem na plantacji, - materiał siewny wytworzony metodą bezwysadkową uznaje się w najniższym stopniu kwalifikacji przewidzianym dla ocenianego gatunku. 			

2) przedplon:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowate drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
Plantacje nasienne roślin pastewnych nie mogą być zakładane na polu, na którym bezpośrednio przed tym uprawiane były rośliny wykluczające, uwzględniając ich specyfikę i wymagania szczegółowe, możliwość produkcji nasion danego gatunku, w szczególności innej odmiany lub tej samej odmiany, lecz niższego stopnia kwalifikacji. Pole dla tych plantacji powinno być praktycznie wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy.			
Plantacje nasienne roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych nie mogą być zakładane na polu, na którym w ostatnich trzech latach uprawiano ten sam lub blisko spokrewniony gatunek roślin.	Plantacje nasienne traw nie mogą być zakładane na polu, na którym w ostatnich dwóch latach uprawiano daną odmianę lub w ostatnich trzech latach, jeżeli uprawiano inną odmianę traw niezależnie od gatunku.	Plantacje kapusty pastewnej nie mogą być zakładane na polu, na którym: 1) w ostatnich pięciu latach uprawiano kapustę; 2) w ostatnich trzech latach uprawiano rośliny krzyżowe; 3) w ostatnich dwóch latach uprawiano buraki.	

3) izolacja przestrzenna¹⁾:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
<p>Dla plantacji bobiku:</p> <p>1) o powierzchni do 2 ha:</p> <p>a) materiału elitarnego – 500 m;</p> <p>b) materiału kwalifikowanego – 100 m;</p> <p>2) o powierzchni powyżej 2 ha:</p> <p>a) materiału elitarnego – 100 m;</p> <p>b) materiału kwalifikowanego – 50 m.</p> <p>Dla plantacji łubinu żółtego i wyki kosmatej dla:</p> <p>1) materiału elitarnego – 200 m;</p> <p>2) materiału kwalifikowanego – 100 m.</p> <p>Dla plantacji pozostałych gatunków obowiązuje pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 2 m.</p>	<p>Od plantacji pyłących w tym samym czasie, innych odmian, tej samej odmiany o słabym wyrównaniu, innych gatunków, w tym roślin dziko rosnących na rowach, nasypach, łąkach oraz nieużytkach, których pyłek może prowadzić do zapylenia:</p> <p>1) dla plantacji materiału elitarnego:</p> <p>a) o powierzchni do 2 ha – 200 m,</p> <p>b) o powierzchni większej niż 2 ha – 100 m;</p> <p>2) dla plantacji materiału kwalifikowanego:</p> <p>a) o powierzchni do 2 ha – 100 m,</p> <p>b) o powierzchni większej niż 2 ha – 50 m.</p>		<p>1) dla roślin krzyżowych, wszystkich stopni kwalifikacji od plantacji innych odmian lub blisko spokrewnionych gatunków – 1000 m;</p> <p>2) dla faceli błękitnej:</p> <p>a) materiału elitarnego – 400 m,</p> <p>b) materiału kwalifikowanego – 200 m;</p> <p>3) dla brukwi pastewnej wszystkich stopni kwalifikacji w pierwszym roku uprawy od innych plantacji nasiennych lub produkcyjnych, na których występują pośpiechy: – 200 m.</p>

¹⁾ Dla gatunków samopylnych izolację może stanowić pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 2 m; jeżeli sąsiadująca plantacja nasienna jest zgłoszona do oceny w niższym stopniu kwalifikacji, traktowana jest jako źródło zapylenia obcym pyłkiem oraz porażenia przez organizmy szkodliwe.

4) czystość odmianowa:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
1) dla grochu i bobiku minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 99,7 %, b) kwalifikowanego: C ₁ – 99,0 %, C ₂ – 98,0 %; 2) dla pozostałych gatunków czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 1 roślina na 30 m ² , b) kwalifikowanego – 1 roślina na 10 m ² .	dla wszystkich gatunków czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 1 roślina na 30 m ² , b) kwalifikowanego – 1 roślina na 10 m ² .	1) dla wiechliny łąkowej minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 1 roślina na 20 m ² , b) kwalifikowanego – 4 rośliny na 10 m ² , c) kwalifikowanego odmian apomiktycznych, jednoklonalnych – 6 roślin na 10 m ² ; 2) dla pozostałych gatunków traw czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 1 roślina na 30 m ² , b) kwalifikowanego – 1 roślina na 10 m ² .	1) dla kapusty pastewnej minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 99,7 %, b) kwalifikowanego: – 99,0 %; 2) dla pozostałych gatunków minimalna czystość odmianowa wynosi dla materiału: a) elitarnego – 1 roślina na 30 m ² , b) kwalifikowanego – 1 roślina na 10 m ² .

5) czystość gatunkowa:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
Plantacje nasienne roślin pastewnych powinny być praktycznie wolne od gatunków innych niż uprawiany; dotyczy to szczególnie gatunków mogących doprowadzić do obcozapylenia. Występowanie roślin należących do innych gatunków, których nasiona są trudne do odróżnienia podczas badania laboratoryjnego od nasion odmiany uprawianej, powinna wynosić – 1 roślina na jednostkę kwalifikacyjną.			
		dla gatunków <i>Lolium</i> (Żylice) i <i>Festulolium</i> występowanie roślin innych gatunków nie może przekraczać w materiale: a) elitarnym – 1 roślina na 50 m ² , b) kwalifikowanym – 1 roślina na 10 m ² .	

6) zachwaszczenie:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
Plantacje nasienne roślin pastewnych powinny być praktycznie wolne od chwastów, w szczególności takich, których nasiona są trudne do usunięcia w procesie czyszczenia. Występowanie na plantacji chwastów w ilości powodującej ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającej przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji za spełniającą wymagania szczegółowe.			

7) choroby i szkodniki:

Rośliny strączkowe	Rośliny motylkowe drobnonasienne	Trawy	Inne rośliny rolnicze
Występowanie na plantacji chorób i szkodników w ilości powodującej ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającej przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji za spełniającą wymagania szczegółowe.			
Porażenie w szczególności chorobami grzybowymi z rodzaju <i>Colletotrichum spp.</i>	Porażenie w szczególności chorobami zgorzelowymi, wirusowymi, zarazą, rakiem i rizoktoniozami.		

**SCHEMAT KRZYŻOWANIA SIĘ GATUNKÓW ŻYCICA
Z UWZGLĘDNIENIEM PLOIDALNOŚCI ODMIAN**

		Życica trwała	Życica westerwoldzka	Życica wielokwiatowa	Życica mieszańcowa	Życica trwała	Życica westerwoldzka	Życica westerwoldzka	Życica wielokwiatowa	Życica mieszańcowa
		T	T	T	T	D	D	L	D	D
Życica trwała	T	+	+	+	+					
Życica westerwoldzka	T	+	+	+	+					
Życica wielokwiatowa	T	+	+	+	+					
Życica mieszańcowa	T	+	+	+	+					
Życica trwała	D					+	+	+	+	+
Życica westerwoldzka	D					+	+	+	+	+
Życica westerwoldzka	L					+	+	+	+	+
Życica wielokwiatowa	D					+	+	+	+	+
Życica mieszańcowa	D					+	+	+	+	+

+ - ryzyko przekrzyżowania - obowiązkowe zachowanie wymaganej izolacji przestrzennej

T = odmiany tetraploidalne

D = odmiany diploidalne

L = odmiany podstawowe (ploidalność podstawowa)

SCHEMAT KRZYŻOWANIA SIĘ GATUNKÓW TRAW

	Rajgras francuski	Kostrzewa łąkowa	Wiechlina zwyczajna	Wiechlina łąkowa ¹⁾	Tymotka łąkowa	Kostrzewa czerwona	Kupkówka pospolita	Mietlica pospolita	Mietlica psia	Mietlica psia ²⁾	Mietlica rozłogowa	Mietlica biaława	Wiechlina błotna	Wiechlina gajowa	Kostrzewa owcza ³⁾	Kostrzewa owcza ⁴⁾	Kostrzewa trzcinowa	Strzęplica nadobna
Rajgras francuski	+																	
Kostrzewa łąkowa		+																
Wiechlina zwyczajna			+															
Wiechlina łąkowa ¹⁾																		
Tymotka łąkowa					+													
Kostrzewa czerwona						+												
Kupkówka pospolita							+											
Mietlica pospolita								+				+						
Mietlica psia									+									
Mietlica psia ²⁾										+								
Mietlica rozłogowa								+				+	+					
Mietlica biaława												+	+					
Wiechlina błotna														+				
Wiechlina gajowa															+			
Kostrzewa owcza ³⁾																+		
Kostrzewa owcza ⁴⁾																	+	
Kostrzewa trzcinowa																		+
Strzęplica nadobna																		+

+ ryzyko przekrzyżowania - obowiązkowe zachowanie wymaganej izolacji przestrzennej

1) tylko odmiany apomiktyczne

2) *ssp. montana*

3) *ssp. tenuifolia*

4) *ssp. duriuscula*

Wykaz gatunków chwastów, których nasiona są trudne do usunięcia w procesie czyszczenia

Lp.	Rośliny pastewne – motylkowe drobnonasienne oraz trawy pastewne i gazonowe	Gatunki chwastów, które są trudne do odczyszczenia i od których plantacja nasienna powinna być praktycznie wolna
1	Esparceta siewna	Jaskier polny Rzodkiew świrzepa Przytulia czepna
2	Komonica zwyczajna	Babka lancetowata Bodziszek Głowieńka pospolita Komosa biała Lepnica rozdęta Przytulia czepna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Wyka czteronasienna
3	Koniczyna wszystkie gatunki uprawne Kozieradka pospolita	Babka lancetowata Bniec biały Głowieńka pospolita Gorczyca polna Mak polny Maruna bezwonna Nostrzyk żółty Fiołek polny Gwiazdnica pospolita Przytulia czepna Rumian pospolity Szczawik Komosa biała Kapusta polna Tobołki polne Chaber bławatek Chwastnica jednostronna Przytulia czepna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy
4	Lucerna wszystkie gatunki uprawne	Babka lancetowata Bodziszek Chwastnica jednostronna Wyki Maruna bezwonna Rdesty Rumian polny Rolnica pospolita Sporek polny Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy
5	Festulolium	Chaber bławatek Czerwiec roczny Iglica pospolita Jaskier polny Nostrzyk żółty Ostrożeń polny Perz właściwy Przytulia czepna Rdesty Włośnica sina i zielona Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Stokłosy Śmiałek darniowy
6	Kostrzewa wszystkie gatunki uprawne	Chaber bławatek Iglica pospolita Kłosówka wełnista Nostrzyk żółty Perz właściwy Rdest:wszystkie gatunki

		Rumianek Stokłosa żytnia, dachowa i miękka Tobołki polne Życica roczna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Śmiałek darniowy Wyczyniec: wszystkie gatunki
7	Kupkówka pospolita	Chaber bławatek Iglica pospolita Kłosówka wełnista Nostrzyk żółty Maruna bezwonna Perz właściwy Rdest: wszystkie gatunki Rumian polny Rumianek Stokłosa żytnia, dachowa i miękka Tobołki polne Życica roczna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Śmiałek darniowy
8	Mietlica wszystkie gatunki uprawne	Czerwiec roczny Gwiazdnica pospolita Kłosówka wełnista Krwawnik pospolity Mlecz: wszystkie gatunki Mniszek pospolity Rumian polny Maruna bezwonna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Starzec zwyczajny Tobołki polne Wicelina roczna
9	Mozga trzcinowata	Owies głuchy Iglica pospolita Niczapominajka polna Nostrzyk żółty Rdest: wszystkie gatunki Perz właściwy Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Śmiałek darniowy
10	Rajgras wyniosły (Rajgras francuski; Owsik wyniosły)	Owies głuchy Chaber bławatek Czerwiec roczny Iglica pospolita Kłosówka wełnista Perz właściwy Przytulia czepna Stokłosa dachowa i żytnia Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Życica roczna Śmiałek darniowy
11	Stokłosa wszystkie gatunki uprawne	Owies głuchy Chaber bławatek Iglica pospolita Nostrzyk żółty Perz właściwy Przytulia czepna Stokłosa dachowa i żytnia Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Wyczyniec wszystkie gatunki Śmiałek darniowy

12	Tymotka wszystkie gatunki uprawne	Owies głuchy Fiołek polny Głowieńka pospolita Maruna bezwonna Niezapominajka polna Rdest: wszystkie gatunki Rumian polny Rumian pospolity Sporek polny Włośnica sina i zielona Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Śmiałek darniowy
13	Wiechlina wszystkie gatunki uprawne	Owies głuchy Babka lancetowata Czerwiec roczny Gwiazdnica pospolita Kłosówka wełnista Krwawnik pospolity Miotła zbożowa Maruna bezwonna Mlecz: wszystkie gatunki Rumian polny Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Tobolki polne
14	Wyczyniec łąkowy	Owies głuchy Chaber bławatek Mlecz: wszystkie gatunki Stokłosa dachowa i żytnia Wyczyniec polny, kolankowaty i czerwonożółty Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy
15	Życica wszystkie gatunki uprawne	Owies głuchy Chaber bławatek Czerwiec roczny Iglica pospolita Jaskier polny Nostrzyk żółty Ostrożeń polny Perz właściwy Przytulia czepna Włośnica sina i zielona Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Stokłosa: wszystkie gatunki Śmiałek darniowy
16	Pozostałe gatunki traw	Chaber bławatek Czerwiec roczny Iglica pospolita Kłosówka wełnista Nostrzyk żółty Maruna bezwonna Ostrożeń polny Perz właściwy Rdest: wszystkie gatunki Rumian polny Rumianek pospolity i bezpromieniowy Stokłosa żytnia, dachowa i miękka Tobolki polne Życica roczna Szczaw polny zwyczajny i kędzierzawy Śmiałek darniowy

III. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych**1. Gatunki roślin oleistych i włóknistych i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Bawełna	<i>Gossypium spp.</i>	C ₁
2	Gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.	C ₁
3	Gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) W. Koch	C ₁
4	Gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. et Cosson	C ₁
5	Kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.	C ₁
6	Konopie	<i>Cannabis sativa</i> L.	C ₂
7	Krokosz barwierski (Saflor barwierski)	<i>Carthamus tinctorius</i> L.	C ₁
8	Len zwyczajny	<i>Linum usitatissimum</i> L.	C ₃
9	Mak	<i>Papaver somniferum</i> L.	C ₁
10	Orzech ziemny	<i>Arachis hypogaea</i> L.	C ₁
11	Rzepak ozimy i jary	<i>Brassica napus</i> L. (partim)	C ₁
12	Rzepak ozimy i jary	<i>Brassica rapa</i> L. <i>var silvestris</i> (Lam.) Briggs	C ₁
13	Słonecznik oleisty	<i>Helianthus annuus</i> L.	C ₁
14	Soja zwyczajna	<i>Glycine max</i> (L.) Merr.	C ₁

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowcy nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowe:

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych oraz wszystkich składników mieszańców złożonych rzepaku powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	jedna ocena stanu plantacji dla:	
	gorczycy sarepskiej, czarnej i białej, odmian ustalonych rzepaku, rzepiku, konopi dwupiennych, soi, lnu, maku, kminku zwyczajnego, odmian ustalonych słonecznika i krokosza barwierskiego	w okresie od pełni kwitnienia do początku zawiązywania nasion
2	dwie oceny stanu plantacji dla:	
a)	konopi jednopiennych	
	- pierwsza	po wykształceniu się osobników dwupiennych, ale przed rozpoczęciem kwitnienia osobników męskich (płaskonii)
	- druga	w trzy tygodnie po wykonaniu pierwszej oceny stanu plantacji
b)	odmian mieszańcowych słonecznika	
	- pierwsza	przed kwitnieniem w celu sprawdzenia izolacji przestrzennej
	- druga	w okresie dojrzewania koszyczków
3	trzy oceny stanu plantacji dla odmian mieszańcowych i mieszańców złożonych rzepaku	
	- pierwsza	wczesną wiosną, przed kwitnieniem
	- druga	w pełni kwitnienia
	- trzecia	po zakończeniu kwitnienia

4. Płodzmian:

1	Plantacje nasienne rzepaku nie mogą być zakładane na polu, na którym uprawiano:	
1)	odmiany rzepaku podwójnie ulepszone	w ostatnich pięciu latach
2)	inne rośliny krzyżowe	w ostatnich trzech latach
2	Plantacje nasienne kminku zwyczajnego nie mogą być zakładane na polu, na którym uprawiane były rośliny z rodziny baldaszkowatych	w ostatnich dwóch latach
3	Plantacje nasienne soi nie mogą być zakładane na polu, na którym uprawiano soję	w ostatnich trzech latach
4	Plantacje pozostałych gatunków roślin oleistych i włóknistych nie mogą być zakładane na polu, na którym bezpośrednim przedplonem był ten sam gatunek. Pole dla plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych powinno być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

5. Izolacja przestrzenna:¹⁾

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w metrach dla plantacji:	
		materiału elitarnego	materiału kwalifikowanego
1	dla wszystkich gatunków z grupy roślin krzyżowych (<i>Brassica ssp.</i>) oprócz rzepaków, dla konopi, z wyjątkiem jednopiennych, oraz dla kminku, gorzycy białej, bawełny i krokosza barwierskiego	400	200
2	dla odmian ustalonych rzepaku oraz rzepiku	200	100
3	dla odmian mieszańcowych rzepaku jarego i ozimego	500	300
4	dla konopi jednopiennych	5000	1000
5	dla słonecznika:		
	1) przy wytwarzaniu składników rodzicielskich mieszańca, w tym również mieszańca pojedynczego, jeśli stanowi składnik mieszańca potrójnego	1500	-
	2) dla odmian innych niż mieszańce	750	500
6	dla pozostałych gatunków roślin oleistych i włóknistych izolacji nie określa się		

¹⁾ Dla gatunków samopylnych izolację przestrzenną może stanowić pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 2 m, jeżeli sąsiadująca plantacja nie jest porażona organizmami szkodliwymi.

Jeżeli sąsiadująca plantacja nasienna jest zgłoszona do oceny w niższym stopniu kwalifikacji, traktowana jest jako źródło zapylenia obcym pyłkiem oraz porażenia przez organizmy szkodliwe.

6. Czystość odmianowa:

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość odmianowa w ocenie polowej dla:		
		materiału elitarnego	materiału kwalifikowanego	
			I rozmnożenia	II rozmnożenia
I. Gatunki podlegające ocenie według norm procentowych (czystość określona w procentach)				
1	dla soi	99,5	99,0	
2	dla gorczycy białej i odmian ustalonych słonecznika oraz dla rzepaku i rzepiku wytwarzanych na cele pastewne	99,7	99,0	
3	dla rzepaku i rzepiku wytwarzanych na cele inne niż pastewne	99,9	99,7	
4	dla lnu	99,7	98,0	97,5
5	dla maku	99,0	98,0	
6	dla orzecha ziemnego	99,7	99,5	
II. Gatunki podlegające ocenie według norm powierzchni (czystość określona w sztukach roślin nienależących do odmiany na jednostce kwalifikacyjnej)				
1	dla gorczycy sarepskiej, gorczycy czarnej, kminku, konopi, krokosza barwierskiego i bawełny	1,0	1,0	
2	dla słonecznika mieszańcowego – roślin, które są rozpoznawalne jako niebędące linią wsobną lub innym składnikiem rodzicielskim			
	1)	w produkcji materiału siewnego kategorii elitarny składników rodzicielskich:		
	a)	linie wsobne	0,2	
	b)	mieszańce proste		
	-	składnik męski, rośliny wydzielające pyłek, podczas gdy 2% lub więcej osobników żeńskich posiada podatne kwiaty	0,2	
	-	osobnik żeński	0,5	
	2)	w produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany mieszańców F ₁		
	a)	składnik męski; rośliny wydzielające pyłek, podczas gdy 5% lub więcej osobników żeńskich posiada podatne kwiaty	0,5	
b)	składnik żeński	1,0		

- 1) w składniku matecznym poziom męskiej sterylności stwierdzony w następczej ocenie tożsamości powinien wynosić nie mniej niż:
  - a) dla rzepaku – 98,0 %,
  - b) dla słonecznika – 95,0 %;
- 2) dla odmian mieszańcowych słonecznika liczba roślin rozpoznawalnych jako niebędące linią wsobną lub innym składnikiem rodzicielskim nie może przekraczać:
  - a) w produkcji składników rodzicielskich (Ro, Rm):
    - w składniku męskim, rośliny pyłące, jeżeli co najmniej 2% osobników żeńskich posiada podatne kwiaty – 0,2 rośliny na jednostkę (0,2 %),
    - w składniku żeńskim – 0,5 rośliny na jednostkę (0,5 %),

- b) w produkcji materiału siewnego mieszańców handlowych linie wsobne i pojedyncze mieszańce stanowiące składniki rodzicielskie:
  - w składniku męskim, rośliny pyłące, jeżeli co najmniej 5% osobników żeńskich posiada podatne kwiaty – **0,5 rośliny na jednostkę (0,5 %)**,
  - w składniku żeńskim – **1,0 roślina na jednostkę (1,0 %)**,
- c) jeżeli co najmniej 5 % roślin składnika matecznego ma znamiona zdolne do zapylenia, to procent roślin w obrębie tego składnika, który pylił lub pyli, nie może przekraczać w każdej ocenie stanu plantacji – **0,5 rośliny na jednostkę (0,5 %)**.

7. Czystość gatunkowa:

- 1) plantacje nasienne roślin oleistych i włóknistych powinny być praktycznie wolne od gatunków innych niż uprawiany, szczególnie gatunków mogących stanowić źródło obcego pyłku;
- 2) na plantacjach nasiennych roślin oleistych i włóknistych może wystąpić nie więcej niż 1 roślina innego gatunku roślin zbożowych na jednostce kwalifikacyjnej łącznie, we wszystkich ocenach stanu plantacji.

8. Zachwaszczenie:

- 1) plantacje nasienne roślin oleistych i włóknistych powinny być praktycznie wolne od chwastów, w szczególności takich, których nasiona są trudne do usunięcia w procesie czyszczenia;
- 2) występowanie na plantacji chwastów w ilości powodującej ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającej przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji za spełniającą wymagania szczegółowe.

9. Choroby i szkodniki:

- 1) plantacje nasienne roślin oleistych i włóknistych powinny być praktycznie wolne od chorób i szkodników;
- 2) porażenie plantacji przez choroby i szkodniki w stopniu powodującym ograniczenie wykształcenia nasion lub uniemożliwiającym przeprowadzenie oceny polowej może być podstawą do nieuznania plantacji za spełniającą wymagania szczegółowe.

Wykaz gatunków, których nasiona są trudne do usunięcia w procesie czyszczenia

Lp.	Rośliny oleiste i włókniste	Gatunki chwastów, które są trudne do odczyszczenia i od których plantacja nasienna powinna być praktycznie wolna	
1	Gorczyca biała Gorczyca sarepska Gorczyca czarna	Lebiodka pospolita Przytulia czepna Rdest: wszystkie gatunki Tobólki polne Tasznik pospolity Wyki: wszystkie gatunki	Stwierdzenie wystąpienia gorczycy polnej i kapusty polnej powoduje dyskwalifikację plantacji
2	Len zwyczajny	Chaber bławatek Lnianka: wszystkie gatunki Życica lnowa i roczna Gorczyca polna Lepczyca Powój polny Rdest: wszystkie gatunki Szczawik	
3	Mak lekarski	Komosa biała	Stwierdzenie wystąpienia lulka czarnego i maku polnego powoduje dyskwalifikację plantacji
4	Rzepak Rzepak	Rzepak - formy nieuprawne Wyka: wszystkie gatunki Gorczyca polna Przytulia czepna Kapusta polna	
5	Kminek zwyczajny	Chaber bławatek Perz właściwy chwasty z rodziny baldaszkowatych	
6	Pozostałe gatunki	ogólne	

Podział roślin *Brassicae* na grupy w zależności od możliwości przekrzyżowania się

brukselka kapusta pastewna kapusta kalafior brokuły dzika kapusta	<u>Grupa I</u>	przekrzyżowania możliwe z każdym gatunkiem w obrębie grupy, nie krzyżują się z gatunkami z grupy II i III
kapusta chińska brukiew rzepak oleisty rzepak rzepa gorczyca sarepska gorczyca czarna	<u>Grupa II</u>	przekrzyżowują się sporadycznie z gatunkami w obrębie grupy II, nie krzyżują się z gatunkami z grupy I i III
gorczyca biała rzodkiew rzodkiewka	<u>Grupa III</u>	przekrzyżowują się w obrębie grupy III, nie krzyżują się z gatunkami z grupy I i II

IV. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału siewnego buraka cukrowego i pastewnego**1. Nazwy gatunków buraków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji dla buraków
1	Burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> convar. <i>vulgaris</i> var. <i>altissima</i> Doll	C ₁
2	Burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> convar. <i>vulgaris</i> var. <i>rapacea</i> K. Koch	C ₁

2. Odmiany mieszańcowe:

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Lp.	Wyszczególnienie	
obowiązują dwie oceny stanu plantacji		
1	dla metody tradycyjnej wytwarzania materiału siewnego buraków odmian ustalonych:	
2	pierwsza	w pierwszym roku uprawy (wytwarzanie wysadków), w pierwszej połowie września
3	druga	w drugim roku uprawy (wytwarzanie nasion) w okresie od pełni kwitnienia do początku dojrzewania nasion
4	dla metody bezwysadkowej wytwarzania materiału siewnego buraków odmian ustalonych:	
5	pierwsza	w pierwszym roku uprawy na przełomie września i października
6	druga	w drugim roku uprawy (wytwarzanie nasion) w okresie od pełni kwitnienia do początku dojrzewania nasion
7	dla metody bezwysadkowej wytwarzania materiału siewnego buraków odmian mieszańcowych:	
8	pierwsza	w drugim roku uprawy w okresie pełni kwitnienia
9	druga	w drugim roku uprawy w okresie dojrzewania nasion
obowiązują trzy oceny stanu plantacji		
10	dla metody tradycyjnej wytwarzania materiału siewnego buraków odmian mieszańcowych:	
11	pierwsza	w pierwszym roku uprawy (wytwarzanie wysadków) w pierwszej połowie września
12	druga	w drugim roku uprawy w okresie pełni kwitnienia
13	trzecia	w drugim roku uprawy w okresie dojrzewania nasion

W przypadku wytwarzania materiału siewnego buraków metodą bezwysadkową uznaje się w stopniu C₁

4. Przedplon:

- 1) plantacje nasienne buraka nie mogą być zakładane na polu, na którym w ciągu ostatnich czterech lat uprawiano buraki lub występowały burakochwasty;

- 2) plantacji nasiennej buraka nie zakłada się na polu, na którym bezpośrednim przedplonem były gatunki roślin z rodziny krzyżowych.

5. Izolacja przestrzenna¹⁾:

Lp.	Wyszczególnienie		Minimalna odległość w m nie mniejsza niż:
od źródeł pyłku z rodzaju <i>Beta</i> wynosi			
1	1)	dla materiału elitarnego	1000
2	2)	dla materiału kwalifikowanego z wyjątkiem podanego niżej	1000
3	a)	jeżeli zapylacz lub jeden z zapylaczy jest diploidem, od źródeł pyłku buraków tetraploidalnych	600
	b)	jeżeli zapylacz jest wyłącznie tetraploidem:	
4	-	od źródeł pyłku buraków diploidalnych	600
5	-	od źródeł pyłku buraków o nieznannej ploidalności ²⁾	600
6	c)	jeżeli zapylacz lub jeden z zapylaczy jest diploidem, od źródeł pyłku buraków diploidalnych	300
7	d)	jeżeli zapylacz lub jeden z zapylaczy jest tetraploidem, od źródeł pyłku buraków tetraploidalnych	300
8	e)	pomiędzy plantacjami nasiennymi, na których nie jest stosowana męska sterylność	300
9	nie jest wymagana izolacja przestrzenna między plantacjami nasiennymi buraka, dla których stosowany jest ten sam zapylacz.		

¹⁾ Na plantacji, na której wytwarzane są wysadki buraków, izolację przed zamieszczeniem mechanicznym podczas wegetacji oraz zbioru stanowi pas technologiczny o szerokości nie mniejszej niż 2 m.

²⁾ Jeżeli nie jest określona ploidalność odmiany buraka, należy stosować izolację jak dla buraka o nieznannej ploidalności.

6. Czystość odmianowa:

- 1) plantacja nasienne buraka powinna być wolna od roślin innych odmian i typów użytkowych buraka;
- 2) obecność roślin pyłących w męskosterylnym składniku odmiany mieszańcowej jest niedopuszczalna.

7. Czystość gatunkowa:

- 1) plantacje nasienne powinny być praktycznie wolne od gatunków innych niż uprawiany; dotyczy to szczególnie gatunków mogących doprowadzić do zapylenia obcym pyłkiem;
- 2) występowanie roślin należących do innych gatunków, w szczególności burakochwastów, których nasiona są trudne do odróżnienia podczas badania laboratoryjnego od nasion uprawianej odmiany, powinno być na najniższym poziomie.

8. Zachwaszczenie:

- 1) plantacja nasienne buraka powinna być praktycznie wolna od chwastów;
- 2) wystąpienie chwastów w ilości utrudniającej dobre wykształcenie nasion lub dokonanie oceny polowej może być przyczyną dyskwalifikacji plantacji.

9. Choroby i szkodniki:

Występowanie na plantacji nasiennej chorób i szkodników w stopniu mogącym pogorszyć jakość nasion lub uniemożliwiającym dokonanie oceny polowej może być przyczyną dyskwalifikacji.

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA

Najniższy stopień kwalifikacji – materiał kwalifikowany klasy B (C_B)

1. Sadzeniaki ziemniaka mogą być wytwarzane według dwóch systemów kwalifikacji:
  - 1) zasad i norm Europejskiego Komitetu Gospodarczego Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG/ONZ);
  - 2) zasad i norm Unii Europejskiej (WE).
2. Wyboru systemu kwalifikacji dokonuje składający wniosek o dokonanie oceny materiału siewnego hodowca lub osoba przez niego upoważniona.
3. Ocena polowa
  - 1) dla plantacji, na których są wytwarzane sadzeniaki ziemniaka, przeprowadza się **nie mniej niż dwie** oceny stanu plantacji:
    - a) pierwszą, kiedy rośliny osiągną wysokość około **20 cm**,
    - b) drugą w okresie od pełni kwitnienia plantacji do dwóch tygodni po kwitnieniu, jednak nie później niż przed początkiem żółknięcia i zasychania liści;
  - 2) jeżeli na plantacji przewidziany jest zabieg chemicznego lub mechanicznego niszczenia naci („desykacja”), druga ocena powinna być wykonana bezpośrednio przed tym zabiegiem; o przewidywanym terminie desykacji powiadamia się wojewódzkiego inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
4. Przedplon

Plantacji nasiennych ziemniaka nie zakłada się na polu, na którym w ostatnich trzech latach uprawiano rośliny psiankowate, w szczególności ziemniak, pomidor, tytoń.
5. Izolacja przestrzenna
  - 1) minimalna odległość plantacji nasiennych ziemniaka od innych plantacji ziemniaka oraz tytoniu lub pomidorów powinna wynosić nie mniej niż:
    - a) dla sadzeniaków kategorii elitarne – **100 m**,
    - b) dla sadzeniaków kategorii kwalifikowane – **50 m**;
  - 2) odległość określona w pkt 1 może być zmniejszona do dwóch redlin, jedynie w przypadku gdy plantacja sąsiaduje z inną plantacją nasienną podlegającą ocenie.
6. Czystość gatunkowa i zachwaszczenie
  - 1) plantacje, na których wytwarzany jest materiał siewny ziemniaka, powinny być praktycznie wolne od roślin innych gatunków uprawnych;
  - 2) występowanie chwastów, szczególnie z rodziny psiankowatych, w ilościach mogących pogorszyć jakość wytwarzanych sadzeniaków lub stanu ich zdrowotności, a także utrudniających właściwe wykonanie oceny, jest podstawą do dyskwalifikacji.
7. Występowanie chorób i szkodników
  - 1) porażenie roślin przez inne choroby lub szkodniki w stopniu utrudniającym prawidłowy rozwój roślin lub uniemożliwiającym właściwe wykonanie oceny jest podstawą do dyskwalifikacji;
  - 2) plantacja nasienne ziemniaka powinna być wolna od organizmów kwarantannowych.

8. Nie uznaje się plantacji za spełniającą szczegółowe wymagania, jeżeli:

- 1) wyrównanie roślin uniemożliwia prawidłowe wykonanie oceny;
- 2) występują puste miejsca w ilości większej niż 30 % powierzchni plantacji;
- 3) wyraźnie opóźniony jest stan wegetacji roślin w stosunku do przeciętnego stanu innych plantacji tej samej odmiany w danym rejonie, spowodowany późnym terminem sadzenia.

9. Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka

W ocenie laboratoryjnej przeprowadzana jest weryfikacja wyników oceny polowej w zakresie stopnia porażenia chorobami wirusowymi.

10. Wymagania dotyczące jakości sadzeniaków ziemniaka w ocenie cech zewnętrznych

- 1) sadzeniaki powinny być wolne od organizmów kwarantannowych;
- 2) dopuszczalną wielkość partii stanowi zbiór sadzeniaków netto z jednej plantacji, nie więcej jednak niż – **50 ton**; wielkość partii może być przekroczona o nie więcej niż **5 %**;
- 3) partia może być tworzona poprzez łączenie zbiorów sadzeniaków netto z kilku mniejszych plantacji;
- 4) łączenie partii, o których mowa w pkt 3, jest możliwe, jeżeli:
  - a) plantacje, z których sadzeniaki będą łączone, zostały uznane w ocenie polowej i ocenie laboratoryjnej,
  - b) dokonujący łączenia partii posiada świadectwa dotyczące poszczególnych składników;
- 5) partia sadzeniaków przygotowana do oceny cech zewnętrznych powinna być jednolita pod względem cech jakościowych;
- 6) sadzeniaki w partii powinny:
  - a) być dojrzałe, czyste i suche,
  - b) nie wykazywać objawów nadmarznięcia, zaparzenia lub porośnięcia,
  - c) posiadać kształt i zabarwienie miąższu typowe dla odmiany;
- 7) sadzeniaki w partii przygotowanej do oceny cech zewnętrznych powinny być posortowane w następujący sposób:
  - a) nie mogą występować bulwy, które przechodzą przez kwadratowe oczko sortownika o boku 25 mm,
  - b) bulwy, które nie przechodzą przez kwadratowe oczko sortownika o boku 35 mm, dzieli się na frakcje o wymiarach stanowiących krotność 5 mm,
  - c) w partii mogą znajdować się sadzeniaki kilku frakcji o różnych wymiarach, zwanych dalej „kalibrażem”, posortowane w sposób określony w lit. b,
  - d) różnica między najmniejszym i największym wymiarem bulw w jednej partii nie może być większa niż 20 mm;
- 8) sadzeniaki nie mogą być potraktowane środkiem chemicznym hamującym rozwój kielków, który jest stosowany podczas przechowywania bulw ziemniaka innych niż sadzeniaki.

11. Szczegółowe wymagania dla oceny polowej, laboratoryjnej oceny zdrowotności oraz oceny cech zewnętrznych są określone w tabelach 1 i 2.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DLA OCENY POŁOWEJ, LABORATORYJNEJ OCENY ZDROWOTNOŚCI
ORAZ OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH (SYSTEM KWALIFIKACJI EKG/ONZ)**

Oceniana wada	Sadzeniaki kategorii elitarne					Sadzeniaki kategorii kwalifikowane	
	PB _M	PB _{III}	PB _{II}	B _I	B _{II}	C _A	C _B
OCENA POŁOWA							
Inne odmiany i rośliny nietypowe dla odmiany	0,0	0,0	0,01	0,25	0,25	0,5	0,5
Czarna nóżka	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0	1,5	2,0
Choroby wirusowe i wirusopodobne ¹⁾	0,0	0,0	0,1	0,4(0,2)	0,8(0,4)	2,0(1,0)	10,0(2,0)
LABORATORYJNA OCENA ZDROWOTNOŚCI							
Rośliny nietypowe dla odmiany	0,0	0,0	0,01	0,25	0,25	0,5	0,5
Choroby wirusowe i wirusopodobne ¹⁾	0,0	0,0	0,5	2,0(1,0)	4,0(2,0)	10,0(5,0)	10,0
OCENA CECH ZEWNĘTRZNYCH							
Ziemia i inne zanieczyszczenia	0,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Bulwy z objawami suchej lub mokrej zgnilizny, oprócz wywołanej przez organizmy kwarantannowe	0,0	0,0	0,2	1,0	1,0	1,0	1,0
Bulwy o nieodpowiednim kalibrze	—	1,0	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Rizoktonia ²⁾	0,0	0,0	1,0(1,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)
Uszkodzenia zewnętrzne	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Parch zwykły ²⁾	0,0	0,0	5,0(10,0)	5,0(33,3)	5,0(33,3)	5,0(33,3)	5,0(33,3)
Parch prószysty ²⁾	0,0	0,0	1,0(10,0)	1,0(10,0)	1,0(10,0)	1,0(10,0)	1,0(10,0)
Bulwy z plamistością miąższu na poprzecznym przekroju ²⁾	0,0	0,0	1,0(10,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)	5,0(10,0)
Suma wad z wyłączeniem kalibrze w ocenie cech zewnętrznych	0,0	3,0	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości w nawiasach oznaczają procent ostrego porażenia chorobami wirusowymi.

²⁾ Wartości w nawiasach oznaczają maksymalny procent porażenia powierzchni bulwy lub odpowiednio powierzchni przekroju poprzecznego bulwy.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DLA OCENY POŁOWEJ, LABORATORYJNEJ OCENY ZDROWOTNOŚCI
ORAZ OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH (SYSTEM KWALIFIKACJI WE)**

Oceniana wada	Sadzeniaki kategorii elitarne					Sadzeniaki kategorii kwalifikowane	
	PB _M	PB _{III}	PB _{II}	B _I	B _{II}	C _A	C _B
OCENA POŁOWA							
Inne odmiany i rośliny nietypowe dla odmiany	0,0	0,0	0,25	0,25	0,25	0,5	0,5
Czarna nóżka	0,0	0,5	1,0	1,0	2,0	3,0	4,0
Choroby wirusowe i wirusopodobne ¹⁾	0,0	1,0(0,4)	2,0(0,4)	2,0(0,4)	5,0(0,6)	8,0(1,0)	10,0
LABORATORYJNA OCENA ZDROWOTNOŚCI							
Rośliny nietypowe dla odmiany	0,0	0,0	0,25	0,25	0,25	0,5	0,5
Choroby wirusowe i wirusopodobne ¹⁾	0,0	2,0	3,0	3,0	4,0	10,0	10,0
OCENA CECH ZEWNĘTRZNYCH							
Ziemia i inne zanieczyszczenia	0,0	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Bulwy z objawami suchej lub mokrej zgnilizny, oprócz wywołanej przez organizmy kwarantannowe	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bulwy o nieodpowiednim kalibrze	—	1,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Uszkodzenia zewnętrzne	0,0	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Parch zwykły ²⁾	0,0	2,0(10)	5,0(33,3)	5,0(33,3)	5,0(33,3)	5,0(33,3)	5,0(33,3)
Suma wad z wyłączeniem kalibrze w ocenie cech zewnętrznych	0,0	3,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości w nawiasach oznaczają procent ostrego porażenia chorobami wirusowymi.

²⁾ Wartości w nawiasach oznaczają maksymalny procent porażenia powierzchni bulwy lub odpowiednio powierzchni przekroju poprzecznego bulwy.

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA MATERIAŁU SIEWNEGO
ROŚLIN WARZYWNYCH

I. Warzywa kapustne i rzepowate

1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC) Alef. var. <i>sabellica</i> L.	C
2	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.	C
3	Brokuł	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>italica</i> Plenck	C
4	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>alba</i> DC	C
5	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> DC.	C
6	Kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>sabauda</i> L.	C
7	Kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>caulocarpa</i> (DC) Alef. var. <i>gongylodes</i> L.	C
8	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>fruticosa</i> (Metzg.) Alef. var. <i>gemmifera</i> DC	C
9	Kapusta pekińska	<i>Brassica pekinensis</i> (Lour.) Rupr.	C
10	Rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>rapa</i>	C
11	Rzodkiew, Rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowe:

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	dwie oceny stanu plantacji dla roślin jednorocznych:	
	- pierwsza	w fazie dojrzałości konsumpcyjnej
	- druga	w fazie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion
2	dwie oceny stanu plantacji dla roślin dwuletnich uprawianych metodą bezwysadkową¹⁾:	
	- pierwsza	w fazie wegetatywnej późną jesienią lub wiosną przed wyrastaniem w pędy nasienne
	- druga	w fazie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion
3	trzy oceny stanu plantacji dla roślin dwuletnich:	
	- pierwsza	w fazie dojrzałości konsumpcyjnej
	- druga	ocena wysadków przed ich wysadzeniem
	- trzecia	w fazie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion

¹⁾ Nasiona wytworzone metodą bezwysadkową uznaje się w najniższym stopniu kwalifikacji.

4. Płodozmian:

1	Plantacji nasiennych warzyw kapustnych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z rodziny <i>Brassicaceae</i>	w ostatnich czterech latach
2	Plantacji nasiennych warzyw rzepowatych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z rodziny <i>Brassicaceae</i>	w ostatnim roku
3	Plantacje nasienne warzyw kapustnych i rzepowatych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

5. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji materiału:	
		elitarnego	kwalifikowanego i standard
1	dla warzyw kapustnych oraz rzepy jadalnej od źródeł pyłku z rodzaju <i>Brassica spp.</i>	1000	600
2	dla rzodkwi i rzodkiewki od źródeł pyłku z rodzaju <i>Raphanus spp.</i>	1000	600
Izolacja dla produkcji wysadków ogranicza się do pasa technologicznego szerokości nie mniej niż 2 m chroniącego przed zamieszczeniem mechanicznym podczas zbioru.			
Sąsiadującą plantację nasienną zgłoszoną w niższym stopniu kwalifikacji traktuje się jako uprawę mogącą doprowadzić do zapylenia obcym pyłkiem oraz porażenia przez organizmy szkodliwe.			

6. Czystość odmianowa i gatunkowa

- 1) występowanie roślin innych odmian na jednostce kwalifikacyjnej plantacji nasiennej warzyw kapustnych i rzepowatych, na których produkowany jest materiał siewny kategorii:
  - a) elitarny — 0,0
  - b) kwalifikowany i standard:
    - w pierwszej ocenie — 0,5
    - w drugiej i trzeciej ocenie — 0,0
- 2) występowanie roślin innych gatunków z rodziny *Brassicaceae* – niedopuszczalne.

7. Choroby i szkodniki:

Lp.	Nazwa patogenu	Dopuszczalna liczba roślin porażonych na jednostce kwalifikacyjnej
1	czarna zgnilizna kapustnych (<i>Xantomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i>)	3,0
2	kiła kapusty (<i>Plasmodiophora brassicae</i>)	3,0
3	sucha zgnilizna kapustnych (<i>Phoma lingam</i>)	3,0
4	mozaika krzyżowych (TuMV - Turnip mosaic virus)	3,0
Łączna liczba roślin porażonych przez choroby wymienione pod lp. 1 – 4 nie może przekroczyć:		6,0
Występowanie innych chorób i szkodników w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój może być powodem dyskwalifikacji plantacji.		

8. Zachwaszczenie

- 1) plantacje nasienne powinny być praktycznie wolne od chwastów;
- 2) zachwaszczenie plantacji w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym dokonanie oceny może być powodem jej dyskwalifikacji.

II. Warzywa cebulowe

1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Cebula	<i>Allium cepa</i> L.	C
2	Por	<i>Allium porrum</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowe

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	dwie oceny stanu plantacji dla roślin cebulowych uprawianych metodą bezwysadkową ¹⁾ :	
	- pierwsza	w fazie wegetatywnej przed wyrastaniem w pędy nasienne
	- druga	w fazie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion
2	trzy oceny stanu plantacji dla roślin cebulowych uprawianych metodą tradycyjną:	
	- pierwsza	w pierwszym roku uprawy przed załamywaniem szczypioru u cebuli
	- druga	ocena wysadków przed ich wysadzeniem lub zimujących w gruncie w przypadku pora
	- trzecia	w fazie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion
W przypadku produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych każdy składnik ocenia się oddzielnie.		

¹⁾ Nasiona wytworzone metodą bezwysadkową uznaje się w najniższym stopniu kwalifikacji.

4. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji materiału:	
		elitarnego	kwalifikowanego i standard
1	plantacje, na których wytwarzane są wysadki cebuli od innych upraw warzyw cebulowych rozmnażanych wegetatywnie	500	
2	plantacje nasienne cebuli od plantacji nasiennych odmian o żółtej barwie łuski (typu Wolska) oraz pora	1000	

3	plantacje nasienne cebuli od plantacji nasiennych odmian o czerwonej barwie łuski lub o barwie łuski typu Rijnsburger	4500	1000
Izolacja dla produkcji wysadków różnych odmian ogranicza się do pasa technologicznego o szerokości nie mniejszej niż 2 m chroniącego przed zamieszaniem mechanicznym podczas zbioru.			

5. Płodozmian:

1	Plantacji nasiennych warzyw cebulowych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:		
	jakikolwiek rośliny cebulowe		w ostatnich czterech latach
2	Plantacje nasienne warzyw cebulowych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy		

6. Czystość odmianowa i gatunkowa

Lp.	Rodzaj plantacji	Dopuszczalna liczba wad na jednostce kwalifikacyjnej dla kategorii	
		elitarny	kwalifikowany i standard
1	występowanie roślin innych odmian lub cebul o innej barwie łuski na jednostce kwalifikacyjnej plantacji wysadków cebuli	0,3	0,5
2	występowanie roślin innych odmian na jednostce kwalifikacyjnej plantacji wysadków pora	0,0	3,0
3	na plantacji nasiennej	0,0	
4	występowanie roślin męskopłodnych w składniku matecznym (linia A męskosterylna):		
	1) przy produkcji nasion składnika matecznego	5,0	nie dotyczy
	2) przy produkcji nasion odmian mieszańcowych F ₁	nie dotyczy	10,0
5	występowanie innych gatunków roślin cebulowych jest niedopuszczalne		

7. Choroby i szkodniki

Lp.	Nazwa organizmu szkodliwego	Dopuszczalna liczba roślin porażonych na jednostce kwalifikacyjnej
Produkcja wysadków		
1	niszczyk zjadliwy (<i>Ditylenchus dipsaci</i>)	0,0
2	żółta karłowatość cebuli OYDV (onion yellow dwarf potyvirus) lub mozaika ogórka CMV (cucumber mosaic virus)	5,0
Wysadki		
1	zgnilizna szyjki cebuli (<i>Botrytis allii</i>)	
2	biała zgnilizna cebuli (<i>Sclerotium cepivorum</i>)	

3	żółta karłowatość cebuli OYDV lub mozaika ogórka CMV	
wysadki porażone patogenami wymienionymi pod lp. 1-3 łącznie		5,0
Plantacje nasienne		
żółta karłowatość cebuli (OYDV) lub mozaika ogórka CMV		0,0
żółtaczka astrów (<i>Mycoplasma Ladila v. et Elford</i>)		0,0
Występowanie chorób w szczególności mączniaka rzekomego (<i>Peronospora destructor</i>) i szkodników w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion może powodować dyskwalifikację plantacji.		

8. Zachwaszczenie

- 1) plantacje nasienne powinny być praktycznie wolne od następujących chwastów: czosnków, ostróżeczki, przytulii i rdestów;
- 2) zachwaszczenie plantacji w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym dokonanie oceny może powodować dyskwalifikację plantacji.

III. Warzywa korzeniowe

1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>	C
2	Marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L.	C
3	Pietruszka zwyczajna	<i>Petroselinum crispum</i> (Miller) Nyman ex A.W. Hill	C
4	Seler zwyczajny	<i>Apium graveolens</i> L.	C
5	Skorzonera (Wężymord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowe

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Płodozmian

1	Plantacji nasiennych warzyw korzeniowych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z tej samej rodziny	w ostatnich czterech latach
2	Plantacje nasienne warzyw korzeniowych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

4. Ocena stanu plantacji

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	dwie oceny stanu plantacji dla roślin korzeniowych uprawianych metodą bezwysadkową ¹⁾ :	
1)	dla odmian ustalonych marchwi	
	- pierwsza	w fazie wegetatywnej przed wyrastaniem w pędy nasienne
	- druga	w fazie pełni kwitnienia do początku dojrzewania nasion

2) dla odmian mieszańcowych marchwi	
- pierwsza	w fazie pełnego kwitnienia baldachów pierwszego rzędu
- druga	w fazie dojrzewania nasion
3) dla pozostałych gatunków - jedna	w okresie od kwitnienia roślin do dojrzewania nasion
2	cztery oceny stanu plantacji dla roślin korzeniowych uprawianych metodą tradycyjną:
- pierwsza	w pierwszym roku uprawy przed kopaniem
- druga	ocena wysadków przed ich wysadzeniem
- trzecia	w fazie pełni kwitnienia
- czwarta	w fazie dojrzewania nasion

¹⁾ Nasiona wytworzone metodą bezwysadkową uznaje się w najniższym stopniu kwalifikacji.

5. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji materiału:	
		elitarnego	kwalifikowanego i standard
1	marchew, pietruszka od innych roślin baldaszkowatych	500	
2	seler i składniki rodzicielskie odmian mieszańcowych marchwi od innych roślin baldaszkowatych	1000	
3	burak ćwikłowy od jakichkolwiek źródeł pyłku z rodzaju <i>Beta</i>	1000	600
4	skorzonera od plantacji nasiennych innych odmian	300	
Izolacja dla produkcji wysadków różnych odmian ogranicza się do pasa technologicznego o szerokości nie mniejszej niż 2 m chroniącego przed zamieszaniem mechanicznym podczas zbioru.			

6. Czystość odmianowa i gatunkowa:

Lp.	Rodzaj plantacji	Liczba wad na jednostce kwalifikacyjnej dla kategorii	
		elitarny	kwalifikowany i standard
Produkcja wysadków			
1	dla marchwi	0,0	0,0
2	dla pietruszki	0,0	2,0
3	dla selera	0,0	0,5
4	dla buraka ćwikłowego	0,0	0,2
5	dla skorzonery	0,0	1,0
Produkcja nasienna			
1	dla marchwi, pietruszki, selera i skorzonery	0,0	

2	dla buraka ćwikłowego	0,0	1,0
3	w składniku matecznym używanym do produkcji odmiany mieszańcowej buraka ćwikłowego roślin męskopłodnych nie więcej niż	10 %	
4	w składniku matecznym używanym do produkcji odmiany mieszańcowej marchwi roślin częściowo męskopłodnych nie więcej niż	15 %	
5	występowanie roślin innych gatunków baldaszkowatych lub dla buraka roślin z rodzaju <i>Beta</i> jest niedopuszczalne		
6	nieusunięcie zapylacza na plantacji odmian mieszańcowych przed ostatnią oceną powoduje dyskwalifikację plantacji		

7. Choroby i szkodniki:

Lp.	Nazwa patogenu	Dopuszczalna liczba roślin porażonych na jednostce kwalifikacyjnej
Wysadki marchwi, pietruszki i selera		
1	czarna zgnilizna marchwi (<i>Alternaria radicina</i>)	0,0
2	zgnilizna twardzikowa (<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>)	0,0
Plantacje buraka ćwikłowego		
1	skośnik burakowy	0,0
Występowanie chorób i szkodników w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion jest podstawą do dyskwalifikacji plantacji.		

8. Zachwaszczenie:

- 1) zachwaszczenie plantacji w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym dokonanie oceny może być powodem dyskwalifikacji plantacji;
- 2) występowanie na plantacji nasiennej marchwi oraz w odległości mniejszej niż 200 m od tej plantacji roślin marchwi dzikiej, kwitnącej w tym samym czasie, oraz występowanie na polach sąsiadujących bezpośrednio z plantacją dużych ilości chwastów z rodziny baldaszkowatych kwitnących w tym samym czasie może być powodem dyskwalifikacji plantacji.

IV. Warzywa dyniowate

1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.	C
2	Dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.	C
3	Kawon (Arbuz)	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	C
4	Melon	<i>Cucumis melo</i> L.	C
5	Ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowych

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	dwie oceny stanu plantacji dla:	
	dla odmian ogórka, melona i kawona	
	- pierwsza	w okresie kwitnienia i zawiązywania pierwszych owoców
	- druga	w okresie dojrzewania nasiennej przed zbiorem
2	jedna ocena stanu plantacji:	
	dla dyni olbrzymiej i dyni zwyczajnej	w okresie dojrzałości konsumpcyjnej owoców

4. Płodozmian

1	Plantacji nasiennej warzyw dyniowatych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z tej samej rodziny	w ostatnich dwóch latach
2	Plantacje nasienne warzyw dyniowatych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

5. Izolacja przestrzenna

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji:
		wszystkich kategorii
1	dla odmian ogórka od innych plantacji ogórka	500
2	dla odmian melona, kawona, dyni olbrzymiej i zwyczajnej od innych odmian w obrębie gatunku, a także od odmian botanicznych dyni zwyczajnej	1000
3	dla odmian mieszańcowych ogórka:	
	odległość plantacji, na której produkuje się nasiona składnika rodzicielskiego, od zasiewów innej odmiany lub formy ogórka niż ta, której pyłkiem mają być zapylone rośliny na plantacji	1000
	odległość plantacji, na której produkuje się nasiona odmiany mieszańcowej F ₁ , od zasiewów odmiany lub formy ogórka innej niż zapylacz	1000
	odległość plantacji, na której produkuje się nasiona odmiany mieszańcowej F ₁ , od zasiewów odmiany lub formy ogórka takiej samej jak składnik ojcowski	100
	odległość plantacji, na której produkuje się nasiona odmiany mieszańcowej F ₁ , od plantacji innej odmiany, na której produkuje się nasiona odmiany mieszańcowej F ₁ , przy użyciu tego samego zapylacza	200
	przy produkcji nasion mieszańca F ₁ i reprodukcji składnika matecznego za pomocą linii dopełniającej odległość pomiędzy składnikami rodzicielskimi chroniąca przed mechanicznym zamieszaniami	podwójna szerokość międzyrzędzi składnika matecznego
	odległość plantacji, na której produkuje się nasiona zapylacza od zasiewów innej odmiany lub składnika rodzicielskiego	1000
4	dla odmian mieszańcowych melona i kawona oraz dyni zwyczajnej	1000
5	w uprawie polowej odległość od plantacji i zasiewów innych odmian	

6. Czystość odmianowa

- 1) przy produkcji odmian ustalonych oraz składników rodzicielskich występowanie roślin innych odmian i form nietypowych ogórka - jest niedopuszczalne;
- 2) przy wytwarzaniu składnika matecznego występowanie roślin typowo jednopiennych¹⁾ bądź hermafrodytycznych nie więcej niż:
  - a) dla odmian typu sałatkowego - 3 %;
  - b) dla odmian typu konserwowego - 5 %;
- 3) przy produkcji nasion odmiany mieszańcowej F₁ występowanie roślin innych odmian i form nietypowych ogórka:
  - a) w składniku matecznym - jest niedopuszczalne;
  - b) w zapylaczu - nie więcej niż 0,5 rośliny;
- 4) przy produkcji nasion odmiany mieszańcowej F₁ występowanie roślin typowo jednopiennych¹⁾ bądź hermafrodytycznych w składniku matecznym nie więcej niż:
  - a) u odmian typu sałatkowego - 8 %;
  - b) u odmian typu konserwowego - 10 %;

- 5) przy produkcji odmian ustalonych i mieszańcowych pozostałych gatunków warzyw dyniowatych występowanie na plantacji innych odmian jest niedopuszczalne.

7. Choroby i szkodniki

Występowanie chorób i szkodników w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym prawidłowe dokonanie oceny stanowi podstawę dyskwalifikacji plantacji.

8. Zachwaszczenie

Zachwaszczenie plantacji w stopniu ograniczającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym prawidłowe dokonanie oceny stanowi podstawę dyskwalifikacji plantacji.

---

¹⁾ Roślina typowo jednopienna to roślina, która na pędzie głównym do 10 węzła wytwarza najczęściej same kwiaty męskie, w następnych węzłach na zmianę występują kwiaty męskie z żeńskimi do końca wegetacji. Na pędach bocznych kwiaty żeńskie występują częściej niż na pędzie głównym. Do roślin jednopiennych nie zalicza się roślin, na których występują nieliczne kwiaty męskie przy ciągłym tworzeniu się kwiatów żeńskich na kolejnych węzłach.

V. Warzywa psiankowate

1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> L.	C
2	Papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.	C
3	Oberżyna	<i>Solanum melongena</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Odmiany mieszańcowe

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Lp.	Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
1	dwie oceny stanu plantacji dla:	
	dla ustalonych i mieszańcowych odmian pomidora	
	- pierwsza	w okresie kwitnienia
	- druga	w okresie dojrzewania owoców środkowych gron
2	jedna ocena stanu plantacji:	
	dla ustalonych i mieszańcowych odmian papryki i oberżyny	w okresie dojrzewania owoców
	W przypadku produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych każdy składnik ocenia się oddzielnie.	
	Nieusunięcie zapylacza na plantacjach odmian mieszańcowych przed ostatnią oceną powoduje dyskwalifikację plantacji.	

4. Płodozmian:

1	Plantacji nasiennych warzyw psiankowatych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z tej samej rodziny	w roku poprzedzającym
2	Plantacje nasienne warzyw psiankowatych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy.	

5. Izolacja przestrzenna

- 1) odległość plantacji pomidora od innych plantacji wszystkich gatunków roślin psiankowatych nie mniejsza niż - 50 m;
- 2) odległość plantacji nasiennych papryki i osterżyny od innych odmian nie mniejsza niż - 400 m.

6. Czystość odmianowa

- 1) występowanie roślin innych odmian i linii pomidora oraz papryki w każdym składniku rodzicielskim jest niedopuszczalne;
- 2) dla pomidora - występowanie roślin zapylonych wsobnie w składniku matecznym przy produkcji nasion mieszańcowych:
  - a) przy zastosowaniu składuńka matecznego płodnego nie więcej niż - 2 %¹⁾,
  - b) przy zastosowaniu składuńka z cechą funkcjonalnej męskiej sterylności, roślin z kwiatami zapylonymi wsobnie co najmniej na dwóch kolejnych gronach nie więcej niż - 5 %²⁾.

W celu określenia przez kwalifikatora występowania roślin zapylonych wsobnie nie mogą być one zapylane sztucznie.

7. Zachwaszczenie

Plantacje nasienne warzyw psiankowatych powinny być praktycznie wolne od następujących chwastów lulka czarnego, bielunia dziędzierzawy i psianki czarnej.

8. Choroby i szkodniki

- 1) pomidor:
  - a) występowanie żółtego liściozwoju pomidora (TLCV - tomato leav curl gemini virus) i raka bakteryjnego pomidora (*Corynebacterium michiganensis*) jest niedopuszczalne,
  - b) silne porażenie roślin mozaiką pomidora (ToMV - tomato mosaic tobamovirus), bakteryjną cętkowatością pomidora (*Pseudomonas syringae* pv. *tomato*), bakteryjną zgnilizną rdzenia (*Pseudomonas corugata*), śluzakiem (*Pseudomonas solanacearum*), alternariozami (*Alternaria solani* i *Alternaria alternari*), mątwikiem ziemniaczanym (*Globodera rostochiensis*) i innymi chorobami oraz szkodnikami powodującymi gorsze wykształcenie owoców stanowi podstawę do dyskwalifikacji plantacji;
- 2) papryka - plantacja powinna być praktycznie wolna od roślin z objawami porażenia przez czarną plamistość bakteryjną (*Xantomonas vesicatoria*), wirus mozaiki papryki, fuzariozy i szarej pleśni.

-----
¹⁾ Zmiana barwy płatków korony na ciemnożółtą oznacza, że nastąpiło zapylenie wsobne.

²⁾ Podczas drugiej oceny na zaznaczonych roślinach dokonuje się obliczenia roślin z kwiatami zapylonymi wsobnie.

VI. Warzywa strączkowe**1. Nazwy gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Bób	<i>Vicia faba var. major</i> L.	C
2	Groch siewny (cukrowy i łuskowy)	<i>Pisum sativum</i> L.	C
3	Fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	C
4	Fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Ocena stanu plantacji:

Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
jedna ocena stanu plantacji dla:	
- grochu i bobu	w okresie od kwitnienia do zawiązywania strąków
- fasoli zwykłej i wielokwiatowej	w okresie pełnego wykształcania strąków, ale przed ich zasychaniem

3. Płodozmian:

1	Plantacji nasiennych warzyw strączkowych nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	rośliny z tej samej rodziny	w ciągu ostatnich czterech lat
2	Plantacje nasienne warzyw strączkowych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

4. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji kategorii:	
		elitarny	kwalifikowany i standard
1	odległość wszystkich stopni kwalifikacji od plantacji i zasiewów innych odmian i typów grochu oraz od innych gatunków roślin strączkowych	2	
2	odległość wszystkich stopni kwalifikacji od plantacji i zasiewów innych odmian fasoli zwykłej	50	
3	odległość od plantacji i zasiewów fasoli wielokwiatowej	200	
4	odległość wszystkich stopni kwalifikacji od plantacji i zasiewów innych odmian fasoli wielokwiatowej	500	

5	odległość od plantacji nasiennych innych odmian i niekwalifikowanych zasiewów bobu oraz od upraw bobiku	500
---	---	-----

5. Czystość odmianowa

Występowanie innych odmian i typów na jednostce kwalifikacyjnej nie więcej niż:

- 1) na plantacji elitarnej grochu, fasoli i bobu - niedopuszczalne;
- 2) na plantacji kwalifikowanej i standard grochu i bobu - 0,3 rośliny;
- 3) na plantacji kwalifikowanej i standard fasoli - 0,1 rośliny.

6. Choroby i szkodniki

Występowanie ostrej bakteriozy fasoli (*Xantomonas campestris* pv. *phaseoli*) jest niedopuszczalne.

VII. Warzywa liściowe

1. Wykaz gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Salata	<i>Lactuca sativa</i> L.	C
2	Burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> L.	C
3	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.	C
4	Endywia	<i>Cichorium endivia</i> L.	C
5	Trybuła ogrodowa	<i>Antriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	C
6	Roszonka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade	C
7	Pietruszka liściowa ²⁾	<i>Petroselinum esculentum</i> L.	C
8	Cykoria liściowa ³⁾	<i>Cichorium intybus</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

²⁾ Wymagania jak dla pietruszki korzeniowej.

³⁾ Wymagania w wytwarzaniu jak dla cykorii korzeniowej; materiał siewny odmian liściowych cykorii może być wytwarzany w kategorii standard.

2. Odmiany mieszańcowe:

- 1) materiał siewny składników rodzicielskich odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału bazowego (B);
- 2) materiał siewny odmian mieszańcowych powinien spełniać wymagania dla materiału kwalifikowanego pierwszego rozmnożenia (C₁).

3. Ocena stanu plantacji:

Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
dwie oceny stanu plantacji:	
- pierwsza	w okresie dojrzałości konsumpcyjnej
- druga	w okresie dojrzewania nasion
W przypadku plantacji nasiennej salaty prowadzonej metodą bezgłówkową zakłada się poletko kontrolne o powierzchni nie mniejszej niż 10 m ² z każdej wysianej partii	

4. Płodzmian

1	Plantacji nasiennych warzyw liściowych nie zakłada się na polu, na którym uprawiano	
	rośliny z tej samej rodziny	w ciągu ostatnich dwóch lat, a w przypadku buraka liściowego – czterech lat
2	Plantacje nasienne warzyw liściowych powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

5. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji kategorii:	
		elitarny	kwalifikowany i standard
1	odległość od źródeł obcych pyłków zdolnych do spowodowania poważnej degeneracji odmian warzyw liściowych z wyjątkiem buraka liściowego	500	300
2	odległość plantacji nasiennych szpinaku od innych odmian szpinaku	1000	
3	odległość plantacji składników rodzicielskich nasiennych szpinaku od innych odmian szpinaku	3000	
4	odległość plantacji nasiennych buraka liściowego od jakichkolwiek źródeł pyłku z rodzaju <i>Beta</i>	1000	

6. Czystość odmianowa

Występowanie roślin innych odmian i typów roślin warzyw liściowych na jednostce kwalifikacyjnej na plantacji, na której wytwarzany jest materiał kategorii:

- 1) elitarny - niedopuszczalne;
- 2) kwalifikowany i standard:
  - a) podczas pierwszej oceny - nie więcej niż 0,5 rośliny,
  - b) podczas drugiej oceny - niedopuszczalne.

7. Zachwaszczenie

Plantacja powinna być praktycznie wolna od następujących chwastów: cykorii podróżnika, mniszka pospolitego, łoczygi pospolitej, komosy białej i przymiotna kanadyjskiego.

VIII. Warzywa pozostałe**1. Wykaz gatunków i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:**

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
1	Karczoch hiszpański	<i>Cynara cardunculus</i> L.	C
2	Koper włoski (Fenkuł)	<i>Foeniculum vulgare</i> L.	C
3	Szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.	C

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Ocena stanu plantacji

Obowiązuje jedna ocena stanu plantacji w okresie pełni kwitnienia do początku wiązania nasion.

3. Płodozmian

Plantacji nasiennych nie należy zakładać na polu, na którym bezpośrednim przedplonem były rośliny z tej samej rodziny.

4. Izolacja przestrzenna

Izolacja plantacji nasiennych od źródeł pyłku z danego rodzaju dla plantacji:

- a) materiału elitarnego nie mniejsza niż **500 m**,
- b) materiału kwalifikowanego i standard nie mniejsza niż **300 m**.

5. Zachwaszczenie oraz choroby i szkodniki

Wystąpienie chwastów oraz chorób i szkodników w stopniu utrudniającym prawidłowy rozwój nasion lub uniemożliwiającym właściwe wykonanie oceny może być powodem dyskwalifikacji plantacji.

IX. Cykoria korzeniowa^{*)}**1. Nazwa gatunku i obowiązujący najniższy stopień kwalifikacji:**

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Najniższy stopień kwalifikacji ¹⁾ dla poszczególnych gatunków
Cykoria	<i>Cichorium intybus</i> L.	C

^{*)} Materiał siewny odmian cykorii korzeniowej nie może być wytwarzany w kategorii standard i w badaniach rejestrowych podlega badaniom wartości gospodarczej odmiany (WGO).

¹⁾ Jeżeli w upoważnieniu dla przedsiębiorcy hodowca nie ustalił wyższego stopnia kwalifikacji.

2. Ocena stanu plantacji:

Liczba wymaganych ocen stanu plantacji dla poszczególnych gatunków	Termin dokonania oceny
dwie oceny stanu plantacji:	
- jedna	w okresie wytwarzania wysadków
- druga	w okresie od kwitnienia roślin do początku dojrzewania nasion

3. Płodozmian

1	Plantacji nasiennych cykorii korzeniowej nie należy zakładać na polu, na którym uprawiano:	
	jakiegokolwiek rośliny z tej samej rodziny	w ciągu ostatnich dwóch lat
2	Plantacje nasienne powinny być wolne od roślin, które są samosiewami z poprzedniej uprawy	

4. Izolacja przestrzenna:

Lp.	Wyszczególnienie	Odległość nie mniejsza niż w m dla plantacji:	
		materiału elitarnego	materiału kwalifikowanego
1	odległość od plantacji nasiennych innych odmian cykorii	600	300
2	odległość od plantacji nasiennych oraz wszystkich zasiewów w pierwszym roku uprawy, na których występują pośpiechy mogące spowodować niepożądane zapylenie innych gatunków rodzaju <i>Cichorium</i>	1000	

5. Czystość odmianowa

Występowanie na plantacji roślin innych odmian cykorii jest niedopuszczalne.

6. Zachwaszczenie oraz choroby i szkodniki

- 1) występowanie roślin cykorii dziko rosnącej jest niedopuszczalne,
- 2) wystąpienie chwastów oraz chorób i szkodników w stopniu utrudniającym prawidłowy rozwój nasion lub utrudniającym właściwe wykonanie oceny może być powodem dyskwalifikacji plantacji.

**DOPUSZCZALNA WIELKOŚĆ PARTII W OBROcie ORAZ SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA JAKOŚCIOWE
DLA MATERIAŁU SIEWNEGO ROŚLIN ROLNICZYCH**

Tabela 1

Dopuszczalna wielkość partii oraz minimalna masa próbek do badań dla roślin zbożowych

Gatunek		Wielkość partii ¹⁾	Minimalna masa próbki pobieranej z partii ²⁾	Minimalna masa próbki do oznaczeń określonych w kolumnach 4–10 tabeli 2 i tabeli 3
		w tonach	w gramach	
1		2	3	4
<i>Avena sativa</i> Owies		25	1000	500
<i>Hordeum vulgare</i> Jęczmień		25	1000	500
<i>Triticum aestivum</i> Pszenica zwyczajna		25	1000	500
<i>Triticum durum</i> Pszenica twarda		25	1000	500
<i>Triticum spelta</i> Orkisz		25	1000	500
<i>Secale cereale</i> Żyto		25	1000	500
<i>Triticale</i> Pszenżyto		25	1000	500
<i>Phalaris canariensis</i> Mozga kanaryjska		10	400	200
<i>Oryza sativa</i> Ryż		25	500	500
<i>Sorghum spp.</i> Sorgo		10	1000	900
<i>Zea mays</i> Kukurydza	linie wsobne	40	250	250 ¹⁾
	pozostałe	40	1000	1000

¹⁾ Wielkość partii może zostać przekroczona o nie więcej niż 5 % masy podanej w tabeli.

²⁾ Próbkę materiału siewnego mieszanki do oceny ponownej pobiera się zgodnie z metodyką ISTA dla nasion oplewionych; wielkość partii mieszanki określa wartość w kolumnie 2 dla dominującego składnika; jeżeli jest ona większa, należy taką partię podzielić na części nieprzekraczające tej wartości, z każdej części pobiera się próbki pierwotne stosownie do wielkości i z wszystkich próbek pierwotnych tworzy się próbkę ogólną; mieszanki odmianowe nie podlegają ocenie ponownej.

Wymagania jakościowe dla nasion roślin zbożowych¹⁾ kategorii elitarne

Tabela 2

Gatunek	Minimalne kiełkowanie ²⁾	Minimalna czystość analityczna	Maksymalna liczba nasion innych gatunków roślin, włączając czerwone nasiona <i>Oryza sativa</i>						
			Inne gatunki roślin łącznie, w tym kolumny: 5 – 10	Czerwone nasiona <i>Oryza sativa</i>	Inne gatunki zboż	Gatunki roślin innych niż zboża	<i>Avena fatua</i> , <i>Avena sterilis</i> , <i>Avena ludoviciana</i> , <i>Lolium temulentum</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i> , <i>Agrostima githago</i>	<i>Panicum spp.</i>
	% nasion czystych	% wagowy	sztuk nasion w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 1						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Avena sativa</i> Owies	85 (c)	99	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Hordeum vulgare</i> Jęczmień	85	99	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Triticum aestivum</i> Pszenica zwyczajna	85	99	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Triticum durum</i> Pszenica twarda	85	99	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Triticum spelta</i> Orkisz	85	99	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Phalaris canarensis</i> Mozga kanaryjska	75	98	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Oryza sativa</i> Ryż	80	98	4	1					1
<i>Secale cereale</i> Żyto	85	98	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Sorghum spp.</i> Sorgo	80	98	0						
<i>Triticale</i> Pszenżyto	85	98	4		1 (a)	3	0 (b)	1	
<i>Zea mays</i> Kukurydza	90	98	0						

Wymagania jakościowe dla nasion roślin zbożowych¹⁾ kategorii kwalifikowane

Tabela 3

Gatunek	Minimalne kielkowanie ²⁾	Minimalna czystość analityczna	Maksymalna liczba nasion innych gatunków roślin, włączając czerwone nasiona <i>Oryza sativa</i>						
			Inne gatunki roślin łącznie, w tym kolumny 5 – 10	Czerwone nasiona <i>Oryza sativa</i>	Inne gatunki zboż	Gatunki roślin inne niż zboża	<i>Avena fatua</i> , <i>Avena sterilis</i> , <i>Avena ludoviciana</i> , <i>Lolium temulentum</i>	<i>Raphanus raphanistrum</i> , <i>Agrostima githago</i>	<i>Panicum spp.</i>
			sztuk nasion w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 1						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Avena sativa</i> Owies	85 (c)	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Hordeum vulgare</i> Jęczmień	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Triticum aestivum</i> Pszenica zwyczajna	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Triticum durum</i> Pszenica twarda	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Triticum spelta</i> Orkisz	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Phalaris canarensis</i> Mozga kanaryjska	75	98	10		5		0 (b)	3	
<i>Oryza sativa</i> Ryż	I rozmnożenie	80	98	10	3				3
	II rozmnożenie	80	98	15	5				3
<i>Secale cereale</i> Żyto	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Sorghum spp.</i> Sorgo	80	98	0						
<i>Triticale</i> Pszenżyto	85	98	10		7	7	0 (b)	3	
<i>Zea mays</i> Kukurydza	90	98	0						

Objaśnienia:

- 1) Dla materiału siewnego roślin zbożowych przeznaczonego do dalszego rozmnażania tego materiału oznacza się jego wilgotność, która dla roślin zbożowych wynosi nie więcej niż 15 %, z wyjątkiem kukurydzy, sorga i mozgi kanaryjskiej, która wynosi nie więcej niż 14 %.
- 2) Podczas oceny ponownej mieszanek materiału siewnego oznacza się zdolność kiełkowania każdego składnika mieszanki oddzielnie.
  - (a) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność dwóch ziarniaków, to drugiego ziarniaka nie traktuje się jako zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o tej samej masie nie stwierdzono obecności ziarniaków innych gatunków zbóż.
  - (b) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Avena fatua*, *Avena sterylis*, *Avena ludoviciana* lub *Lolium temulentum*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o tej samej masie nie stwierdzono obecności nasion tych gatunków.
  - (c) W przypadku nieoplewionych odmian *Avena sativa* minimalna zdolność kiełkowania wynosi 75 % czystych nasion i dla tych odmian owsa na urzędowej etykiecie umieszcza się napis: minimalna zdolność kiełkowania 75 %.

Choroby i szkodniki:

- 1) materiał siewny roślin zbożowych powinien być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jego jakość oraz wolny od szkodników magazynowych;

- 2) szczegółowe wymagania dotyczące *Claviceps purpurea*

Tabela 4

Materiał siewny		Maksymalna liczba sklerocjów lub ich fragmentów <i>Claviceps purpurea</i> w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 1
1		2
Zbóż, z wyjątkiem odmian mieszańcowych żyta	kategorii elitarne	1
	kategorii kwalifikowane	3
Odmian mieszańcowych żyta	kategorii elitarne	1
	kategorii kwalifikowane	4 ¹⁾

- 1) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność pięciu sklerocjów lub ich fragmentów, to uznaje się ten wynik za zgodny z wymaganiami, o ile w drugiej próbce o tej samej masie nie stwierdzono więcej niż 4 sklerocjów lub ich fragmentów.

Tabela 5

Dopuszczalna wielkość partii oraz minimalna masa próbek do badań dla roślin pastewnych

Gatunek	Wielkość partii ¹⁾		Minimalna masa próbki pobieranej z partii ²⁾	Minimalna masa próbki do oznaczeń określonych w tabeli 6 kolumnach 6 -14 oraz tabeli 7 kolumnach 12 - 14
	w tonach		w gramach	
1	2	3	4	
ROŚLINY STRĄCZKOWE				
<i>Vicia faba</i> Bobik	20	1000	1000	
<i>Pisum sativum</i> Groch siewny	20	1000	1000	
<i>Lupinus albus</i> Łubin biały	20	1000	1000	
<i>Lupinus angustifolius</i> Łubin wąskolistny	20	1000	1000	
<i>Lupinus luteus</i> Łubin żółty	20	1000	1000	
<i>Vicia pannonica</i> Wyka pannońska	20	1000	1000	
<i>Vicia sativa</i> Wyka siewna	20	1000	1000	
<i>Vicia villosa</i> Wyka kosmata	20	1000	1000	
ROŚLINY MOTYLKOWATE DROBNONASIEENNE				
<i>Hedysarum coronarium</i> Siekiernica włoska	- owoce	10	1000	300
	- nasiona	10	400	120
<i>Lotus corniculatus</i> Komonica zwyczajna	10	200	30	
<i>Medicago lupulina</i> Lucerna chmielowa	10	300	50	
<i>Medicago sativa</i> Lucerna siewna	10	300	50	
<i>Medicago x varia</i> Lucerna mieszańcowa	10	300	50	
<i>Onobrychis vicaefolia</i> Esparceta siewna	- owoce	10	600	600
	- nasiona	10	400	400
<i>Trifolium alexandrinum</i> Koniczyna aleksandryjska Koniczyna egipska	10	400	60	

1	2	3	4
<i>Trifolium hybridum</i> Koniczyna białoróżowa Koniczyna szwedzka	10	200	20
<i>Trifolium incarnatum</i> Koniczyna krwistoczerwona Inkarnatka	10	500	80
<i>Trifolium pratense</i> Koniczyna łąkowa Koniczyna czerwona	10	300	50
<i>Trifolium repens</i> Koniczyna biała	10	200	20
<i>Trifolium resupinatum</i> Koniczyna perska	10	200	20
<i>Trigonella foenumgraecum</i> Kozieradka pospolita Koniczyna grecka	10	500	450
TRAWY GAZONOWE I PASTEWNE			
<i>Agrostis canina</i> Mietlica psia	10	50	5
<i>Agrostis gigantea</i> Mietlica biaława	10	50	5
<i>Agrostis stolonifera</i> Mietlica rozłogowa	10	50	5
<i>Agrostis capillaris</i> Mietlica pospolita	10	50	5
<i>Alopecurus pratensis</i> Wyczyniec łąkowy	10	100	30
<i>Arrhenatherum alatius</i> Rajgras wyniosły Rajgras francuski	10	200	80
<i>Bromus unioloides</i> <i>Bromus catharticus</i> Stokłosa uniolowata	10	200	200
<i>Bromus sitchensis</i> Stokłosa alaskańska	10	200	200
<i>Cynodon dactylon</i> Cynodon palczasty	10	50	5
<i>Dactylis glomerata</i> Kupkówka pospolita	10	100	30
<i>Festuca arundinacea</i> Kostrzewa trzcinowa	10	100	50
<i>Festuca ovina</i> Kostrzewa owcza	10	100	30
<i>Festuca pratensis</i> Kostrzewa łąkowa	10	100	50
<i>Festuca rubra</i> Kostrzewa czerwona	10	100	30

1	2	3	4
<i>x Festulolium</i> Festulolium	10	200	60
<i>Lolium multiflorum</i> Życica wielokwiatowa Rajgras włoski	10	200	60
<i>Lolium perenne</i> Życica trwała Rajgras angielski	10	200	60
<i>Lolium x boucheanum</i> Życica mieszańcowa Rajgras oldenburski	10	200	60
<i>Phalaris aquatica</i> L. <i>Phalaris arundinacea</i> Mozga Herdinga	10	100	50
<i>Phleum bertolonii</i> Tymotka kolankowata	10	50	10
<i>Phleum pratense</i> Tymotka łąkowa	10	50	10
<i>Poa annua</i> Wiechlina roczna	10	50	10
<i>Poa nemoralis</i> Wiechlina gajowa	10	50	5
<i>Poa palustris</i> Wiechlina błotna	10	50	5
<i>Poa pratensis</i> Wiechlina łąkowa	10	50	5
<i>Poa trivialis</i> Wiechlina zwyczajna	10	50	5
<i>Trisetum flavescens</i> Konietlica łąkowa	10	50	5
INNE GATUNKI ROLNICZE			
<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> Brukiew pastewna	10	200	100
<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>acephala</i> Kapusta pastewna	10	200	100
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Facelia błękitna	10	300	40
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Rzodkiew oleista	10	300	300

1) Dopuszczalna wielkość partii nie może zostać przekroczona o więcej niż 5 % masy podanej w tabeli.

2) Próbkę materiału siewnego mieszanki do oceny ponownej pobiera się zgodnie z metodyką ISTA dla nasion oplewionych; wielkość partii mieszanki określa wartość w kolumnie 2 dla dominującego składnika; jeżeli jest ona większa, należy taką partię podzielić na części nieprzekraczające tej wartości, z każdej części pobiera się próbki pierwotne stosownie do wielkości i z wszystkich próbek pierwotnych tworzy się próbkę ogólną; mieszanki odmianowe nie podlegają ocenie ponownej.

Wymagania jakościowe dla nasion roślin pastewnych kategorii elitarne:

Tabela 6

Gatunek	Minimalna zdolność kiełkowania ¹⁾	Maksymalna zawartość nasion twardych	Czystość analityczna								Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślin w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 5			Nasiona łubinu innej barwy lub gorzkie
			Minimalna czystość analityczna	Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślin										
				Łącznie	Jednego gatunku	Agropyron repens	Alopecurus myosuroides	Melilotus spp.	Raphanus raphanistrum	Sinapis arvensis	Avena fatua, Avena ludoviciana, Avena sterilis	Cuscuta spp.	Rumex spp., oprócz Rumex acetosella i Rumex maritimus	
	% nasion czystych	% wagowy	Liczba nasion w próbce											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ROŚLINY STRĄCZKOWE														
Vicia faba Bobik	85 (a)(b)	5	98	0,3	20			0 (t)			0	0 (j)	2	
Pisum sativum Groch siewny	80 (a)		98	0,3	20			0 (t)			0	0 (j)	2	
Lupinus albus Łubin biały	80 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	(o) (p)
Lupinus angustifolius Łubin wąskolistny	75 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	(o) (p)
Lupinus luteus Łubin żółty	80 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	(o) (p)
Vicia pannonica Wyka pannońska	85 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	
Vicia sativa Wyka siewna	85 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	
Vicia villosa Wyka kosmata	85 (a)(b)	20	98	0,3	20			0 (t)			0 (i)	0 (j)	2	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ROŚLINY MOTYLKOWATE DROBNONASIEENNE														
<i>Hedysarum coronarium</i> Siekiernica włoska	75 (a)(b)	30	95	0,3	20			0 (w)			0	0 (k)	2	
<i>Lotus corniculatus</i> Komonica zwyczajna	75 (a)(b)	40	95	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Medicago lupulina</i> Lucerna chmielowa	80 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	5	
<i>Medicago sativa</i> Lucerna siewna	80 (a)(b)	40	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Medicago x varia</i> Lucerna mieszańcowa	80 (a)(b)	40	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Onobrychis viciifolia</i> Esparceta siewna	75 (a)(b)	20	95	0,3	20			0 (w)			0	0 (j)	2	
<i>Trifolium alexandrinum</i> Koniczyna aleksandryjska Koniczyna egipska	80 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Trifolium hybridum</i> Koniczyna białoróżowa Koniczyna szwedzka	80 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Trifolium incarnatum</i> Koniczyna krwistoczerwona Inkarnatka	75 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Trifolium pratense</i> Koniczyna łąkowa Koniczyna czerwona	80 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	5	
<i>Trifolium repens</i> Koniczyna biała	80 (a)(b)	40	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	5	
<i>Trifolium resupinatum</i> Koniczyna perska	80 (a)(b)	20	97	0,3	20			0 (w)			0	0(l)(m)	3	
<i>Trigonella foenumgraecum</i> Kozieradka pospolita Koniczyna grecka	80 (a)		95	0,3	20			0 (u)			0	0 (j)	2	
TRAWY GAZONOWE I PASTEWNE														
<i>Agrostis canina</i> Mietlica psia	75 (a)		90	0,3	20	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Agrostis gigantea</i> Mietlica biaława	80 (a)		90	0,3	20	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Agrostis stolonifera</i> Mietlica rozłogowa	75 (a)		90	0,3	20	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Agrostis capillaris</i> Mietlica pospolita	75 (a)		90	0,3	20	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Alopecurus pratensis</i> Wyczyniec łąkowy	70 (a)		75	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Arrhenatherum alatum</i> Rajgras wyniosły Rajgras francuski	75 (a)		90	0,3	20 (r)	5	5				0 (g)	0 (j)(k)	2	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Bromus unioloides</i> <i>Bromus catharticus</i> Stokłosa uniolowata	75 (a)		97	0,4	20	5	5				0 (g)	0 (j)(k)	5	
<i>Bromus sitchensis</i> Stokłosa alaskańska	75 (a)		97	0,4	20	5	5				0 (g)	0 (j)(k)	5	
<i>Cynodon dactylon</i> Cynodon palczasty	70 (a)		90	0,3	20 (r)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Dactylis glomerata</i> Kupkówka pospolita	80 (a)		90	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Festuca arundinacea</i> Kostrzewa trzcinowa	80 (a)		95	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Festuca ovina</i> Kostrzewa owcza	75 (a)		85	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Festuca pratensis</i> Kostrzewa łąkowa	80 (a)		95	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Festuca rubra</i> Kostrzewa czerwona	75 (a)		90	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
x <i>Festulolium</i> Festulolium	75 (a)		96	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Lolium multiflorum</i> Życica wielokwiatowa Rajgras włoski	75 (a)		96	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Lolium perenne</i> Życica trwała Rajgras angielski	80 (a)		96	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Lolium x boucheanum</i> Życica mieszańcowa Rajgras oldenburski	75 (a)		96	0,3	20 (r)	5	5				0	0 (j)(k)	2	
<i>Phalaris aquatica</i> L. <i>Phalaris arundinacea</i> Mozga Hardinga	75 (a)		96	0,3	20	5	5				0	0 (j)(k)	2	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Phleum bertolonii</i> Tymotka kolankowata	80 (a)		96	0,3	20	1	1				0	0 (k)	2	
<i>Phleum pratense</i> Tymotka łąkowa	80 (a)		96	0,3	20	1	1				0	0 (k)	2	
<i>Poa annua</i> Wiechlina roczna	75 (a)		85	0,3	20 (s)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Poa nemoralis</i> Wiechlina gajowa	75 (a)		85	0,3	20 (s)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Poa palustris</i> Wiechlina błotna	75 (a)		85	0,3	20 (s)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Poa pratensis</i> Wiechlina łąkowa	75 (a)		85	0,3	20 (s)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Poa trivialis</i> Wiechlina zwyczajna	75 (a)		85	0,3	20 (s)	1	1				0	0 (j)(k)	1	
<i>Trisetum flavescens</i> Konietlica łąkowa	70 (a)		75	0,3	20 (t)	1	1				0 (h)	0 (j)(k)	1	
INNE GATUNKI ROLNICZE														
<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> Brukiew pastewna	80 (a)		98	0,3	20				0,3	0,3	0	0 (j)(k)	2	
<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>acephala</i> Kapusta pastewna	75 (a)		98	0,3	20				0,3	0,3	0	0 (j)(k)	3	
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Facelia błękitna	80 (a)		96	0,3	20						0	0 (j)(k)		
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Rzodkiew oleista	80 (a)		97	0,3	20				0,3	0,3	0	0 (j)	2	

Wymagania jakościowe dla nasion roślin pastewnych kategorii kwalifikowane

Tabela 7

Gatunek	Minimalna zdolność kiełkowania ¹⁾	Maksymalna zawartość nasion twardych	Czystość analityczna								Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślin w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 5			Nasiona łubinu innej barwy lub gorzkie
			Minimalna czystość analityczna	Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślin							Avena fatua, Avena ludoviciana, Avena sterilis	Cuscuta spp.	Rumex spp., oprócz Rumex acetosella i Rumex maritimus	
				Łącznie	Jednego gatunku	Agropyron repens	Alopecurus myosuroides	Melilotus spp.	Raphanus raphanistrum	Sinapis arvensis				
	% nasion czystych	% wagowy								Liczba nasion w próbce				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ROŚLINY STRĄCZKOWE														
Vicia faba Bobik	85 (a)(b)	5	98	0,5	0,3			0,3			0	0 (j)	5 (n)	
Pisum sativum Groch siewny	80 (a)		98	0,5	0,3			0,3			0	0 (j)	5 (n)	
Lupinus albus Łubin biały	80 (a)(b)	20	98	0,5 (e)	0,3 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (v)
Lupinus angustifolius Łubin wąskolistny	75 (a)(b)	20	98	0,5 (e)	0,3 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (v)
Lupinus luteus Łubin żółty	80 (a)(b)	20	98	0,5 (e)	0,3 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	(o) (v)
Vicia pannonica Wyka pannońska	85 (a)(b)	20	98	1,0 (e)	0,5 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	
Vicia sativa Wyka siewna	85 (a)(b)	20	98	1,0 (e)	0,5 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	
Vicia villosa Wyka kosmata	85 (a)(b)	20	98	1,0 (e)	0,5 (e)			0,3			0 (i)	0 (j)	5 (n)	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ROŚLINY MOTYLKOWATE DROBNONASIENNE														
<i>Hedysarum coronarium</i> Siekiera włoska	75 (a)(b)	30	95	2,5	1,0			0,3			0	0 (k)	5	
<i>Lotus corniculatus</i> Komonica zwyczajna	75 (a)(b)	40	95	1,8 (d)	1,0 (d)			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Medicago lupulina</i> Lucerna chmielowa	80 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Medicago sativa</i> Lucerna siewna	80 (a)(b)	40	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Medicago x varia</i> Lucerna mieszańcowa	80 (a)(b)	40	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Onobrychis viciifolia</i> Eszparceta siewna	75 (a)(b)	20	95	2,5	1,0			0,3			0	0 (j)	5	
<i>Trifolium alexandrinum</i> Koniczyna aleksandryjska Koniczyna egipska	80 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Trifolium hybridum</i> Koniczyna białoróżowa Koniczyna szwedzka	80 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Trifolium incarnatum</i> Koniczyna krwistoczerwona Inkarnatka	75 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Trifolium pratense</i> Koniczyna łąkowa Koniczyna czerwona	80 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Trifolium repens</i> Koniczyna biała	80 (a)(b)	40	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Trifolium resupinatum</i> Koniczyna perska	80 (a)(b)	20	97	1,5	1,0			0,3			0	0(l)(m)	10	
<i>Trigonella foenumgraecum</i> Kozieradka pospolita Koniczyna grecka	80 (a)		95	1,0	0,5			0,3			0	0 (j)	5	
TRAWY GAZONOWE I PASTEWNE														
<i>Agrostis canina</i> Mietlica psia	75 (a)		90	2,0	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Agrostis gigantea</i> Mietlica biaława	80 (a)		90	2,0	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Agrostis stolonifera</i> Mietlica rozłogowa	75 (a)		90	2,0	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Agrostis capillaris</i> Mietlica pospolita	75 (a)		90	2,0	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Alopecurus pratensis</i> Wyczyniec łąkowy	70 (a)		75	2,5	1,0 (f)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Arrhenatherum alatum</i> Rajgras wyniosły Rajgras francuski	75 (a)		90	3,0	1,0 (f)	0,5	0,3				0 (g)	0 (j)(k)	5 (n)	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Bromus unioloides</i> <i>Bromus catharticus</i> Stokłosa uniolowata	75 (a)		97	1,5	1,0	0,5	0,3				0 (g)	0 (j)(k)	10 (n)	
<i>Bromus sitchensis</i> Stokłosa alaskańska	75 (a)		97	1,5	1,0	0,5	0,3				0 (g)	0 (j)(k)	10 (n)	
<i>Cynodon dactylon</i> Cynodon palczasty	70 (a)		90	2,0	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2	
<i>Dactylis glomerata</i> Kupkówka pospolita	80 (a)		90	1,5	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Festuca arundinacea</i> Kostrzewa trzcinowa	80 (a)		95	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Festuca ovina</i> Kostrzewa owcza	75 (a)		85	2,0	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Festuca pratensis</i> Kostrzewa łąkowa	80 (a)		95	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Festuca rubra</i> Kostrzewa czerwona	75 (a)		90	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>x Festulclium</i> Festulożium	75 (a)		96	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Lolium multiflorum</i> Życica wielokwiatowa Rajgras włoski	75 (a)		96	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Lolium perenne</i> Życica trwała Rajgras angielski	80 (a)		96	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Lolium x boucheanum</i> Życica mieszańcowa Rajgras oldenburski	75 (a)		96	1,5	1,0	0,5	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Phalaris aquatica</i> L. <i>Phalaris arundinacea</i> Mozga Hardinga	75 (a)		96	1,5	1,0	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	5	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Phleum bertolonii</i> Tymotka kolankowata	80 (a)		96	1,5	1,0	0,3	0,3				0	0 (k)	5	
<i>Phleum pratense</i> Tymotka łąkowa	80 (a)		96	1,5	1,0	0,3	0,3				0	0 (k)	5	
<i>Poa annua</i> Wiechlina roczna	75 (a)		85	2,0 (c)	1,0 (c)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	5 (n)	
<i>Poa nemoralis</i> Wiechlina gajowa	75 (a)		85	2,0 (c)	1,0 (c)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Poa palustris</i> Wiechlina błotna	75 (a)		85	2,0 (c)	1,0 (c)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Poa pratensis</i> Wiechlina łąkowa	75 (a)		85	2,0 (c)	1,0 (c)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Poa trivialis</i> Wiechlina zwyczajna	75 (a)		85	2,0 (c)	1,0 (c)	0,3	0,3				0	0 (j)(k)	2 (n)	
<i>Trisetum flavescens</i> Konietlica łąkowa	70 (a)		75	3,0	1,0 (f)	0,3	0,3				0 (h)	0 (j)(k)	2 (n)	
INNE GATUNKI ROLNICZE														
<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> Brukiew pastewna	80 (a)		98	1,0	0,5				0,3	0,3	0	0 (j)(k)	5	
<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>acephala</i> Kapusta pastewna	75 (a)		98	1,0	0,5				0,3	0,3	0	0 (j)(k)	10	
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Facelia błękitna	80 (a)		96	1,0	0,5						0	0 (j)(k)		
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Rzodkiew oleista	80 (a)		97	1,0	0,5				0,3	0,3	0	0 (j)	5	

Objaśnienia do tabeli 6 i 7

- ¹⁾ Podczas oceny ponownej mieszanek materiału siewnego oznacza się zdolność kiełkowania każdego składnika mieszanki oddzielnie.
- (a) Wszystkie świeże, zdrowe nasiona, które nie skielkowały po zastosowaniu zabiegów wstępnych, uznaje się jako nasiona skielkowane.
- (b) Nasiona twarde uznaje się za nasiona zdolne do kiełkowania w liczbie nie większej jednak niż podano w kolumnie 3 tabeli 6 i 7.
- (c) Nasiona innych gatunków *Poa spp.*, których łączna zawartość nie jest większa niż 0,8 % wagowych, nie traktuje się jako zanieczyszczenie.
- (d) Nasiona *Trifolium pratense*, których zawartość nie jest większa niż 1 % wagowy, nie traktuje się jako zanieczyszczenie.
- (e) Nasiona gatunków: *Lupinus albus*, *Lupinus angustifolius*, *Lupinus luteus*, *Pisum sativum*, *Vicia faba*, *Vicia pannonica*, *Vicia sativa*, *Vicia villosa*, których łączna zawartość, oznaczona w próbce materiału siewnego jednego z tych gatunków nie jest większa niż 0,5 % wagowych, nie traktuje się jako zanieczyszczenie.
- (f) Zawartości procentowej nasion jednego gatunku nie stosuje się do nasion gatunków *Poa spp.*
- (g) Dopuszczalna łączna zawartość dwóch ziarniaków *Avena fatua*, *Avena ludoviciana*, *Avena sterilis* w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 1 nie uznaje się za zanieczyszczenie, jeśli druga próbka o tej samej masie jest wolna od ziarniaków tych gatunków.
- (h) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Avena fatua*, *Avena sterilis*, *Avena ludoviciana*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o dwukrotnie większej masie nie stwierdzono obecności nasion tych gatunków.
- (i) Nie określa się obecności nasion: *Avena fatua*, *Avena ludoviciana*, *Avena sterilis*, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał siewny jest wolny od nasion tych gatunków.
- (j) Nie określa się obecności nasion: *Cuscuta spp.*, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał siewny jest wolny od nasion tych gatunków.
- (k) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Cuscuta spp.*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o takiej samej masie nie stwierdzono obecności nasion *Cuscuta spp.*
- (l) Oznaczanie obecności nasion *Cuscuta spp.* wykonuje się na próbce o dwukrotnie większej masie niż określona w kolumnie 4 tabeli 5.
- (m) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Cuscuta spp.*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o dwukrotnie większej masie nie stwierdzono obecności nasion *Cuscuta spp.*
- (n) Nie określa się obecności nasion gatunków *Rumex* innych niż *Rumex acetosella* i *Rumex maritimus*, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał siewny jest wolny od nasion tych gatunków.
- (o) Procent liczbowy nasion łubinu o innym zabarwieniu nie powinien przekraczać:
- w materiale siewnym łubinu gorzkiego – 2,
  - w materiale siewnym łubinów innych niż gorzki – 1.
- (p) Procent liczbowy nasion łubinów gorzkich w odmianach innych niż łubin gorzki nie powinien przekraczać 1.
- (r) Nasiona gatunków *Poa spp.*, łącznie do 80 sztuk, nie uważa się za zanieczyszczenie.
- (s) Nie dotyczy nasion gatunków *Poa spp.*, o ile łączna liczba nasion w badanej próbce, gatunków *Poa spp.* innych niż oceniany, nie przekracza 500 sztuk.
- (t) Liczbę stwierdzonych nasion gatunków *Poa spp.* łącznie nie więcej niż 20 sztuk nasion nie traktuje się jako zanieczyszczenie.
- (u) Nie określa się obecności nasion gatunków *Melilotus spp.*, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał siewny jest wolny od nasion tych gatunków.
- (w) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Melilotus spp.*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o dwukrotnie większej masie nie stwierdzono obecności nasion *Melilotus spp.*
- (v) Procent liczbowy nasion łubinów gorzkich w odmianach innych niż łubin gorzki nie powinien przekraczać 2,5.

Choroby i szkodniki:

Materiał siewny roślin pastewnych powinien być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jakość oraz wolny od szkodników magazynowych.

Wymagania jakościowe dla materiału siewnego roślin pastewnych kategorii handlowy

Wymagania dla materiału siewnego kategorii handlowy roślin pastewnych są takie jak dla materiału siewnego kategorii kwalifikowane, z uwzględnieniem:

- 1) w kolumnach 5 i 6 tabeli 7 dopuszczalną zawartość zwiększa się o 1 punkt procentowy;
- 2) w materiale siewnym *Poa annua* dopuszczalną zawartość nasion innych gatunków *Poa spp.* zwiększa się do 10 % wagowych;
- 3) w materiale siewnym gatunków *Poa spp.*, z wyjątkiem *Poa annua*, dopuszczalną zawartość innych nasion gatunków *Poa* zwiększa się do 3 % wagowych;
- 4) w materiale siewnym *Hedysarum coronarium* dopuszczalną zawartość nasion *Melilotus spp.* zwiększa się do 1 % wagowych;
- 5) dla materiału siewnego *Lotus corniculatus* określa się zawartość nasion gatunków *Melilotus spp.*;
- 6) dla materiału siewnego wszystkich gatunków łubinu:
  - a) minimalna czystość analityczna wynosi 97 % wagowych,
  - b) dopuszczalny procent liczbowy nasion innej barwy:
    - dla łubinu gorzkiego wynosi - 4,
    - dla łubinu innego niż gorzki wynosi - 2;
- 7) w materiale siewnym gatunków *Vicia spp.* dopuszczalna łączna zawartość nasion *Vicia pannonica*, *Vicia villosa* lub innych pokrewnych gatunków uprawnych, oznaczona w próbce materiału siewnego poszczególnych gatunków, nie powinna przekroczyć 6 % wagowych;
- 8) w materiale siewnym gatunków *Vicia pannonica*, *Vicia sativa*, *Vicia villosa* minimalna czystość analityczna wynosi 97 % wagowych.

Dopuszczalna wielkość partii oraz minimalna masa próbek do badań roślin oleistych i włóknistych**Tabela 8**

Gatunek	Wielkość partii*)	Minimalna masa próbki pobieranej z partii	Masa próbki do oznaczania określonego w kolumnach 5–11 tabel 9 i 10
	w tonach	w gramach	
1	2	3	4
<i>Arachis hypogaea</i> Orzech arachidowy	25	1000	1000
<i>Brassica rapa</i> Rzepak	10	200	70
<i>Brassica juncea</i> Gorczyca sarepska	10	100	40
<i>Brassica napus</i> Rzepak	10	200	100
<i>Brassica nigra</i> Gorczyca czarna	10	100	40
<i>Cannabis sativa</i> Konopie siewne	10	600	600
<i>Carthamus tinctorius</i> Krokosz barwierski	25	900	900
<i>Carum carvi</i> Kminek zwyczajny	10	200	80
<i>Gossypium spp.</i> Bawełna	25	1000	1000
<i>Helianthus annuus</i> Słonecznik	25	1000	
<i>Linum usitatissimum</i> Len zwyczajny	10	300	150
<i>Papaver somniferum</i> Mak lekarski	10	50	10
<i>Sinapis alba</i> Gorczyca biała	10	400	200
<i>Glycine max.</i> Soja zwyczajna	25	1000	1000

*) Dopuszczalna wielkość partii nie może zostać przekroczona o więcej niż 5 % masy podanej w tabeli.

Wymagania jakościowe dla nasion kategorii elitarne

Tabela 9

Gatunek		Minimalna zdolność kiełkowania % nasion czystych	Czystość nasion		Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślinnych w próbie o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 1							Maksymalna zawartość nasion Orobanchae
			Minimalna czystość analityczna	Maksymalna zawartość nasion obcych gatunków	Inne gatunki roślin łącznie, w tym kolumny 6 – 11	Avena fatua, Avena ludoviciana, Avena sterilis	Cuscuta spp.	Raphanus raphanistrum	Rumex spp. inne niż Rumex acetosella	Alopecurus myosuroides	Lolium remotum	
			% wagowy	sztuk nasion w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 8								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Arachis hypogaea Orzech ziemny		70	99	—	5	0	0 (b)					
Brassica spp. Rzepak, rzepik oraz gorczyca czarna i sarepska		85	98	0,3	—	0	0 (b)(c)	10	2			
Cannabis sativa Konopie siewne		75	98	—	30 (a)	0	0 (b)				(d)	
Carthamus tinctorius Krokosz barwierski		75	98	—	5	0	0 (b)				(d)	
Carum carvi Kminek zwyczajny		70	97	—	25 (a)	0	0 (b)(c)	10		3		
Gossypium spp. Bawełna		80	98	—	15	0	0 (b)					
Helianthus annuus Słonecznik		85	98	—	5	0	0 (b)					
Linum usitatissimum	odmiany włókniste	92	99	—	15	0	0 (b)(c)			4	2	
Len zwyczajny	odmiany oleiste	85	99	—	15	0	0 (b)(c)			4	2	
Papaver somniferum Mak lekarski		80	98	—	25 (a)	0	0 (b)(c)					
Sinapis alba Gorczyca biała		85	98	0,3	—	0	0 (b)(c)	10	2			
Glycine max. Soja zwyczajna		80	98	—	5	0	0 (b)					

Wymagania jakościowe dla nasion kategorii kwalifikowane

Tabela 10

Gatunek	Minimalna zdolność kiełkowania % nasion czystych	Czystość nasion		Maksymalna zawartość nasion innych gatunków roślinnych w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 8							Warunki dotyczące zawartości nasion <i>Orobanche spp.</i>
		Minimalna czystość analityczna	Maksymalna zawartość nasion obcych gatunków	Inne gatunki roślin łącznie, w tym kolumny 6 – 11	<i>Avena fatua</i> , <i>Avena ludoviciana</i> , <i>Avena sterilis</i>	<i>Cuscuta spp.</i>	<i>Raphanus raphanis-trum</i>	<i>Rumex spp.</i> inne niż <i>Rumex acetosella</i>	<i>Alopecurus myosuroides</i>	<i>Lolium remotum</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Arachis hypogaea</i> Orzech ziemny	70	99	—	5	0	0 (b)					
<i>Brassica spp.</i> Rzepak, rzepik oraz gorczyca czarna i sarepska	85	98	0,3	—	0	0 (b)(c)	10	5			
<i>Cannabis sativa</i> Konopie siewne	75	98	—	30 (a)	0	0 (b)					(d)
<i>Carthamus tinctorius</i> Krokosz barwierski	75	98	—	5	0	0 (b)					(d)
<i>Carum carvi</i> Kminek zwyczajny	70	97	—	25 (a)	0	0 (b)(c)	10		3		
<i>Gossypium spp.</i> Bawełna	80	98	—	15	0	0 (b)					
<i>Helianthus annuus</i> Słonecznik	85	98	—	5	0	0 (b)					
<i>Linum usitatissimum</i> odmiany włókniste	92	99	—	15	0	0 (b)(c)			4	2	
<i>Len</i> zwyczajny odmiany oleiste	85	99	—	15	0	0 (b)(c)			4	2	
<i>Papaver somniferum</i> Mak lekarski	80	98	—	25 (a)	0	0 (b)(c)					
<i>Sinapis alba</i> Gorczyca biała	85	98	0,3	—	0	0 (b)(c)	10	5			
<i>Glycine max.</i> Soja zwyczajna	80	98	—	5	0	0 (b)					

Objaśnienia do tabeli 9 i 10:

- (a) Nie określa się całkowitej zawartości nasion innych gatunków, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał siewny jest zanieczyszczony nasionami innych gatunków w ilości przekraczającej wartości podane w kolumnie 5.
- (b) Nie określa się obecności nasion *Cuscuta spp.*, jeżeli nie ma wątpliwości, że oceniany materiał jest wolny od nasion tych gatunków.
- (c) Jeżeli w badanej próbce stwierdzono obecność jednego nasiona *Cuscuta spp.*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o takiej samej masie nie stwierdzono obecności nasion *Cuscuta spp.*
- (d) Jeżeli w badanej próbce o masie 100 gramów stwierdzono obecność jednego nasiona *Orobancha spp.*, to nie uważa się go za zanieczyszczenie, o ile w drugiej próbce o masie 200 gramów nie stwierdzono obecności nasion *Orobancha spp.*

Choroby i szkodniki:

- 1) materiał siewny roślin oleistych i włóknistych powinien być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jakość oraz wolny od szkodników magazynowych;
- 2) wymagania dotyczące porażenia materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych organizmami szkodliwymi:

Tabela 11

Gatunek	Organizmy szkodliwe			
	Maksymalny procent liczbowy nasion porażonych			Sclerotinia sclerotium (maksymalna liczba przetrwalników grzybów lub fragmentów tych przetrwalników w próbce o masie określonej w kolumnie 4 tabeli 8)
	<i>Botrytis spp.</i>	<i>Alternaria spp.</i> , <i>Ascochyta linicola</i> (<i>Phoma linicola</i>), <i>Coletotirchum lini</i> , <i>Fusarium spp.</i>	<i>Platyedria gossypiella</i>	
1	2	3	4	5
<i>Brassica napus</i> Rzepak				10 (b)
<i>Brassica rapa</i> Rzepak				5 (b)
<i>Cannabis sativa</i> Konopie siewne	5			
<i>Gossypium spp.</i> Bawełna			1	
<i>Helianthus annuus</i> Słonecznik	5			10 (b)
<i>Linum usitatissimum</i> Len zwyczajny	5	5 (a)		
<i>Sinapis alba</i> Gorczyca biała				5 (b)
<i>Glycine max.</i> Soja zwyczajna (c)				

Objaśnienia do tabeli 11:

- (a) Dla nasion elitarnych lnu włóknistego maksymalna zawartość nasion porażonych przez *Ascochyta linicola* (syn. *Phoma linicola*) nie może przekroczyć 1 % liczbowego.
- (b) Nie określa się liczby przetrwalników lub ich fragmentów *Sclerotinia sclerotiorum*, jeżeli nie ma wątpliwości, że ich liczba nie przekroczyła wartości podanych w kolumnie 5.
- (c) Dla nasion *Glycine max.* wymaga się, aby:
- *Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*: była stwierdzona w nie więcej niż w 4 z 5 podpróbek utworzonych z podziału próbki zawierającej co najmniej 5 000 nasion z jednej partii;
  - występowanie nasion porażonych *Diaporthe phaseolorum* nie może przekroczyć 15 % liczbowych;
  - zawartość substancji obojętnej określonej przez międzynarodowe metody badawcze nie może przekroczyć 0,3 % wagowych.

Wymagania jakościowe dla materiału siewnego kategorii handlowe

Wymagania jakościowe określone w tabelach 8, 10 i 11 mają zastosowanie dla materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych kategorii handlowe.

Wymagania jakościowe dla materiału siewnego buraka

- 1) dopuszczalna wielkość partii nasion buraków cukrowych i pastewnych wynosi – 20 ton,
- 2) wielkość partii nie może przekraczać masy określonej w pkt 1 o więcej niż – 5 %,
- 3) minimalna masa próbki pobieranej do oceny laboratoryjnej wynosi – 500 gramów,
- 4) materiał siewny buraka powinien być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jakość oraz wolny od szkodników magazynowych.

Szczegółowe wymagania dla oceny laboratoryjnej nasion buraków

Tabela 12

Gatunek buraka oraz kategoria i rodzaj materiału siewnego		Minimalna zdolność kiełkowania	Minimalna czystość analityczna	Maksymalna wilgotność
		% liczbowy ¹⁾	% wagowy ²⁾	
Burak cukrowy <i>Beta vulgaris</i> L. <i>ssp. vulgaris</i> <i>convar. vulgaris</i> <i>var. altissima</i> Doll	nasiona jednokielkowe	80	97	15
	nasiona do siewu punktowego	75	97	15
	nasiona wielokielkowe odmian, w których udział diploidów jest większy niż 85%	73	97	15
	pozostałe nasiona	68	97	15
Burak pastewny <i>Beta vulgaris</i> L. <i>ssp. vulgaris</i> <i>convar. vulgaris</i> <i>var. rapacea</i> K. Koch	nasiona jednokielkowe	73	97	15
	nasiona do siewu punktowego			
	nasiona wielokielkowe odmian, w których udział diploidów jest większy niż 85%			
	pozostałe nasiona	68	97	15

¹⁾ Dotyczy kłębów inkrustowanych lub otoczkowanych oraz kłębów przed wykonaniem tego zabiegu.

²⁾ Nie dotyczy kłębów inkrustowanych lub otoczkowanych.

Wymagania dla nasion jednokielkowych oraz nasion do siewu punktowego:

- 1) za nasiona jednokielkowe uznaje się kłębki buraków, których:
  - a) nie mniej niż **90 %** kielkujących kłębków daje pojedyncze siewki,
  - b) nie więcej niż **5 %** kielkujących kłębków daje trzy lub więcej siewek;
- 2) za nasiona buraka cukrowego do siewu punktowego uznaje się kłębki, których:
  - a) nie mniej niż **70 %** kielkujących kłębków daje pojedyncze siewki,
  - b) nie więcej niż **5 %** kielkujących kłębków daje trzy lub więcej siewek;
- 3) za nasiona buraka pastewnego do siewu punktowego uznaje się kłębki, których:
  - a) w przypadku odmian, w których procent diploidów przekracza **85 %**, nie mniej niż **58 %** kielkujących kłębków daje pojedyncze siewki,
  - b) nie mniej niż **63 %** kielkujących kłębków daje pojedyncze siewki,
  - c) nie więcej niż **5 %** kielkujących kłębków daje trzy lub więcej siewek.

Wymagania dla materiału siewnego buraków:

- 1) zawartość nasion innych gatunków
w próbce nie może przekroczyć **– 0,3 % wagowych;**
- 2) ilość zanieczyszczeń w próbce nie może przekraczać:
  - a) dla nasion elitarnych **– 1,0 % wagowych,**
  - b) dla nasion kwalifikowanych **– 0,5 % wagowych,**
  - c) dla nasion przeznaczonych na obszary
uznane jako wolne od rizomanii, dla obu kategorii **– 0,5 % wagowych;**
- 3) w przypadku nasion powlekanych, w szczególności inkrustowanych lub otoczkowanych, oznaczeń jakościowych dokonuje się na próbkach pobieranych z nasion przygotowanych do procesu powlekania, to jest nasion obłuszczonych lub szlifowanych.

**DOPUSZCZALNA WIELKOŚĆ PARTII W OBROcie ORAZ SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA JAKOŚCIOWE
DLA MATERIAŁU SIEWNEGO ROŚLIN WARZYWNYCH**

Wielkość partii nasion oraz masa próbki do oceny laboratoryjnej**Tabela 1**

Gatunki	Wielkość partii¹⁾	Minimalna masa²⁾ próby
	w tonach	w gramach
1	2	3
<i>Allium cepa</i> Cebula	10	25
<i>Allium porrum</i> Por	10	20
<i>Anthriscus cerefolium</i> Trybuła ogrodowa	10	20
<i>Apium graveolens</i> Seler	10	5
<i>Asparagus officinalis</i> Szparag	10	100
<i>Beta vulgaris</i> Burak liściowy i ćwikłowy	20	100
<i>Brassica oleracea</i> Kapustne, oprócz kapusty pekińskiej	10	25
<i>Brassica pekinensis</i> Kapusta pekińska	10	20
<i>Brassica rapa</i> Rzepa jadalna	10	20
<i>Capsicum annum</i> Papryka	10	40
<i>Cichorium intybus (partim)</i> Cykoria liściowa	10	15
<i>Cichorium intybus (partim)</i> Cykoria korzeniowa	10	50
<i>Cichorium endivia</i> Endywia	10	15
<i>Citrullus lanatus</i> Kawon (arbuz)	20	250
<i>Cucumis melo</i> Melon	20	100
<i>Cucumis sativus</i> Ogórek	10	25

1	2	3
<i>Cucurbita maxima</i> Dynia olbrzymia	20	250
<i>Cucurbita pepo</i> Dynia zwyczajna	20	150
<i>Cynara cardunculus</i> Karczoch hiszpański	10	50
<i>Daucus carota</i> Marchew jadalna	10	10
<i>Foeniculum vulgare</i> Koper włoski (fenkuł)	10	25
<i>Lactuca sativa</i> Salata	10	10
<i>Lycopersicon lycopersicum</i> Pomidor	10	20
<i>Petroselinum crispum</i> Pietruszka zwyczajna	10	10
<i>Phaseolus coccineus</i> Fasola wielokwiatowa	25	1000
<i>Phaseolus vulgaris</i> Fasola zwykła	25	700
<i>Pisum sativum</i> Groch siewny (wyłącznie cukrowy i łuskowy)	25	500
<i>Raphanus sativus</i> Rzodkiew i rzodkiewka	10	50
<i>Scorzonera hispanica</i> Skorzonera	10	30
<i>Solanum melongena</i> Oberżyna	10	20
<i>Spinacia oleracea</i> Szpinak warzywny	10	75
<i>Valerianella locusta</i> Roszonka warzywna	10	20
<i>Vicia faba</i> Bób	25	1000

¹⁾ Wielkość partii nie może zostać przekroczona o więcej niż 5 % masy określonej w kolumnie 2.

²⁾ W przypadku odmian mieszańcowych F₁ roślin warzywnych minimalna masa próbki może być zmniejszona do jednej czwartej określonej w tabeli, jednakże próbka powinna mieć masę nie mniejszą niż 5 g i zawierać co najmniej 400 nasion.

Wymagania jakościowe dla nasion roślin warzywnych wszystkich kategorii

Tabela nr 2

Gatunki	Minimalna czystość analityczna	Maksymalna zawartość nasion innych gatunków	Minimalna zdolność kiełkowania
	% wagowy		% liczbowy
1	2	3	4
<i>Allium cepa</i> Cebula zwyczajna	97	0,5	70
<i>Allium porrum</i> Por	97	0,5	65
<i>Anthriscus cerefolium</i> Trybuła ogrodowa	96	1,0	70
<i>Apium graveolens</i> Seler	97	1,0	70
<i>Asparagus officinalis</i> Szparag	96	0,5	70
<i>Beta vulgaris</i> Burak liściowy	97	0,5	50 (do liczby kłębków)
<i>Beta vulgaris</i> Burak ćwikłowy	97	0,5	70 (do liczby kłębków)
<i>Brassica oleracea</i> spp. Warzywa kapustne, z wyjątkiem kalafiora i kapusty pekińskiej	97	1,0	75
<i>Brassica oleracea</i> convar. botrytis var. botrytis Kalafior	97	1,0	70
<i>Brassica pekinensis</i> Kapusta pekińska	97	1,0	75
<i>Brassica rapa</i> Rzepa jadalna	97	1,0	80
<i>Capsicum annum</i> Papryka	97	0,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (partim) Cykoria liściowa	95	1,5	65
<i>Cichorium intybus</i> (partim) Cykoria korzeniowa	97	1,0	80
<i>Cichorium endivia</i> Endywia	95	1,0	65
<i>Citrullus lanatus</i> Kawon (arbuz)	98	0,1	75
<i>Cucumis melo</i> Melon	98	0,1	75
<i>Cucumis sativus</i> Ogórek	98	0,1	80
<i>Cucurbita maxima</i> Dynia olbrzymia	98	0,1	80

1	2	3	4
<i>Cucurbita pepo</i> Dynia zwyczajna	98	0,1	75
<i>Cynara cardunculus</i> Karczoch hiszpański	96	0,5	65
<i>Daucus carota</i> Marchew jadalna	95	1,0	65
<i>Foeniculum vulgare</i> Koper włoski (Fenkuł)	96	1,0	70
<i>Lactuca sativa</i> Salata	95	0,5	75
<i>Lycopersicon lycopersicum</i> Pomidor	97	0,5	75
<i>Petroselinum crispum</i> Pietruszka zwyczajna	97	1,0	65
<i>Phaseolus coccineus</i> Fasola wielokwiatowa	98	0,1	80
<i>Phaseolus vulgaris</i> Fasola zwykła	98	0,1	75
<i>Pisum sativum</i> Groch siewny (cukrowy i łuskowy)	98	0,1	80
<i>Raphanus sativus</i> Rzodkiew i rzodkiewka	97	1,0	70
<i>Scorzonera hispanica</i> Skorzonera	95	1,0	70
<i>Solanum melongena</i> Oberżyna	96	0,5	65
<i>Spinacia oleracea</i> Szpinak warzywny	97	1,0	75
<i>Valerianella locusta</i> Roszkownica warzywna	95	1,0	65
<i>Vicia faba</i> Bób	98	0,1	80

Wymagania dotyczące chorób i szkodników:

- 1) materiał siewny roślin warzywnych powinien być praktycznie wolny od organizmów szkodliwych mających wpływ na jakość oraz wolny od wszelkich szkodników magazynowych;
- 2) materiał siewny roślin warzywnych powinien być wolny od żywych *Acarina spp.*;
- 3) materiał siewny roślin strączkowych powinien być wolny w szczególności od następujących żywych organizmów:
  - a) *Acanthoscelides obtectus* Sag.,
  - b) *Bruchus affinis* Froel.,
  - c) *Bruchus atomarius* L.,
  - d) *Bruchus pisorum* L.,
  - e) *Bruchus rufimanus* Boh.

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI
MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN WARZYWNYCH

1. Gatunki roślin warzywnych

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	Bób	<i>Vicia faba</i> L. var. <i>major</i> Harz.
2	Brokuł	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>italica</i> Plenck
3	Burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>
4	Burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>conditiva</i> Alef. L.
5	Cebula	<i>Allium cepa</i> L.
6	Cebula siedmiolatka (Czosnek dęty)	<i>Allium fistulosum</i> L.
7	Cykoria liściowa	<i>Cichorium intybus</i> L.
8	Czosnek pospolity	<i>Allium sativum</i> L.
9	Dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.
10	Dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.
11	Endywia	<i>Cichorium endivia</i> L.
12	Fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.
13	Fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.
14	Groch siewny łuskowy i cukrowy	<i>Pisum sativum</i> L. (Partim)
15	Jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>acephala</i> (DC) Alef. var. <i>sabellica</i> L.
16	Kalafior	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>botrytis</i> (L.) Alef. var. <i>botrytis</i> L.
17	Kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>caulocarpa</i> (DC) Alef. var. <i>gongylodes</i> L.
18	Kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>fruticosa</i> (Metzg.) Alef. var. <i>gemmifera</i> DC
19	Kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>alba</i> DC
20	Kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> DC
21	Kapusta pekińska	<i>Brassica pekinensis</i> (Lour.) Rupr.
22	Kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>sabauda</i> L.
23	Karczoch hiszpański (Kard)	<i>Cynara cardunculus</i> L.
24	Karczoch zwyczajny	<i>Cynara scolymus</i> L.
25	Kawon (Arbuz)	<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai
26	Koper włoski (fenkuł)	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill. ssp. <i>vulgare</i> var. <i>azoricum</i>
27	Marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L. ssp. <i>sativus</i> (Hoffm.)
28	Melon	<i>Cucumis melo</i> L.

29	Oberżyna	<i>Solanum melongena</i> L.
30	Ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.
31	Papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.
32	Pietruszka zwyczajna	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nym.
33	Pomidor	<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw.
34	Por	<i>Allium porrum</i> L.
35	Rabarbar	<i>Rheum</i> spp.
36	Roszonka warzywna	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterrade
37	Rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> L. emend Metzg. ssp. <i>rapa</i>
38	Rzodkiew, Rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> L.
39	Salata siewna	<i>Lactuca sativa</i> L.
40	Seler zwyczajny	<i>Apium graveolens</i> L.
41	Skorzonera (Wężymord)	<i>Scorzonera hispanica</i> L.
42	Szalotka (Cebula szalotka)	<i>Allium ascalonicum</i> Stand.
43	Szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.
44	Szpinak	<i>Spinacia oleracea</i> L.
45	Trybuła ogrodowa	<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.

2. Wymagania dotyczące wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych:

- 1) materiał należący do gatunków wymienionych w powyższej tabeli może być wytwarzany z nasion uznanych za nasiona kategorii elitarne, kwalifikowane lub standard odmian zarejestrowanych co najmniej w jednym z krajów członkowskich;
- 2) przed rozpoczęciem cyklu produkcji dostawca informuje właściwego wojewódzkiego inspektora o produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych;
- 3) pole, na którym zakładana jest plantacja, powinno być wolne od organizmów kwarantannowych;
- 4) przy zakładaniu plantacji należy stosować właściwy płodozmian, a w przypadku upraw pod osłonami – wymianę lub dezynfekcję podłoża;
- 5) plantacja powinna być wolna od innych gatunków roślin;
- 6) w przypadku plantacji gruntowych wymagana jest izolacja przestrzenna:
  - a) od roślin mogących stanowić źródło chorób i szkodników nie mniejsza niż 100 m,
  - b) przed mechanicznym zamieszaniem nie mniejsza niż 2 m;
- 7) podczas uprawy materiał powinien być utrzymywany w oddzielnych partiach stanowiących zbiór jednostek materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego, który można zidentyfikować na podstawie ich jednorodnych cech;

- 8) partię, o której mowa w pkt 7, można tworzyć z materiału pochodzącego z różnych plantacji, o ile dostawca posiada dokumentację dotyczącą jej składu oraz pochodzenia poszczególnych składników;
- 9) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych może być oferowany do sprzedaży i sprzedawany jako pojedyncze rośliny, w wiązkach, doniczkach, na paletach i multiplatach oraz pojemnikach szklanych z produkcji *in vitro*;
- 10) dostawca powinien określić istotne punkty technologiczne wynikające z metod produkcji.

3. Wymagania dotyczące jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych

- 1) materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien:
  - a) być praktycznie wolny od wad mogących obniżyć jego jakość,
  - b) charakteryzować się odpowiednią żywotnością oraz posiadać właściwe rozmiary i fazę rozwoju, w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego; szczególnie istotne jest zachowanie odpowiedniej proporcji między korzeniami, łodygami i liśćmi;
- 2) za tożsamość i czystość rodzajową, gatunkową lub odmianową odpowiada dostawca;
- 3) wykaz chorób i szkodników mających wpływ na jakość materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych, od których materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy powinien być praktycznie wolny:

Gatunek	Organizmy szkodliwe	
	nazwa polska	nazwa łacińska/angielska
Cebula szalotka - <i>Allium ascalonicum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Delia spp.</i>
		<i>Thysanoptera (Trips tabaci)</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Botrytis spp.</i>
		<i>Pseudomonas destructor</i>
		<i>Sclerotium cepivorum</i>
	Wirusy i organizmy wirusopodobne:	
		Onion yellow dwarf virus
Cebula - <i>Allium cepa</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Delia spp.</i>
		<i>Thysanoptera (Trips tabaci)</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas spp.</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Botrytis spp.</i>
		<i>Fusarium oxysporus f. sp. Cepae</i>
		<i>Peronospora destructor</i>
		<i>Sclerotium cepivorum</i>

Cebula siedmiolatka - <i>Allium fistulosum</i>	Wirusy i organizmy wirusopodobne:	
		Onion virus dwarf virus
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Delia spp.</i>
		<i>Thysanoptera (Trips tabaci)</i>
	Choroby grzybowe:	
Por - <i>Allium porrum</i>		<i>Sclerotium cepivorum</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne	
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Delia spp.</i>
		<i>Thysanoptera</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas spp.</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Alternaria porri</i>
		<i>Fusarium culmorum</i>
		<i>Phytophthora porri</i>
		<i>Sclerotinium cepivorum</i>
Czosnek - <i>Allium sativum</i>	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Leek yellow stripe virus
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aceria tulipae</i>
		<i>Delia spp.</i>
		<i>Thysanoptera</i>
Seler - <i>Apium graveolens</i>	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas fluorescens</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Sclerotinium cepivorum</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne , szczególnie	
		Onion yellow dwarf virus
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Acidia heraclei</i>
		<i>Lygua spp.</i>
		<i>Psila rosae</i>
		<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis i Trips tabaci)</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Ervinia carotovora subsp. Carotovora</i>
		<i>Pseudomonas syringae pv. Apii</i>

	Choroby grzybowe:	
		<i>Fusarium oxysporum f. sp. appi</i>
		<i>Foma apiicola</i>
		<i>Phytium spp.</i>
		<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
		<i>Septoria apiicola</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Celery mosaic virus
		Cucumber mosaic virus
Szparag - <i>Asparagus officinalis</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Brachyorynella asparagi</i>
		<i>Hypoptya caestrum</i>
		<i>Platyparea poecyloptera</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Fusarium spp.</i>
		<i>Rhizoctonia violacea</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne	
Burak ćwikłowy i liściowy - <i>Beta vulgaris</i>	Ogólnie	
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Pegomyia betae</i>
	Choroby grzybowe:	
		Phoma betae
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		<i>Beet nactotic yellow vein virus</i>
Warzywa kapustne - <i>Brassica oleracea</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Aphididae</i>
		<i>Heterodera spp.</i>
		<i>Lepidoptera (Pieris brassicae)</i>
		<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas syringae pv. Maculicola</i>
		<i>Xanthomonas campestris pv. Campestris</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Alternaria brassicae</i>
		<i>Mycosphaella spp.</i>
		<i>Phoma lingam</i>
		<i>Plasmodiophora brassicae</i>
		<i>Phytium spp.</i>
		<i>Rhizoctonia solani</i>

	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Cauliflower mosaic virus, Tospoviruses
		Turnip mosaic virus
Kapusta pekińska - <i>Brassica pekinensis</i>	Szkodniki wszystkich stadiów rozwoju:	
		<i>Aphididae</i>
		<i>Lepidoptera (Pieris brassicae)</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Erwinia carotovora</i>
		<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>campestris</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Alternaria brassicae</i>
		<i>Botrytis cinerea</i>
		<i>Mycosphaella</i> spp.
		<i>Phoma lingam</i>
		<i>Plasmodiophora brassicae</i>
		<i>Sclerotinia</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Tospoviruses
Papryka - <i>Capsicum annuum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
		<i>Ostrinia nubilalis</i>
		<i>Phthorimaea operculella</i>
		<i>Tetranychidae</i>
		<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Leveillula taurica</i>
		<i>Pyrenochaeta lycopersici</i>
		<i>Phytium</i> spp.
		<i>Phytophthora capsici</i>
		<i>Verticillium albo atrum</i>
		<i>Verticillium dahliae</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Cucumber mosaic virus
		Tomato mosaic virus
		Pepper mild mottle virus
		Tobacco mosaic virus
Endywia - <i>Cichorium endivia</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aphididae</i>
		<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>

	Choroby grzybowe:
	<i>Botrytis cinerea</i>
	<i>Erysiphe cichoriacearum</i>
	<i>Sclerotinia spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Beet western yellow virus
	Lectuce mosaic virus
Cykoria liściowa - <i>Cichorium intybus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aphididae</i>
	<i>Napomyza cichorii</i>
	<i>Apion assimile</i>
	Choroby bakteryjne:
	<i>Arwinia spp.</i>
	<i>Pseudomonas marginalis</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Phoma exigua</i>
	<i>Phytophthora erythroseptica</i>
	<i>Phytium spp.</i>
	<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
Kawon (arbuz) - <i>Citrullus lanatus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aleyrodidae</i>
	<i>Aphididae</i>
	<i>Meloidogyne spp.</i>
	<i>Polyphagotarsonemus latus</i>
	<i>Tetranychus spp.</i>
	<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Colletotrichum lagenarium</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Watwermelon mosaic virus 2
Melon - <i>Cucumis melo</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aleyrodidae</i>
	<i>Aphididae</i>
	<i>Meloidogyne spp.</i>
	<i>Polyphagotarsonemus latus</i>
	<i>Tetranychus spp.</i>
	<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby bakteryjne:
	<i>Pseudomonas syringae pv. lachrymans</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Colletotrichum lagenarium</i>

	<i>Fusarium spp.</i>
	<i>Phytium spp.</i>
	<i>Sphaerophthera fuliginea</i>
	<i>Verticillium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie
	Cucumber green mottle virus
	Cucumber mosaic virus
	Squash mosaic virus
Ogórek - <i>Cucumis sativus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aleyrodidae</i>
	<i>Aphididae</i>
	<i>Delia platuria</i>
	<i>Meloidogyne spp.</i>
	<i>Polyphagotarsonemus latus</i>
	<i>Tetranychus spp.</i>
	<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby bakteryjne:
	<i>Pseudomonas syringae pv. lachrymans</i>
	Choroby grzybowe:
	<i>Fusarium spp.</i>
	<i>Phytophthora spp.</i>
	<i>Pseudoperonospora cubensis</i>
	<i>Phytium spp.</i>
	<i>Rhizoctonia spp.</i>
	<i>Sphaerotheca fuliginea</i>
	<i>Verticillium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia olbrzymia - <i>Cucurbita maxima</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aleyrodidae</i>
	<i>Aphididae</i>
	<i>Meloidogyne spp.</i>
	<i>Polyphagotarsonemus latus</i>
	<i>Tetranychus spp.</i>
	<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne
Dynia zwyczajna - <i>Cucurbita pepo</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:
	<i>Aleyrodidae</i>
	<i>Aphididae</i>
	<i>Meloidogyne spp.</i>
	<i>Polyphagotarsonemus latus</i>
	<i>Tetranychus spp.</i>

		<i>Thysanoptera (Frankliniella occidentalis)</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>lachrymans</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Fusarium</i> spp.
		<i>Sphaerotheca fuliginea</i>
		<i>Verticillium</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Cucumber mosaic virus
		Squash mosaic virus
		Zucchini yellow mosaic virus
		Tospoviruses
Karczoch i kard - <i>Cynara cardunculus</i> i - <i>cynara scolymus</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Aphididae</i>
		<i>Thysanoptera</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Bremia lactucae</i>
		<i>Leveillula taurica</i> f. sp. <i>cynara</i>
		<i>Phytium</i> spp.
		<i>Rhizoctonia solanum</i>
		<i>Sclerotium rolfsii</i>
		<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
		<i>Verticillium dahliae</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne	
	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
Fenkuł - <i>Foeniculum vulgare</i>		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Aphididae</i>
		<i>Thysanopter</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Erwinia carotovora</i> subsp. <i>Carotovora</i>
		<i>Pseudomonas marginalis</i> pv. <i>Marginalis</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Cerospora foeniculi</i>
		<i>Phytophthora syringae</i>
		<i>Sclerotinia</i> spp.
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne:	
		Celery mosaic virus

Salata - <i>Lactuca sativa</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aphididae</i>
		<i>Meloidogyne spp.</i>
		<i>Thysanoptera</i> , szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Botrytis cinerea</i>
		<i>Bremia lactucae</i>
		<i>Pythium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Lettuce big wein
Pomidor - <i>Lycopersicon lycopersicum</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aphididae</i>
		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Hauptidia maroccana</i>
		<i>Meloidogyne spp.</i>
		<i>Tetranychus spp.</i>
		<i>Thysanoptera</i> , szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
		<i>Vasates lycopersici</i>
	Choroby bakteryjne:	
		<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>tomato</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Alternaria solani</i>
		<i>Cladosporium fulvum</i>
		<i>Colletotrichum coccoides</i>
		<i>Didymella lycopersici</i>
		<i>Fusarium oxysporum</i>
		<i>Leveillula taurica</i>
		<i>Phytophthora nicotinae</i>
		<i>Pyrenochaeta lycopersici</i>
		<i>Pythium spp.</i>
		<i>Rhizoctinia solani</i>
		<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
		<i>Verticillium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne:	
		Cucumber mosaic virus
		Potato virus X
		Potato virus Y
		Tobacco mosaic virus
		Tomato mosaic virus
		Tomato yellow leaf curl virus

Rabarbar - <i>Rheum spp.</i>	Choroby bakteryjne:	
		<i>Agrobacterium tumefaciens</i>
		<i>Erwinia rhapontici</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Armillariella mellea</i>
		<i>Verticillium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Arabis mosaic virus
		Turnip mosaic virus
Oberżyna - <i>Solanum melongena</i>	Szkodniki we wszystkich stadiach rozwoju:	
		<i>Aleyrodidae</i>
		<i>Aphididae</i>
		<i>Hemitarsonemus latus</i>
		<i>Leptinotarsa decemlineata</i>
		<i>Leloidogyne spp.</i>
		<i>Tetranychidae</i>
		<i>Thysanoptera</i> , szczególnie <i>Frankliniella occidentalis</i>
	Choroby grzybowe:	
		<i>Fusarium spp.</i>
		<i>Leveillula taurica f. sp. cynara</i>
		<i>Rhizoctonia solani</i>
		<i>Pythium spp.</i>
		<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>
		<i>Verticillium spp.</i>
	Wszystkie wirusy i organizmy wirusopodobne, szczególnie	
		Cucumber mosaic virus
		Eggplant mosaic virus
		Potato virus Y
		Tobacco mosaic virus

4. Wymagania dodatkowe dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego cebuli dymki i czosnku

- 1) cebuli dymki i czosnku nie należy wytwarzać na polu, na którym w ciągu ostatnich czterech lat uprawiane były rośliny cebulowe;
- 2) odległość plantacji dymki i czosnku od innych upraw gatunków cebulowych powinna być nie mniejsza niż 500 m; odległość ta może być zmniejszona do nie mniej niż 2 m, w przypadku gdy sąsiadująca plantacja jest odpowiednio plantacją cebuli dymki lub plantacją czosnku, spełniającą wymagania dotyczące wytwarzania;
- 3) na powierzchni 10 m² nie może występować więcej niż 0,5 rośliny innych odmian;
- 4) ocena cech zewnętrznych partii cebulek dymki i czosnku:

Lp.	Wyszczególnienie	Nie więcej niż (% wagowy)
I. czosnek		
1	cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
2	cebulki o masie mniejszej niż 30 gramów i średnicy mniejszej niż 3 cm oraz ząbków o masie mniejszej niż 6 gramów dla odmian zimowych	3,0
3	cebulki o masie mniejszej niż 20 gramów i średnicy mniejszej niż 2 cm oraz ząbków o masie mniejszej niż 4 gramy dla odmian letnich	5,0
4	cebulki zniekształcone, chore, z uszkodzeniami mechanicznymi lub o silnie spękanej łusce	1,0
II. cebula dymka		
1	cebulki porażone <i>Penicillium</i> i innymi chorobami jakościowymi	1,0
2	cebulki z objawami występowania <i>Sclerotium cepivorum</i>	0,0
3	cebulki nietypowe dla odmiany	1,0
4	cebulki uszkodzone	0,5
5	cebulki pozbawione łuski	2,0
6	cebulki skielkowane	3,0
7	cebulki z zaschniętym szczypiorem dłuższym niż 2 cm	3,0
8	cebulki z zaschniętymi korzeniami dłuższymi niż 4 cm	3,0
9	cebulki o niewłaściwej wielkości	3,0
10	ziemia i inne zanieczyszczenia	0,5
Łącznie wady wymienione w wierszach 1 – 9		5,0

5) sortowanie cebuli dymki:

- a) partia cebuli dymki przed wprowadzeniem do obrotu powinna być posortowana na frakcje o wielkości:

frakcja	średnica cebulek (w mm)
I	5 – 10
II	powyżej 10 – 15
III	powyżej 15 – 20
IV	powyżej 20 – 25

- b) w jednym opakowaniu może znajdować się tylko jedna frakcja;
- c) na etykiecie umieszcza się informację dotyczącą wielkości cebulek z podaniem numeru frakcji oraz średnicy cebulek.

Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych dokonuje wojewódzki inspektor Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, podczas kontroli, co najmniej raz w ciągu cyklu produkcji.

Załącznik nr 8

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI MATERIAŁU ROZMNOŻENIOWEGO I NASADZENIOWEGO ROŚLIN OZDOBNYCH

1. Produkcja materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych może być założona na glebie lub podłożu wolnym od organizmów kwarentannowych.
2. Rośliny przeznaczone do produkcji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych w sposób wegetatywny powinny przejść przy najmniej jeden pełny cykl rozwoju.
3. W cyklu, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się oceny czystości odmianowej wytwarzanego materiału:
  - 1) dla roślin ozdobnych z liści jest to stadium pełnej wartości dekoracyjnej;
  - 2) dla roślin ozdobnych z kwiatów — w fazie kwitnienia nie mniej niż 10 % roślin, a w przypadku frezji nie mniej niż 50 %.
4. Przy zakładaniu plantacji konieczne jest zachowanie właściwego płodozmianu, a w przypadku roślin uprawianych pod osłonami wymagana jest wymiana podłoża lub jego dezynfekcja.
5. Plantacja materiału rozmnożeniowego lub nasadzeniowego roślin ozdobnych powinna być wolna od innych gatunków roślin niż uprawiane, a ponadto:
  - 1) niedopuszczalne jest występowanie innych odmian tego samego gatunku;
  - 2) roślin nietypowych dla odmiany pod względem barwy kwiatów, typu i budowy kwiatostanu oraz pokroju roślin nie może być więcej niż 2 %.
6. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy, który stanowią cebule, bulwocebule lub bulwy, powinny pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych jako spełniające wymagania dotyczące jakości i zdrowotności.
7. Materiał rozmnożeniowy lub nasadzeniowy *Citrus spp.* powinien:
  - 1) pochodzić z materiałów poddanych ocenie i uznanych jako spełniające wymagania, w szczególności, dotyczące zdrowotności w zakresie chorób wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) podkładowi, na których dokonuje się szczepienia, powinny być odporne na choroby wirusowe.
8. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien być praktycznie wolny od:
  - 1) szkodników, chorób grzybowych, bakteryjnych oraz wirusowych i wirusopodobnych;
  - 2) objawów występowania tych organizmów;
  - 3) wad obniżających jego jakość.
9. Materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych powinien:

- 1) charakteryzować się odpowiednią żywotnością;
- 2) posiadać właściwe rozmiary;
- 3) posiadać odpowiednią fazę rozwoju w odniesieniu do jego przydatności jako materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego;
- 4) zachowywać odpowiednie proporcje między korzeniami, łodygami i liśćmi.

10. Jeżeli materiałem rozmnożeniowym są nasiona, powinny one wykazywać odpowiednią dla gatunku zdolność kiełkowania.

11. Sprawdzenia wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin ozdobnych dokonuje wojewódzki inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa, podczas kontroli, co najmniej raz w ciągu cyklu produkcji, która obejmuje w szczególności sprawdzenie:

- 1) warunków fitosanitarnych wytwarzanego materiału roślinnego;
- 2) dokumentacji dotyczącej tego materiału;
- 3) przestrzegania założonych istotnych parametrów wytwarzania materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego poszczególnych gatunków.

Załącznik nr 9

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA I JAKOŚCI MATERIAŁU SZKÓŁKARSKIEGO ROŚLIN SADOWNICZYCH I WINOROŚLI

A. Wytwarzanie elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

I. Wymagania ogólne

1. Za elitarny albo kwalifikowany materiał szkółkarski uznaje się materiał, do wytwarzania którego użyto składników elitarnych albo kwalifikowanych.
2. Za materiał szkółkarski wolny od wirusów uznaje się materiał, do wytwarzania którego użyto składników wolnych od wirusów.
3. Plantacje szkółkarskie zakłada się na gruntach lub w podłożach uznanych za wolne od *Globodera* spp. i *Synchytrium endobioticum*.
4. Plantacje szkółkarskie materiału elitarnego i kwalifikowanego z rodzaju *Prunus*, *Rubus* i *Fragaria* zakłada się na gruntach lub w podłożach uznanych za wolne od nicieni z rodzajów *Longidorus* spp. i *Xiphinema* spp.

II. Wymagania dla materiału przedbazowego

Rośliny przedbazowe pochodzą z tożsamyh odmianowo roślin kandydackich. Rośliny rosną w pojemnikach bez kontaktu korzeni z glebą lub w odeskowanym podłożu w osiatkowanych pomieszczeniach (kaskach). Rośliny są przetestowane w celu stwierdzenia, czy są wolne od organizmów wymienionych w załączniku. Testowanie okresowo powtarza się w celu sprawdzenia zdrowotności roślin. Do testowania zaleca się stosować metodyki testów rekomendowane przez Europejską Śródziemnomorską Organizację Ochrony Roślin (EPPO).

III. Plantacje podkładek wegetatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki podkładek roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy (*Plum pox virus*),

położone są w odległości nie mniejszej niż 500 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;

- 2) mateczniki podkładek roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, położone są w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;
- 3) mateczniki wolne od wirusów są w odległości nie mniejszej niż 3 m od innych mateczników;
- 4) podkładowe różnych odmian wysadza się w oddzielnych rzędach; dotyczy to także podkładek tych samych odmian wysadzonych w różnych latach.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Dla plantacji matecznych wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Wiek¹:

- 1) mateczniki elitarne drzew ziarnkowych utrzymuje się do 8 lat, a drzew pestkowych do 6 lat;
- 2) mateczniki kwalifikowane drzew ziarnkowych utrzymuje się do 12 lat, a drzew pestkowych do 10 lat.

¹ Wiek — liczba lat wyrażona liczbą okresów wegetacyjnych, dla:

- a) plantacji — liczona od roku założenia (posadzenia) plantacji,
- b) drzewek — liczona od roku szczepienia (okulizacji) podkładowe zrazem (oczkiem) odmiany, wstawki, skarłajęcej, pośredniej lub przewodniej,
- c) drzewek własnokorzeniowych — liczona jest od roku ukazania się u nasady pędu korzeni przybyszowych,
- d) podkładowe:
  - generatywnych — liczona od roku skielkowania nasion,
  - wegetatywnych — liczona od roku ukazania się części nadziemnej podkładki i korzeni przybyszowych,
  - z kultur *in vitro* — liczona od roku wysadzenia ukorzenionych roślin pod osłonę lub pole,
- e) roślin w formie krzaczastej — liczona od roku posadzenia sadzonek pod osłonami lub na polu,
- f) roślin w formie piennej — liczona od rozpoczęcia wzrostu pędów z przyjętych zrazów lub oczek odmiany.

4. Rozmnażanie

Materiał do założenia bazowych plantacji matecznych pozyskuje się z roślin przedbazowych otrzymanych z mikrorozmnażania, sadzonkowania albo z odkadów. Podkładki przeznaczone do założenia matecznika podkładek drzew ziarnkowych są nie starsze niż dwuletnie. Do zakładania mateczników podkładek drzew pestkowych używa się podkładek jednorocznych.

Materiał do założenia plantacji podkładek kwalifikowanych pochodzi z plantacji elitarnych albo podkładek zakwalifikowanych jako elitarne.

5. Zdrowotność

- 1) materiał szkółkarski podkladek wegetatywnych jest:
  - a) wolny od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania,
  - b) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II,
- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne: podkładki wolne od organizmów wymienionych w pkt VIII.1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, która wykonywana jest w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdą odmianę podkładki oznacza się etykietami na początku rzędu lub kwatery.

IV. Plantacje podkładek generatywnych drzew owocowych

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) podkładki generatywne roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 500 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;
- 2) podkładki generatywne roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;
- 3) podkładki wolne od wirusów są w odległości nie mniejszej niż 2 m od innych podkładek;
- 4) podkładki różnych gatunków i odmian rosną w oddzielnych rzędach lub kwaterach.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Na plantacjach podkładek generatywnych wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Rozmnażanie

Nasiona do uzyskania podkładek pobiera się z elitarnych lub kwalifikowanych sadów nasiennych.

4. Wiek

Podkładki generatywne nie mogą być starsze niż dwuletnie.

5. Zdrowotność

- 1) materiał szkółkarski podkladek generatywnych jest:
  - a) wolny od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania,
  - b) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II;
- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne:
  - a) podkładki generatywne drzew pestkowych wolne od patogenów wymienionych w pkt VIII.1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych,
  - b) podkładki generatywne jabłoni i gruszy uznaje się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmianę podkładki oznacza się etykietami na początku rzędu lub kwatery.

V. Sady do pozyskiwania nasion

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) sady drzew pestkowych są położone w odległości nie mniejszej niż 500 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących drzew i krzewów pestkowych tych samych rodzajów;
- 2) sady drzew ziarnkowych są położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących drzew i krzewów ziarnkowych tych samych rodzajów;
- 3) sady drzew ziarnkowych wolnych od wirusów są w oddzielnych kwaterach, a sady drzew pestkowych wolnych od wirusów są w oddzielnych kwaterach, z zachowaniem izolacji 500 m od innych sadów drzew pestkowych.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa:

- 1) wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa;
- 2) drzewa odmian zapylających należy trwale oznaczyć.

3. Rozmnażanie — sady zakłada się z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów nasiennych.

Drzewa odmian zapylających są o identycznej zdrowotności jak drzewa do pozyskiwania nasion.

4. Wiek

Nie określa się wymagań dotyczących wieku sadu. Długość okresu użytkowania uzależnia się od zdrowotności i produktywności drzew.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewa nasienne i nasiona do produkcji podkładek generatywnych są:

- a) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania,
- b) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II;

- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne:

- a) drzewa nasienne i nasiona wolne od patogenów wymienionych w pkt VIII.1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych,
- b) sady nasienne drzew pestkowych wolnych od wirusów są co cztery lata testowane na choroby wirusowe, niepodlegające obowiązkowi zwalczania, przenoszone przez pyłek i inne wektory; pierwsze testowanie wykonuje się na dwuletnich drzewkach,
- c) w przypadku wykrycia wirusów chore drzewa należy usunąć i testowanie powtarzać w następnym roku, aż do uzyskania negatywnych wyników dla całego sadu, po tym określi się testuje się w sposób określony w lit. b.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie: drzewa ziarnkowe w okresie dojrzewania owoców, a drzewa pestkowe przed zbiorem owoców.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VI. Sady do pozyskiwania zrazów (oczek)

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) sady roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 500 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;
- 2) sady roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;

- 3) w sadzie zraźnikowym różne odmiany tego samego gatunku są w oddzielnych rzędach lub w jednym rzędzie, trwale oznaczone, w odległości 2 m od siebie;

- 4) sady zraźnikowe wolne od wirusów są w oddzielnych kwaterach, z zachowaniem izolacji 50 m dla drzew gatunków ziarnkowych i 500 m dla drzew gatunków pestkowych od drzew kategorii CAC tych samych rodzajów i gatunków.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Rozmnażanie — sady do pozyskiwania zrazów (oczek) są zakładane z drzewek elitarnych przeznaczonych dla sadów zraźnikowych.

4. Wiek:

- 1) sady zraźnikowe drzew pestkowych utrzymuje się do 6 lat, a drzew ziarnkowych do 8 lat;
- 2) drzewa zraźnikowe, z wyjątkiem drzew pestkowych, mogą owocować.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewa zraźnikowe i zrazy (oczka) są:

- a) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania,
- b) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II;

- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne: drzewa zraźnikowe i zrazy (oczka) wolne od patogenów wymienionych w pkt VIII.1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, przeprowadzanej w czerwcu — lipcu; bezpośrednio przed pozyskiwaniem zrazów (oczek).

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietą na początku rzędu lub kwatery.

VII. Szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek

1. Izolacja przestrzenna:

- 1) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 500 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;

- 2) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek roślin, które nie są porażane przez wirus ospowatości śliwy, są położone w odległości nie mniejszej niż 10 m od dziko rosnących lub plantacji owocujących tych roślin;
- 3) elitarne szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek są położone w odległości nie mniejszej niż 5 m od mateczników kwalifikowanych i CAC;
- 4) szkółki drzewek i plantacje uszlachetnionych podkładek wolnych od wirusów są położone w odległości nie mniejszej niż 2 m od innych drzewek i plantacji uszlachetnionych podkładek.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

W szkółkach i na plantacjach uszlachetnionych podkładek wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

Zastosowanie do uszlachetniania drzewek niewłaściwych podkładek, wstawek, przewodnich i pośrednich powodujących objawy niezgodności powoduje dyskwalifikację drzewek odmian z objawami niezgodności (żółknięcie i opadanie liści oraz wyraźne przebarwienie kory).

3. Rozmnażanie

Szkółki zakłada się z materiału elitarnego albo kwalifikowanego przeznaczonego dla szkółek.

4. Wiek:

- 1) drzewka elitarne nie mogą być starsze niż dwuletnie, o ile nie owocowały;
- 2) drzewka kwalifikowane nie mogą być starsze niż czteroletnie.

5. Zdrowotność:

- 1) drzewka albo uszlachetnione podkładki są:
  - a) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania,
  - b) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II;
- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne: drzewka wolne od patogenów wymienionych w pkt VIII.1 uważa się za wolne od chorób wirusowych i wirozopodobnych.

6. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin albo przed sprzedażą roślin doniczkowanych.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

VIII. Zdrowotność kwalifikowanego materiału szkółkarskiego

1. Wykaz wirusów i fitoplazm oraz chorób wirusowych i wirozopodobnych dla materiału szkółkarskiego o statusie zdrowotności „wolne od wirusów”.²

Materiał ten oznacza się ww — wolne od wirusów albo vf — *virus free*.

Materiał ten powinien być wolny od wszystkich wirusów i patogenów wirozopodobnych, a w szczególności od niżej wymienionych:

1) jabłoni:

- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
- b) wirusa mozaiki jabłoni (*Apple mosaic virus*),
- c) wirusa żłobkowatości pnia jabłoni (*Apple stem grooving virus*),
- d) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (*Apple stem pitting virus*), wywołującego epinastię i zamieranie kory „Spy” (*Spay epinasty and decline*),
- e) fitoplazmy proliferacji jabłoni (*Apple proliferation phytoplasma*),
- f) drobnienia owoców jabłoni (*Apple chat fruit*),
- g) zielonej marszczyцы jabłek (*Apple green crinkle*),
- h) podkówkowatego spękania jabłoni (*Apple horseshoe wound*),
- i) szorstkości skórki jabłek (*Apple rough skin*),
- j) gwiazdzistego spękania jabłek (*Apple star crack*),
- k) plamistości pierścieniowej jabłek (*Apple ring spot*),
- l) pierścieniowego ordzawienia jabłek (*Apple russet ring*),
- m) gumowatości drewna jabłoni (*Apple rubbery wood*),
- n) spłaszczenia konarów jabłoni (*Apple flat limb*),
- o) rdzawej brodawkowatości jabłek (*Apple russet wart*),
- p) Spy epinasty and decline,
- r) łuszczenia się kory *Malus platycarpa* — (*Platycarpa scaly bark*);

2) grusza i pigwa:

- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
- b) wirusa jamkowatości pnia jabłoni (*Apple stem pitting virus* = *Pear vein yellows virus*),

² Materiał wolny od wirusów (ww, vf): materiał szkółkarski, który został poddany testowaniu i uznany za wolny od wirusów dla poszczególnych gatunków w tym statusie; jest to również materiał otrzymywany bezpośrednio z materiału wolnego od wirusów produkowany lub utrzymywany, w określonej liczbie pokoleń, w warunkach gwarantujących niewystąpienie infekcji.

- c) fitoplazmy zamierania gruszy (*Pear decline phytoplasma*),
  - d) wiroida pęcherzowatych zrakowaceń gruszy (*Pear blister canker viroid*),
  - e) spękania kory (*Pear bark split*),
  - f) nekrozy kory (*Pear bark necrosis*),
  - g) szorstkości kory (*Pear rough bark*),
  - h) sadzowatej pierścieniowej plamistości pigwy (*Quince sooty ringspot*),
  - i) gumowatości drewna (*Apple rubbery wood*),
  - j) żółtej plamistości pigwy (*Quince yellow blotch*),
  - k) kamienistości miąższu gruszek (*Pear stony pit*);
- 3) wiśnia i czereśnia:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (*Apple mosaic virus*),
  - c) wirusa mozaiki gesiówki (*Arabis mosaic virus*),
  - d) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (*Cherry green ring mottle virus*),
  - e) wirusa liściozwoju czereśni (*Cherry leaf roll virus*),
  - f) wirusa drobnienia czereśni 1 i 2 (*Cherry little cherry virus 1, Cherry little virus 2*),
  - g) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (*Prune dwarf virus*),
  - h) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*),
  - i) wirusa cętkowanej plamistości liści czereśni (*Cherry mottle leaf virus*),
  - j) wirusa pierścieniowej plamistości maliny (*Raspberry ringspot virus*),
  - k) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (*Strawberry latent ringspot virus*),
  - l) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (*Tomato black ring virus*),
  - m) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (*European stone fruit yellows phytoplasma*),
  - n) rdzawej pstrości czereśni (*Cherry rusty mottle*),
  - o) nekrotyczno-rdzawej plamistości czereśni (*Cherry necrotic rusty mottle*),
  - p) detrimental canker,
  - r) Shirofugen stunt;
- 4) śliwa:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (*Apple mosaic virus*),
  - c) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości mirabelki (*Myrobalan latent ringspot virus*),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (*Plum pox virus*),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (*Prune dwarf virus*),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*),
  - g) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (*European stone fruit yellows phytoplasma*);
- 5) brzoskwinia:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (*Apple mosaic virus*),
  - c) wirusa zielonej pierścieniowej pstrości czereśni (*Cherry green ring mottle virus*),
  - d) wirusa ospowatości śliwy (*Plum pox virus*),
  - e) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (*Prune dwarf virus*),
  - f) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*),
  - g) utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (*Strawberry latent ringspot virus*),
  - h) wirusa czarnej pierścieniowej plamistości pomidora (*Tomato black ring virus*),
  - i) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (*European stone fruit yellows phytoplasma*),
  - j) utajonego wiroida mozaiki brzoskwini (*Peach latent mosaic viroid*),
  - k) gwiaździstej plamistości brzoskwini (*Peach asteroid spot*);
- 6) morela:
- a) wirusa chlorotycznej plamistości liści jabłoni (*Apple chlorotic leafspot virus*),
  - b) wirusa mozaiki jabłoni (*Apple mosaic virus*),
  - c) wirusa ospowatości śliwy (*Plum pox virus*),
  - d) wirusa karłowatości śliwy = żółtaczki wiśni (*Prune dwarf virus*),
  - e) wirusa nekrotycznej pierścieniowej plamistości wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*),
  - f) fitoplazmy europejskiej żółtaczki drzew pestkowych (*European stone fruit yellows phytoplasma*),
  - g) gwiaździstej plamistości brzoskwini (*Peach asteroid spot*).
- IX. Plantacje mateczne i sadzonki truskawki
1. Rozmnażanie
- Dla truskawki stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:
- 1) superelita (SE) — materiał przedbazowy;
  - 2) elita 1 i elita 2 (E1, E2) — materiał bazowy;
  - 3) oryginał (O) — materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna

Bazowe plantacje sadzonek są położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Fragaria* spp., a plantacje kwalifikowane w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Fragaria* spp. Odstępy między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami w mateczniku nie mogą być mniejsze niż 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek

Plantacje truskawki mogą być prowadzone przez 1 rok.

Na polu przeznaczonym do założenia plantacji truskawki przez co najmniej 4 lata, przed założeniem plantacji, nie mogą być uprawiane truskawki, ziemniaki, ogórki, pomidory, len, porzeczki, agrest, maliny i jeżyny.

5. Zdrowotność — rośliny mateczne i sadzonki truskawek są:

- 1) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania;
- 2) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II oraz od:

- wirusów i patogenów wirusopodobnych:
  - wirusa mozaiki gęsiówki (*Arabis mosaic virus*),
  - wirusa pierścieniowej plamistości maliny (*Raspberry ringspot virus*),
  - wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (*Tomato black ring virus*),
  - wirusa marszczyca liści truskawki (*Strawberry crinkle virus*),
  - utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (*Strawberry latent ringspot virus*),
  - wirusa żółtoobrzeżności liści truskawki (*Strawberry mild yellow edge virus*),
  - wirusa cętkowanej plamistości liści truskawki (*Strawberry mottle virus*),
  - wirusa otaśmienia nerwów liści truskawki (*Strawberry vein banding virus*),
  - fitoplazmy zielenienia płatków truskawki (*Strawberry green petal phytoplasma*),
  - fitoplazmy żółtaczk astra (*Aster yellows phytoplasma*),
  - oraz patogena wywołującego żółtaczkę czerwcową (*Strawberry june yellows*),
- chorób:
  - zgnilizny korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
  - werticilliozy truskawki (*Verticillium dahliae*),

antraknozy (*Colletotrichum* spp.),
białej plamistości liści truskawki (*Mycosphaerella fragariae*),
mączniaka prawdziwego truskawki (*Sphaerotheca macularis* ssp. *fragariae*),
czerwonej plamistości liści truskawki (*Diploncarpon earliana*),

— szkodników:

guzaków (*Meloidogyne* spp.),
niszczyka zjadliwego (*Ditylenchus dipsaci*),
węgorka chryzantemowca (*Aphelenchoides ritzemabosi*),
węgorka truskawkowca (*Aphelenchoides fragariae*),
roztocza truskawkowego (*Phytonemus pallidus* ssp. *fragariae*),
mszyc (*Aphididae*),
skoczkwatych (*Jassidae*),
wciornastkowatych (*Thripidae*),
przędziorka chmielowca (*Tetranychus urticae*).

6. Wymagania dodatkowe

Plantacje przedstawia się do jednej oceny rocznie, wykonywanej latem albo jesienią przed kopaniem sadzonek albo sprzedażą roślin doniczkowanych.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każda odmiana jest oznaczona etykietami na początku rzędu lub kwatery.

X. Plantacje mateczne, szkółki porzeczek oraz agrestu

1. Rozmnażanie

Dla porzeczek, agrestu stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) — materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 i elita 2 (E1, E2) — materiał bazowy;
- 3) oryginał (O) — materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki bazowe są położone w odległości nie mniejszej niż 300 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Ribes*;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane są położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Ribes*;
- 3) mateczniki porzeczek złotej są położone w odległości nie mniejszej niż 100 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Ribes*;
- 4) mateczniki i szkółki różnych kategorii i stopni kwalifikacji są oddalone od siebie co najmniej 3 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek:

- 1) bazowe mateczniki porzeczek i agrestu utrzymuje się do 6 lat, a kwalifikowane do 8 lat;
- 2) bazowe mateczniki porzeczek złotej utrzymuje się do 8 lat, a kwalifikowane do 15 lat;
- 3) w szkółkach ocenie podlegają rośliny nie starsze niż trzyletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki porzeczek i agrestu są:

- 1) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania;
- 2) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II oraz od wirusów: *Strawberry latent ringspot virus*, *Raspberry ringspot virus*, *Arabis mosaic virus*, *Goosberry vein banding virus*, *Cucumber mosaic virus*, *Black currant reversion virus*;
- 3) praktycznie wolne od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.

6. Wymagania dodatkowe

- 1) mateczniki porzeczek i agrestu przedstawia się do dwóch ocen rocznie:
  - a) pierwsza wykonywana jest wiosną — na obecność wielkopąkowca porzeczkowego albo rewersji dla porzeczek (koniec marca do końca kwitnienia porzeczek) oraz otaśmienia nerwów w matecznikach agrestu (maj, do połowy czerwca),
  - b) druga ocena wykonywana jest w drugiej połowie czerwca — przy rozmnażaniu przez sadzonki zielne i półzdrewniałe, albo do końca sierpnia przy innych sposobach rozmnażania;
- 2) w matecznikach porzeczek należy corocznie pozostawić na każdym krzewie po jednym dobrze wyrosniętym pędzie owocującym w celu wykrycia ewentualnego porażenia przez wielkopąkowca i wirusa rewersji; po dokonaniu oceny pędy te mogą być wycięte;
- 3) plantacje mateczne porzeczek złotej przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się na początku jesieni, nie później niż do końca września;
- 4) szkółki porzeczek i agrestu przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w okresie sierpień—wrzesień; na wniosek producenta rośliny produkowane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XI. Plantacje mateczne i szkółki malin oraz jeżyn

1. Rozmnażanie

Dla malin i jeżyn stosuje się cztery stopnie kwalifikacji:

- 1) superelita (SE) — materiał przedbazowy;
- 2) elita 1 i elita 2 (E1, E2) — materiał bazowy;
- 3) oryginał (O) — materiał kwalifikowany.

2. Izolacja przestrzenna:

- 1) mateczniki i szkółki bazowe są położone w odległości nie mniejszej niż 200 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Rubus*;
- 2) mateczniki i szkółki kwalifikowane są położone w odległości nie mniejszej niż 50 m od roślin dziko rosnących lub owocujących plantacji z rodzaju *Rubus*;
- 3) odstęp między odmianami, stopniami kwalifikacji lub kategoriami nie mogą być mniejsze niż 5 m.

3. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

4. Wiek:

- 1) mateczniki utrzymuje się do 5 lat;
- 2) odrosty korzeniowe w matecznikach nie mogą być starsze niż jednoroczne;
- 3) sadzonki w pojemnikach nie mogą być starsze niż dwuletnie.

5. Zdrowotność

Rośliny mateczne i sadzonki malin i jeżyn są:

- 1) wolne od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania;
- 2) na podstawie wizualnej oceny — praktycznie wolne od organizmów, które mogą obniżyć jego jakość, w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II oraz od:
  - wirusów i patogenów wirusopodobnych:
    - wirusa mozaiki gęsiówki (*Arabis mosaic virus*),
    - wirusa pierścieniowej plamistości maliny (*Raspberry ringspot virus*),
    - wirusa czarnej plamistości pierścieniowej pomidora (*Tomato black ring virus*),
    - utajonego wirusa pierścieniowej plamistości truskawki (*Strawberry latent ringspot virus*),
    - wirusów wywołujących mozaikę maliny (*Raspberry mosaic*),
    - wirusa liściozwoju czereśni (*Cherry leaf roll virus*),
    - wirusa karłowatości krzaczastej maliny (*Raspberry bushy dwarf virus*),

fitoplazmy kartowatości maliny (*Rubus stunt phytoplasma*),

— chorób grzybowych i bakteryjnych:

zamierania pędów maliny (*Didymella apla-nata*),

wertycylizy (*Verticillium spp.*),

mączniaka prawdziwego (*Sphareotheca ma-cularis*),

włosowatości korzeni (*Agrobacterium rhizo-genes*),

guzowatości korzeni (*Agrobacterium tume-faciens*),

staśmienia łodyg (*Rhodococcus fascians*),

— szkodników:

korzeniaka szkodliwego (*Pratylenchus pene-trans*),

mszyc (Aphididae),

przebarwacza malinowego (*Phyllocoptes gracilis*),

wciornastkowatych (*Thripidae*),

skoczkwatych (*Jassidae*),

przędziorka chmielowca (*Tetranychus urticae*).

6. Wymagania dodatkowe

1) mateczniki przedstawia się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się:

a) dla pozyskiwania sadzonek zielnych — w czerwcu,

b) dla pozostałych mateczników — do połowy września;

2) plantacje mateczne należy prowadzić bez pędów owocujących; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne;

3) szkółki w pojemnikach przedstawia się do jednej oceny w roku, którą wykonuje się w końcu lata; owocowanie odmian powtarzających jest dopuszczalne.

Na wniosek producenta rośliny produkowane w pojemnikach mogą być oceniane wcześniej.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

XII. Pozostałe gatunki

1. Izolacja przestrzenna

Rośliny tych gatunków rosną w odległości co najmniej 10 m od dziko rosnących lub owocujących roślin tego samego gatunku lub rodzaju.

2. Czystość gatunkowa i odmianowa

Wymagana jest całkowita czystość gatunkowa i odmianowa.

3. Zdrowotność

1) materiał szkółkarski tych gatunków jest:

a) wolny od organizmów podlegających obo-wiązkowi zwalczania,

b) na podstawie wizualnej — oceny praktycznie wolny od organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego, a w szczególności od organizmów wymienionych w pkt C.II;

2) choroby wirusowe i wirozopodobne roślin cytru-sowych:

a) materiał ten powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został skontrolowany i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirozopodobnych;

b) został poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirusopodobnych lub chorób i został uznany za wolny od nich,

c) materiał ten został skontrolowany i uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wiruso-podobnych lub chorób od ostatniego cyklu we-getacyjnego,

d) w przypadku szczepienia, materiał powinien zostać zaszczipiony na podkładki inne niż po-datne na wiroidy.

4. Wymagania dodatkowe

Plantację przedstawia się do jednej oceny rocznie, którą wykonuje się w końcu lata albo na początku jesieni, przed zakończeniem wegetacji roślin.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości możliwych do usunięcia może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

Każdy gatunek i odmiana są oznaczone etykietami na początku rzędu lub kwatery.

B. Wymagania jakościowe elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych

I. Elitarny i kwalifikowany materiał szkółkarski spełnia wymagania jakościowe:

1) pełnej czystości gatunkowej i odmianowej;

2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;

3) jest praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;

4) jest praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;

5) jest przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;

6) jest wolny od organizmów podlegających obo-wiązkowi zwalczania;

- 7) jest praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w pkt C.II;
- 8) jest praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego.

II. Minimalne wymagania jakościowe materiału szkółkarskiego

1. Dla drzewek owocowych:

- 1) wysokość jest nie mniejsza niż 80 cm, mierząc od szyjki korzeniowej;
- 2) średnica pnia jest nie mniejsza niż 8 mm, mierząc na wysokości 10 cm powyżej miejsca uszlachetniania;
- 3) korzeń główny i nie mniej niż 3 korzenie boczne albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.

2. Dla krzewów jagodowych:

- 1) minimum jeden pęd o długości co najmniej 20 cm, mierząc od nasady do jego wierzchołka albo dobrze wykształcone pąki nasadowe;
- 2) średnica pędu jest nie mniejsza niż 4 mm, mierząc u nasady pędu;
- 3) nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.

3. Dla sadzonek truskawek:

- 1) co najmniej dwa w pełni wykształcone liście albo średnicę korony o grubości nie mniejszej niż 4 mm;
- 2) nie mniej niż 4 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.

4. Dla podkładek generatywnych i wegetatywnych:

- 1) wysokość dla podkładek wegetatywnych jest nie mniejsza niż 30 cm, mierząc od nasady pędu do jego wierzchołka;
- 2) wysokość dla podkładek generatywnych jest nie mniejsza niż 20 cm, mierząc od szyjki korzeniowej do wierzchołka pędu;
- 3) średnica jest nie mniejsza niż 3 mm, mierząc bezpośrednio nad szyjką korzeniową;
- 4) nie mniej niż 3 korzenie szkieletowe albo wiązkę korzeni drobnych, albo korzenie przerastające całą objętość gleby w pojemniku.

5. Dla zrazów:

- 1) długość jest nie mniejsza niż 30 cm;
- 2) średnica jest nie mniejsza niż 4 mm;
- 3) co najmniej 5 oczek.

6. Dla innych sadzonek:

- 1) długość jest nie mniejsza niż 12 cm;
- 2) średnica jest nie mniejsza niż 4 mm;
- 3) mają co najmniej 3 oczka.

7. Dla oczek — określenie liczby wykształconych oczek.

8. Dostawcy mogą, zgodnie z minimalnymi wymaganiami, o których mowa w pkt. B.II, ustalać własne klasy jakości dla materiału szkółkarskiego wprowadzanego do obrotu.

C. Minimalne wymagania dla materiału szkółkarskiego CAC

I. Materiał szkółkarski CAC spełnia wymagania jakościowe:

- 1) odpowiedniej czystości gatunkowej i odmianowej;
- 2) właściwego wyglądu gatunku i odmiany;
- 3) jest praktycznie wolny od uszkodzeń fizycznych, mechanicznych albo chemicznych;
- 4) jest praktycznie wolny od jakichkolwiek wad wynikających z rozmnażania, które mogłyby obniżyć jego przydatność i jakość;
- 5) jest przygotowany w postaci jednorodnych partii; w przypadku łączenia partii zachowuje się dane o składzie partii i pochodzeniu poszczególnych składników;
- 6) jest wolny od organizmów podlegających obowiązkowi zwalczania;
- 7) jest praktycznie wolny od patogenów, chorób i organizmów wymienionych w pkt C.II;
- 8) jest praktycznie wolny od innych organizmów, które mogą obniżyć jakość materiału szkółkarskiego;
- 9) sprawdzenie wymagań o których mowa w pkt 1—8, przeprowadza się podczas kontroli wytwarzania tego materiału.

II. Wykaz organizmów szkodliwych obniżających jakość materiału szkółkarskiego

1. Lima *Citrus aurantifolia* (Christm) Swing, Cytryna zwyczajna *Citrus limon* L. Burm. F, Grejpfrut *Citrus paradisi* Maef, Mandarynka *Citrus reticulata* Blanco, Pomarańcza chińska *Citrus sinensis* (L.) Osbeck

1) szkodniki:

- a) *Aleurotrixus floccosus* (Mashell),
- b) mątwiki *Meloidogyne spp.*,
- c) *Parabornisia myricae* (Kuwana),
- d) *Tylenchulus semipenetrans*,

2) choroby grzybowe: *Phytophthora spp.*

3) choroby wirusowe i wirozopodobne:

- a) *Citrus leaf rugose*,

- b) choroby, które wywołują *psorosis* i podobne objawy na młodych liściach jak: *psorosis*, *ring spot*, *cristacortis*, *impietratura*, *concave gum*,
- c) ich czynniki sprawcze,
- d) wiroidy takie jak: *exocortis*, *cachexiaxyloporosis*.

2. Leszczyna (*Corylus avellana*)

- 1) szkodniki:
  - a) wielkopąkowiec leszczynowy (*Phytoptus avellanae*),
  - b) tarcznie (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*);
- 2) choroby bakteryjne:
  - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) bakteryjna zgorzel leszczyny (*Xanthomonas campestris* pv. *corylina*);
- 3) choroby grzybowe:
  - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - d) *Phyllactina guttata*,
  - e) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne:
  - a) mozaika leszczyny (*Apple mosaic virus*),
  - b) *Hazel maculatura lineare* — MLO.

3. Pigwa (*Cydonia Miller*), Grusza (*Pyrus communis* L.)

- 1) szkodniki:
  - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
  - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
  - c) tarcznie (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne).
- 2) choroby bakteryjne:
  - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
- 3) choroby grzybowe:
  - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*, *Phytophthora* spp.),
  - d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
  - e) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne — wszystkie.

4. Truskawka (*Fragaria x ananassa* Duch)

- 1) szkodniki:
  - a) węgorzki (*Apchelenchoides* spp.),
  - b) niszczyk zjadliwy (*Ditylenchus dipsaci*),
  - c) *Tarsonemidae*;
- 2) choroby grzybowe:
  - a) zgnilizna korony truskawki (*Phytophthora cactorum*),
  - b) wertycilioza (*Verticillium* spp.);
- 3) choroby wirusowe i wirozopodobne: zielenienie płatków truskawki (*Strawberry green petal phytoplasma* MLO).

5. Orzech włoski (*Juglans regia* L.)

- 1) szkodniki: tarcznie (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*) i inne;
- 2) choroby bakteryjne:
  - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) bakteryjna zgorzel orzecha włoskiego (*Xanthomonas campestris* pv. *juglandi*);
- 3) choroby grzybowe:
  - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - c) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - d) zgnilizna podstawy pnia (*Phytophthora* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne: liściozwój czereśni (*Cherry leaf roll virus*).

6. Jabłoń (*Malus* Mill.)

- 1) szkodniki:
  - a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
  - b) bawełnica korówka (*Eriosoma lanigerum*),
  - c) tarcznie (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona* i inne);
- 2) choroby bakteryjne:
  - a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
  - b) rak bakteryjny (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*);
- 3) choroby grzybowe:
  - a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
  - b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
  - c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
  - d) zgnilizna pierścieniowa podstawy pnia (*Phytophthora cactorum*),
  - e) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
  - f) parch (*Venturia* spp.),

- g) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne — wszystkie.
7. Oliwka europejska (*Olea europea* L.)
- 1) szkodniki:
- a) *Eusophera pinguis*,
- b) Guzaki (*Meloidogyne* spp.),
- c) *Saissetia oleae*;
- 2) choroby grzybowe i bakteryjne:
- a) *Verticillium dahliae*,
- b) *Pseudomonas syringae* pv. *savastanoi*;
- 3) choroby wirusowe i wirozopodobne — wszystkie.
8. Pistacja właściwa (*Pistacia vera*)
- 1) choroby grzybowe i bakteryjne: *Verticillium* spp.;
- 2) choroby wirusowe i wirozopodobne — wszystkie.
9. Śliwa (*Prunus domestica* L.), Śliwa japońska (*Prunus salicina*).
- 1) szkodniki:
- a) pordzewiacz śliwowy (*Aculus fockeui*),
- b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
- c) szpeciel śliwowy (*Eriophyes similis*),
- d) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
- e) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*) i inne;
- 2) choroby bakteryjne:
- a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
- b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
- 3) choroby grzybowe:
- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
- b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
- c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
- d) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
- e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne:
- a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
- b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
10. Brzoskwinia (*Prunus persica* (L.) Batsch), Morela (*Prunus armeniaca* L.), *Prunus amygdalus* (Batsch)
- 1) szkodniki:
- a) skośnik brzoskwiniaczek (*Anarsia lineatella*),
- b) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
- c) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
- d) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*) i inne;
- 2) choroby bakteryjne:
- a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
- b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
- 3) choroby grzybowe:
- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
- b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
- c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
- d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
- e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne:
- a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
- b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
11. Wiśnia (*Prunus cerasus*), Czereśnia (*Prunus avium* L.)
- 1) szkodniki:
- a) czerniec ciemny (*Capnodis tenebrionis*),
- b) guzaki (*Meloidogyne* spp.),
- c) tarcznieki (*Quadraspidiotus perniciosus*, *Epidiaspis leperii*, *Pseudaulacaspis pentagona*) i inne;
- 2) choroby bakteryjne:
- a) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
- b) rak bakteryjny drzew pestkowych (*Pseudomonas syringae* pv. *syringae*, *Pseudomonas syringae* pv. *mors prunorum*);
- 3) choroby grzybowe:
- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
- b) srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*),
- c) rak drzew owocowych (*Nectria galligena*),
- d) biała plamistość korzeni (*Rosellinia necatrix*),
- e) wercilioza (*Verticillium* spp.);
- 4) choroby wirusowe i wirozopodobne:
- a) karłowatość śliwy (*Prune dwarf virus*),
- b) nekrotyczna plamistość pierścieniowa wiśni (*Prunus necrotic ringspot virus*).
12. Porzeczki, agrest (*Ribes* spp.)
- 1) szkodniki:
- a) węgorki (*Apchelenchoides* spp.),

b) wielkopąkowiec porzeczkowy (*Cecidophyopsis ribis*);

2) choroby bakteryjne: guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*);

3) choroby grzybowe:

- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
- b) gruzłek cynobrowy (*Nectria cinnabarina*),
- c) biała zgnilizna korzeni (*Rosellinia necatrix*),
- d) wercilioza (*Verticillium spp.*);

4) choroby wirusowe i wirozopodobne: rewersja porzeczki czarnej (*Black currant reversion, Black currant infectious variegation agent*).

13. Malina, jeżyna (*Rubus spp.*)

1) szkodniki: szpeciel jeżynowiec (*Aceria essigi*);

2) choroby bakteryjne:

- a) włosowatość korzeni (*Agrobacterium rhizogenes*),
- b) guzowatość korzeni (*Agrobacterium tumefaciens*),
- c) staśmienie todyg (*Rhodococcus fascians*);

3) choroby grzybowe:

- a) opieńka miodowa (*Armillariella mellea*),
- b) zamieranie pędów malin (*Didymella aplanata*),
- c) mączniak rzekomy maliny (*Peronospora rubi*),
- d) zgnilizna korzeni malin (*Phytophthora fragariae var. rubi*),
- e) wercilioza (*Verticillium spp.*);

4) choroby wirusowe i wirozopodobne:

- a) krzaczasta karłowatość maliny (*Raspberry bushy dwarf virus*),
- b) kędzierzawka maliny (*Raspberry leaf curl virus*).

14. Dodatkowe wymagania dla roślin cytrusowych:

- a) materiał ten powinien pochodzić z materiału wyjściowego, który został skontrolowany i uznany za niewykazujący objawów chorób wirusów i wirozopodobnych;
- b) został poddany indywidualnemu badaniu z użyciem metod do wykrywania takich wirusów i patogenów wirozopodobnych lub chorób i został uznany za wolny od nich;
- c) materiał ten został skontrolowany i uznany za wolny od takich wirusów i patogenów wirozopodobnych lub chorób od ostatniego cyklu wegetacyjnego;
- d) w przypadku szczepienia materiał powinien zostać zaszczepiony na podkładki inne niż podatne na wiroidy.

D. Szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału rozmnożeniowego winorośli

I. Warunki dla upraw rosnących

1. Warunki ogólne:

- 1) uprawa powinna posiadać dostateczną tożsamość i czystość odmianową;
- 2) warunki uprawy plantacji i stadium rozwojowe roślin powinno umożliwiać sprawdzenie odpowiednio tożsamości i czystości odmianowej;
- 3) gleba, w której zakładane są szkółki hodowlane podkładek i sadzonek, przeznaczonych do uprawy materiału elitarnego lub materiału kwalifikowanego, jest wolna od organizmów szkodliwych, szczególnie tych, które przenoszą wirusy;
- 4) organizmy szkodliwe, które obniżają przydatność materiału rozmnożeniowego, są dopuszczalne na najniższym możliwym poziomie;
- 5) uprawa powinna być wolna od roślin wykazujących objawy porażenia przez choroby wirusowe;
- 6) wskaźnik wypadania w szkółkach hodowlanych podkładek przeznaczonych do produkcji materiału kwalifikowanego nie powinien przekraczać 5 %; w szkółkach hodowlanych podkładek przeznaczonych do produkcji materiału standardowego nie powinien przekraczać 10 %; jeśli wypadanie roślin było spowodowane przez czynniki fizyczne, to wskaźnik ten może wyjątkowo przekroczyć ustalone wartości;
- 7) każdego roku powinna być przeprowadzana jedna ocena uprawy; w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości może być wyznaczony termin dodatkowej oceny.

2. Warunki szczegółowe:

- 1) szkółki hodowlane sadzonek nie powinny być zakładane w obrębie lub w odległości kilku metrów od winnic przeznaczonych do produkcji owoców;
- 2) części roślin winorośli używane do produkcji ukorzenionych sadzonek i ukorzenionych zrazów powinny być pobierane z urzędowo ocenianych lub standardowych szkółek.

II. Warunki dotyczące materiału rozmnożeniowego winorośli

1. Warunki ogólne:

- 1) materiał rozmnożeniowy powinien posiadać pełną tożsamość i czystość odmianową; w przypadku obrotu materiałem standardowym dopuszcza się stosowanie 1 %-owej tolerancji;
- 2) minimalna czystość techniczna: 96 %; za zanieczyszczenie techniczne jest uznawany:
  - a) materiał rozmnożeniowy wysuszony całkowicie lub przesuszony częściowo, nawet jeśli po przesuszeniu został zwilżony wodą,

b) materiał rozmnożeniowy uszkodzony, słaby lub zepsuty, a zwłaszcza jeśli uszkodzenia powstały na skutek gradu lub mrozu albo gdy materiał jest zgnieciony lub połamany;

3) organizmy szkodliwe, które obniżają przydatność materiału rozmnożeniowego, są dopuszczalne na najniższym możliwym poziomie.

2. Warunki szczegółowe.

1) zrazy ukorzenione: zrazy ukorzenione składające się z materiału elitarnego szczepionego na materiale elitarnym lub składające się z materiału elitarnego szczepionego na materiale kwalifikowanym powinny być oceniane jako materiał elitarny; zrazy ukorzenione składające się z materiału kwalifikowanego szczepionego na materiale elitarnym lub składające się z materiału kwalifikowanego szczepionego na materiale kwalifikowanym powinny być oceniane jako materiał kwalifikowany; wszelkie inne kombinacje powinny być oceniane jako materiał standardowy;

2) części młodych roślin winorośli: pędy winorośli powinny osiągnąć odpowiednią fazę dojrzałości drewna; współczynnik „drewno/rdzeń” powinien być prawidłowy dla danej odmiany.

3. Jakość

1) sadzonki podkładowe do szczepienia, sadzonki szkółkarskie i sadzonki wierzchołkowe do szczepienia:

a) średnica powinna być mierzona w najszerszym punkcie przekroju poprzecznego wierzchołka:

— sadzonki podkładowe do szczepienia i sadzonki wierzchołkowe do szczepienia:

- - średnica wierzchołka:

Vitis rupestris i jej mieszańce z *Vitis vinifera*: 6 — 12 mm,

- - inne odmiany: 6,5 — 12 mm,

w przypadku *Vitis rupestris* i jej mieszańców z *Vitis vinifera*, liczba pędów o średnicy nieprzekraczającej 7 mm, oraz w przypadku innych odmian liczba pędów o średnicy nieprzekraczającej 7,5 mm, nie powinna przekraczać 25 % całej partii,

- - maksymalna średnica grubszego końca powinna wynosić 14 mm, z wyjątkiem sadzonek wierzchołkowych do szczepienia roślin *in situ*; cięcie powinno być dokonane co najmniej 2 cm poniżej najniższego oczka,

— sadzonki szkółkarskie: minimalna średnica wierzchołka: 3,5 mm,

b) długość powinna być mierzona od najniższej części najniższego kolanka; szczytowe międzywęźle powinno pozostać nienaruszone:

— sadzonki podkładowe do szczepienia: minimalna długość — 1,05 m,

— sadzonki szkółkarskie: minimalna długość — 55 cm, w przypadku *Vitis vinifera* — 30 cm,

— sadzonki wierzchołkowe do szczepienia: minimalna długość — 50 cm, z co najmniej pięcioma oczkami;

2) sadzonki ukorzenione:

a) średnica — mierzona w połowie międzywęźla bezpośrednio pod przyrostem i wzdłuż najdłuższej osi nie powinna być mniejsza niż 5 mm,

b) długość — odległość od pierwszego punktu wyrastania korzeni do podstawy przyrostu nie powinna być mniejsza niż:

— dla podkładek — 30 cm;

— dla innych ukorzenionych sadzonek — 22 cm,

c) korzenie — każda roślina powinna posiadać co najmniej trzy dobrze uformowane i równomiernie ułożone korzenie; odmiana oznaczona numerem A 420 może posiadać tylko dwa dobrze uformowane korzenie, pod warunkiem że są one po przeciwnych stronach, albo korzenie przerastają całą objętość gleby w pojemniku;

3) zrazy ukorzenione:

a) długość łodygi powinna wynosić co najmniej 20 cm,

b) korzenie — każda roślina powinna posiadać co najmniej trzy dobrze uformowane i równomiernie ułożone korzenie; odmiana oznaczona numerem A 420 może posiadać tylko dwa dobrze uformowane korzenie, pod warunkiem że są one po przeciwnych stronach, albo korzenie przerastają całą objętość gleby w pojemniku,

c) miejsce szczepienia: komponenty szczepienia (podkładka i zraz) są dobrze zrosnięte.

III. Pakowanie materiału rozmnożeniowego winorośli

1. Zrazy ukorzenione — po 25 sztuk lub tam gdzie jako opakowania używane są plastikowe torby, 50 lub 100 sztuk.

2. Ukorzenione sadzonki — po 50 sztuk lub tam gdzie jako opakowania używane są plastikowe torby, 50 lub 100 sztuk.

3. Sadzonki wierzchołkowe do szczepienia:

a) z pięcioma oczkami — po 100 lub po 200 sztuk,

b) z jednym oczkiem — po 500 sztuk lub wielokrotność tej liczby.

4. Sadzonki podkładowe do szczepienia — po 200 sztuk.

5. Sadzonki szkółkarskie podkładek i sadzonki szkółkarskie *Vitis vinifera* — po 200 lub po 500 sztuk.

6. Inne sadzonki szkółkarskie — po 200 sztuk.

WYKAZ GATUNKÓW ROŚLIN ROLNICZYCH, KTÓRYCH MATERIAŁ SIEWNY MOŻE BYĆ UZNANY
ZA MATERIAŁ SIEWNY KATEGORII HANDLOWY

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
1	Esparceta siewna	<i>Onobrychis sativa</i> L.
2	Gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> L.
3	Wiechlina roczna	<i>Poa annua</i> L.
4	Wyka pannońska	<i>Vicia pannonica</i> L.
5	Mozga Hardinga	<i>Phalaris aquatica</i> L.
6	Kozieradka pospolita (Koniczyna grecka)	<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.
7	Siekiernica włoska	<i>Hedysarum coronarium</i> L.
8	Cynodon palczasty	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.
9	Orzech ziemny	<i>Arachis hypogaea</i> L.